

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Marija – početak
novog svijeta

Koje dobro
moram činiti?

Lahor

Mladifest –
putokaz
današnjem
svijetu

Svjedočiti radost
života u Kristu

Radost i nada

S ISUSOM KRISTOM
RADOST SE UVIJEK
IZNOVA RAĐA

HRABRO RADIMO
NA BOŽJEM DJELU

PRESVETA DJEVICA,
POVLAŠTENI PUT
PREMA KRISTU

SLIJEDITI KRISTA
NIJE GUBITAK,
VEĆ NEPROCJENJIVI
DOBITAK

ODGOVORILI SMO
NA GOSPIN POZIV

NAŠA OGNJIŠTA I
MEĐUGORJE

32. MLADIFEST
Međugorje 2021

Događanja | Gospina škola | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima
| Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! Pozivam vas da budete molitva za sve one koji ne mole. Svjedočite, dječice, vašim životima radost da ste moji, a Bog će uslišati vaše molitve i dati vam mir u ovom nemirnom svijetu, gdje oholost i sebičnost vlada. Dječice, vi budite darežljivi i ljubav moje ljubavi, da pogani osjete da ste moji i da se obrate mome Bezgrješnom Srcu. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICMIM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 302

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK i €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICMIM

32. Mladifest

Marija – početak novog svijeta, FRA T. PERVAN

Koje dobro moram činiti?, FRA M. ŠAKOTA

Lahor, I. ŠARAC

Mladifest – putokaz današnjem svijetu, D. PAVIĆ

Svjedočiti radost života u Kristu, K. MILETIĆ

Radost i nada, P. TOMIĆ

S Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa, PAPA FRANJO

Hrabro radimo na Božjem djelu, MONS. R. SARAH

Presveta Djevica, povlaštenu put prema Kristu, FRA M. ŠTEKO

Slijediti Krista nije gubitak, već neprocjenjivi dobitak, MONS. L. PEZZUTO

Zahvaljujem Gospodinu jer me vodio, MONS. G. GALESE

Događanja

Gospina škola

Odgovorili smo na Gospin poziv, M. VASILJ TOTIN

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Moć molitve, M. MILETIĆ

Naša ognjišta i Međugorje, DR. FRA R. JOLIĆ

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Smisao i vrste pozdrava, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

MLADI – PROLJEĆE CRKVE

Mnoga kršćanska srca diljem svijeta bi zasigurno za događaj godine i najupečatljivije crkveno zbivanje izabrali Mladifest koji se ovih dana održao u Međugorju, kroz kojeg su mladi su uistinu doživjeli Crkvu koja moli, koja slavi euharistiju, koja se obnavlja u sakramentu ispo-vijedi, u klanjanju i koja radosnom pjesmom slavi svoje otkupljenje i svoju pripadnost Kristu. U mnoštvu mladih probudilo se oduševljenje za vjeru, za Krista i Crkvu. Takvima više ne treba teoretizirati o Crkvi. Oni su je iskusili. Takvima više ne treba govoriti neka vole Crkvu. Ta je ljubav u dubini njihova bića.

U tim danima milosti mlade su porukama i poukama pozdravili: papa Franjo, kardinal Robert Sarah, nuncij mons. Luigi Pezzuto, i mnoštvo drugih uglednika.

Papa Franjo je poručio: "Ovaj događaj – prema iskustvu mnogih – ima snagu uputiti nas prema Gospodinu. Upravo je to prvi korak "bogatog mladića" o kojem nam govore sinoptička evanđelja (usp. Mt 19,16-22; Mk 10,17-22; Lk 18,18-23), koji se uputio, štoviše, pohitao ususret Gospodinu, pun zanosa i čežnje da pronade Učitelja kako bi baštiniio život vječni, to jest istinsku radost. Ovogodišnje geslo Festi-vala je zapravo pitanje koje je ovaj mladić uputio Isusu: "Koje mi je dobro činiti?" Riječi su to koje nas stavljaju pred Gospodina koji upire svoj pogled prema nama i, ljubeći nas, poziva: "Dođi i idi za mnom!".

Kardinal Robert Sarah je u propovijedi naglasio: "Osjetili smo potrebu doći na ovo hodočašće, koje je poput duhovnih vježbi, jer živimo uronjeni u svijet koji pokušava živjeti bez Boga, dok mi želimo susresti Gospodina; došli smo napuniti baterije kako bismo bolje živjeli u Njegovoj Prisutnosti i kako bismo mogli svjedočiti sjaj Istine i Milosrđa Božjeg. Neka nas Gospa Međugorska obrati i pomogne nam činiti Božje djelo i sve nas blagoslovi. Amen."

Nije to bio samo uhodani protokol, jer iz gotovo svih poruka, govora i propovijedi moglo se gotovo opipati srce i čuti protok ljubavi među mnoštvom. Jedno je jasno: nikakav ljudski marketing ne bi mogao nešto ovako domisliti. Ovdje se naziru jasne konture milosti i djelovanja Duha Svetoga! Mladifest se slobodno može uvrstiti u ono nešto najbolje i najkonstruktivnije što se događa Crkvi.

Spontanost i autentičnost krasila je Mladifest od samoga početka i to međugorsko događanje ničim nije umanjilo značaj Svjetskog dana mladih kojeg vodi sam Papa. Dogodila se je čudesna kršćanska kompatibilnost! Uz veliki svjetski brod na pučinu se je izvezla i mala lađa međugorskog Mladifesta koji se, možemo to i ovako protumačiti, događa u godišnjem ritmu i biva tako trajna duhovna priprava i za Svjetski dan mladih.

Mladifest u Međugorju je i ove godine, poput samonikla duhovnog endema šarmirao katolički svijet, posebice mladež koja još uvijek traži Boga i poseban zagovor Njegove Majke, Kraljice Mira. Pokazuju mladi svojim primjerom da svijetom ne gospodari zlo i smrt, kako se lažno stvara privid i dojam, nego da diljem svijeta koračaju brojni mladi koji se još uvijek jutrom i večeri križaju i mole, Bogu se klanjaju i svoju sudbinu stavljaju u Njegove ruke. I to, u svim narodima svijeta... Oni su Crkva, oni su budućnost koju valja brižno njegovati i formirati. Oni su Tijelo Kristovo koje ponovno oživljuje u ovoj zemaljskoj zoni smrti. Jednostavno, valja ih njegovati za novo proljeće Crkve. Upravo to se čini ovdje u Međugorju.

FRA TOMISLAV
PERVAN

Napose mi ovdje u Međugorju višestruko smo blagoslovljeni i milošću okupani nakon velikih skupova koji su se i ove godine ovdje u Međugorju odvijali pod Marijinim plaštem. Najprije velebni skup za veliki jubilej, 40 godina otkako se zapalio „ivanjski krijes“. Gorući grm na mjestu prvih Marijinih ukazanja. Taj „Gorući grm“ gori trajno, ne sagorijeva, trajno daje svima koji mu se približe iskustvo Svetoga, milost obraćenja, novi život. Pa bio je to najveći katolički skup otkako svijetom hara pandemija COVIDA. Dok su druga marijanska svetišta sablasno pusta i prazna, dok je i sami Trg svetoga Petra već više od godinu dana prazan, dotle je ovdje oko toga jubileja prošlo zacijelo više od stotinu tisuća ljudi, vjernika, što se može evidentirati i brojem podijeljenih pričesti.

Netom minuli Mladifest, skup mladih iz cijeloga svijeta, također je brojem sudionika ponajveći skup katoličke mladosti na jednom mjestu u vremenu ove pandemije. Međugorje se ponovno očitovalo kao zorno čudo u katoličkom svijetu, pa i u svijetu uopće. Na sve strane zabrane i restrikcije, ograničen broj sudionika, a ovdje – nema maski, nema razmaka, nema cjepiva ni kovida. Ne čujemo da se netko zarazio ovdje u Međugorju ni nakon one velike obljetnice, prije mjesec i pol dana. Ali je bio prisutan stoga ocean ljubavi, zajedništva, pjesme, molitve. Stotine svećenika na oltaru, stotinu njih uokolo crkve, kao velika krunica, na stolicama sjede i satima ispovijedaju mlade, hodočasnike. Predanost, strpljivost, dugi redovi, zanosna lica, nutarnji mir. Radost zbog zajedništva u ljubavi oko Majke. Radovanje u Duhu Svetome.

Ne nude se opijati ni droga, nema pijanih na ulicama ni livadama, nema izgreda ni incidenata, ne trebaju korodni policije da čuvaju red, nego tek poneki prometnik, koji uređuje u prometu na uskim ulicama. Obistinjuje se ono što je Pavao poručio Efežanima: „Ne opijajte se vinom u kojem je razuzdanost, nego se puniti Duhom Svetim. Razgovarajte među sobom psalmima, hvalospjevima i duhovnim pjesmama! Pjevajte i slavite Gospodina u svome srcu!“ (5,18.19). Da, sretna opojenost Duhom Svetim. To i jest smisao kršćanske egzistencije, prema Novom zavjetu i svetačkim životima.

MARIJA – POČETAK NOVOGA SVIJETA

Slaveći Mariju na nebo uznesenu slavimo smisao povijesti spasenja. U Vjerovanju molimo „koga je radi nas ljudi radi našega spasenja sišao s nebesa.“ Smisao dolaska Boga na svijet jest u spasenju svijeta, čovjeka, čovječanstva. U kolovozu, na vrhuncu ljeta, slavimo Marijino uznesenje kao vrhunac Božjega djelovanja nakon proslave utjelovljenja i rođenja Sina Božjeg za Božić, otkupljenja u korizmi i uskršnom vremenu te posvete na Duhove. I kao *culmen* – vrhunac i klimaks života nudi nam Crkva Mariju na nebo uznesena kamo svi težimo i smjeramo. Marija put- i smjerokaz! „Vjerujem u uskršnuće tijela i život vječni“ – na Mariji se u punini ostvarilo i upravo to slavimo na Veliku Gospu. Mariju s dušom i tijelom u nebeskoj slavi.

Foto: Arhiv ICMM

Veliki američki ilustrirani časopis *Life* posvetio je cijeli jedan broj (g. 2017.) Blaženoj Djevici Mariji. Ističe kako je prošlo dvije tisuće godina od Isusova rođenja. Isusova Majka je štovanija, moćnija ali ujedno i predmet prijevora više nego ikad prije. Časopis ističe kako je to najfascinantnija žena u povijesti čovječanstva, baca u sjenu sve navodne povijesne veličine, sve ono- i ovodobne „celebrities“. Naglašava kako je više od milijarde i pol ljudi štuje, časti, katolici, pravoslavni kršćani, bez razlike, ima čak svoje istaknuto mjesto i u islamu. Svakodnevno se njoj utječu stotine milijuna vjernika.

Imati, nositi Duha Svetoga u sebi i dijeliti drugima. U Duhu radati novoga čovjeka i novi svijet.

Možemo biti samo zahvalni Bogu što je izabrao upravo nas, ovo mjesto Goručega grma da nosimo svjetlo i krijes u ova teška vremena. Ne treba smetnuti s uma da hrvatska riječ „uskrs“ ima u korijenu „krs“, od čega onda krijes, iskra, iskriti. Iskra, varnica, ogranj mora zapaljavati oko nas. Isus je došao baciti ogranj na ovu zemlju i tako bi htio da zahvati sve. A sam je rekao kako je promatrao kako se Sotona sunovraćuje s neba, pada u svoje obitavalište, pakao (usp. Lk 10,18). Međugorje je odavna postalo pržionica, krematorij grijeha, mjesto gdje stari čovjek umire te novi uskrsava kao novo stvorenje. Svjedoci tomu su svećenici koji iz dana u dan sjede satima u ispovjedaonicama te su očevidci silnih djela Božje milosti. A sve je počelo Marijinih proročkim pozivom daleke 1981., 24. lipnja, na blagdan sv. Ivana Krstitelja.

Veliki američki ilustrirani časopis *Life* posvetio je cijeli jedan broj (g. 2017.) Blaženoj Djevici Mariji. Ističe kako je prošlo dvije tisuće godina od Isusova rođenja. Isusova Majka je štovanija, moćnija ali ujedno i predmet prijevora više nego ikad prije. Časopis ističe kako je to najfascinantnija žena u povijesti čovječanstva, baca u sjenu sve navodne povijesne veličine, sve ono- i ovodobne „celebrities“. Naglašava kako je više od milijarde i pol ljudi štuje, časti, katolici, pravoslavni kršćani, bez razlike, ima čak svoje istaknuto mjesto i u islamu. Svakodnevno se njoj utječu stotine milijuna vjernika.

To specijalno oslikano izdanje popraćeno je s više od devedeset ilustracija i fotografija, umjetničkih slika i djela svake vrsti, od samih kršćanskih početaka do danas, a nekoliko vrsnih biblijskih stručnjaka daju svoje komentare. Marija u umjetnosti i kiparstvu, Marija i njezina poruka s umjetničkih djela, Marija u književnosti, poeziji. Što su umjetnici htjeli izraziti prikazujući Mariju? Potom Marija u suvremenom svijetu i životu te potresne priče i svjedočanstva s mjesta gdje se ona ukazuje.

MISTERIJ MARIJE!

Protestantski teolog Jaroslav Pelikan (+ 2006.) napisao je kapitalno djelo *Isus Krist kroz stoljeća* potom i djelo *Marija kroz stoljeća*. Oba su djela prevedena u nas za Veliki jubilej i izdana u Mostaru. Uz toga teologa vezana je neobičnost. Rodio se u Americi kao češki luteran, bio vrsni znanstvenik, možda ponajbolji poznavatelj patristike, ranokršćanske književnosti, u znanstvenom svijetu. Slijedeći primjer i mistiku sv. Ivana Pavla II. prešao je na pravoslavlje. Nije mogao podnostiti suhoparnost i racionalizam protestantske teologije i pobožnosti u kojoj je Marija gotovo isključena. U njemu nema ni mistike ni poetike, protestantizam se pretvorio u nešto etike. Kod autora vidimo na djelu ono na što se misli kad se govori o Bogu kao „mysterium tremendum et fascinansum“. On je to pronašao u pravoslavlju te je 1998. prešao na pravoslavlje i tu se osjećao naskroz udomljen.

On bilježi: *Sve što je o Mariji zabilježeno u Novom zavjetu može stati na*

papir formata A4. Međutim, to nije odlučujuće kod Marije. Negdje prije nešto više od dvije tisuće godina, prema proračunima, Marija je okrenula tijekom ljudske povijesti donoseći na svijet u Betlehemu Isusa Krista. Sve je počelo onoga trenutka kad je izrekla svoj DA, svoj AMEN te time okrenula sudbinu biblijske pramajke Eve u pozitivnom smjeru. Stoga dva tisućljeća nakon njezina pristanka i rođenja Isusa Krista do danas ne prestaje njezina slava.

Pitamo se, zašto se ljudi trajno zanimaju za Mariju? Zašto je ona izrasla u tako moćan lik? Zašto se danas izvija iz srca i dnevno prijeđe preko usana više od dvije milijarde Angelusa ili Zdravomarija? Zašto toliki milijuni i danas posjećuju njezina svetišta, u guadalupskom svetištu u Meksiku godišnje i do dvadeset milijuna? Zašto nebrojeno mnogo ženske ali i muške djece nose njezino ime ili inačice te izvedenice iz njezina imena? Čemu njezina ukazanja? Zašto potreba razgovarati s njom? Zašto nebrojeno mnogo himana, hvalospjeva, pjesama, umjetničkih djela njoj u čast? Zatim prvostolnica, katedrala, crkava, kapelica, zavjetnih škrinja? Što bi se dogodilo kad bismo jednim golemim magnetom pokupili iz naše kulture i civilizacije po cijelom svijetu spomen na Mariju i što je vezano uz Mariju? Čini mi se ostao bi torzo ili kostur bez živaca, mesa i žilja.

TRAJNI UPITNIK

Da, trajni upitnik: Zašto? Lako je odgovoriti: Sve je počelo u trenutku kad je izrekla: Evo mene, sluškinje Gospodnje! Sve je počelo kad se posvema predala služiti Bogu. Kad je izrekla svoje DA, svoj AMEN. Otada njezina slava ne prestaje u Crkvi i povijesti. Slavimo je kao čudesnu, čudotvornu Mariju, kao posrednicu, Majku, zaštitnicu i zagovornicu. Sve najljepše o njoj izgovaramo u njezinim Litanijama, dodajući trajno nove zazive. Sadašnji Papa dodao je nekoliko novih zaziva Mariji u Litanije. Toliko svojih želja i nakana stavljamo u njezino srce i ruke tako da se slobodno može reći s Vittorijem Messorijem, talijanskim novinarom i obraćenikom, koji je objavio više uspješnica, npr. razgovore s kard. Ratzingerom (Ratzinger Report, 1985.) i papom Ivanom Pavlom II. (Prijeći prag nade): *Ona stara baka koja prebire svoju krunicu u polumračnom kutu crkve*

mudrija je od svih profesora na papinskim učilištima, jer ona, štujući Mariju, ima najbolji i najlakši pristup Marijinu Sinu. A kad se Marija ukazuje, ukazuje se pastirima, ne profesorima na učilištima.

Sve je počelo u neznanoj kutku jednog Nazareta nakon pristanka na Božju odnosno anđelovu ponudu. Sve se silno događa u tišini, kontempliranju, mističnom prožimanju Boga i čovjeka, ne na trgovima, tržnicama ili TV-studijima ovoga svijeta. Sve veliko u čovječanstvu zbilo se ne u obliku tehničkih dostignuća, jer nisu najveći dobrotvori čovječanstva oni koji donose ili pronalaze nova otkrića i patente, nego oni koji idu u srce bitka i zabiljne zbiljnosti, te tu, na izvorištu mudrosti i spoznaje, u Bogu, napajaju svoju dušu te to nude čovječanstvu u obliku živodajne vode.

Marija nije u prošlosti, nije samo u Nebu, ona je ovdje i danas. S nama. Ona je u povijesti djelatna, ona je među nama, djeluje u vremenu. Njezin život nije iza iznad nas, ona s nama hodi, su-hodi, pred-hodi. Hodegetria! Marija tumači povijesni trenutak kroz svoja ukazanja i poruke. Tumači našu povijest ne teorijom, nego djelovanjem, nudeći pro-spektivu, ne retrospektivu. Tu sagledavamo tko je i što je ona, te tko smo i što smo mi na svijetu.

Ništa nam ne koriste niti pomažu putovanja u svemir, osim što nam nude sliku vlastite izgubljenosti ili rubnosti u svemirskim beskrajinama i neizmjerjima, ako nemamo sidrište u Bogu. Isto tako ne pomažu ni golemi dalekozori, pa ni divovski Hubble, koji prodiru u dubinu svemira. Time nas samo bacaju na rub svemira, dok istodobno imamo i nemjerive razmake i odmake među ljudima. Koja korist ići u dubinu svemira, pretraživati nebeske razdaljine, istodobno pak živjeti udaljeni jedni od drugih svemirskim daljinama, pod istim krovom? Vidimo koliko je toga u minulom ratu poremećeno među narodima i susjedima. Pakao svednevice ubire svoj danak u životima, krvi, mržnji, nesnošljivosti.

MARIJANSKO IŠČITAVANJE BIBLIJE

Odvajkada je u svijetu vladala kriza stanovanja. Gdje smo doma, kod kuće? Kako i gdje pronaći zavičaj? Je li zavičaj vlastita kuća, topli dom, okućnica, vrt, o čemu toliki sanjaju? Ne! Čovjek treba povijest u kojoj je udomljen. Treba korijenje, treba narod, treba domovinu (država je nešto drugo!), treba svoje mjesto u svijetu, treba i traži svoju povijest. Žudnja za povijesnom ukorijenjenošću danomice raste u svijetu. U potrazi smo za korijenjem, za domom, braćom, zavičajem. Odatle i

fascinacija, očaranost Marijom, i u sekularnom životu.

Marija je svjesna kako samo sa svojim narodom ima pred Bogom vlastitu povijest. Sve što je izrekla, izrekla je u svome hvalopoju Veliča. U tome hvalospjevu višekratno ponavlja u uzročnoj svezi vlastitu, osobnu životnu povijest kao i povijest svog naroda s Bogom, rabeći veznike *zato što, budući da, jer*. To što se s njom događa, ima izvorište u Bogu koji joj čini silne stvari, koji je pogledao na neznatnost njezine osobe. Ona, ponizna i neznatna sluškinja, prepoznaje predobro, daleko bolje od tolikih teologa, Božje djelovanje i u svjetlu toga djelovanja izriče svoju zahvalnu pjesmu, najzgodniju povijest spasenja, zabilježenu u Svetom pismu.

Zaboravili smo kako smo mi ono mjesto gdje Bog djeluje, gdje se događa Božji spas, gdje se može tumačiti i iskusiti Božje djelo u svijetu. Budući da smo nesposobni u svjetlu Božjeg djela tumačiti svoj život i poslanje, izgubili smo pravu povijest pred Bogom. Nesposobni smo kroz memoria - anamnesis u vlastitom konkretnom životu odčitati aktualnost Božjeg djelovanja te nam stoga crkve a ni Crkva nisu zavičaj, nego institucija, organizacija, ustroj, struktura itd. Mogu se kovati strategije i planovi za trenutne uspjehe i stalne aktivnosti, ali to neće podariti ugodu doma ni zavičaja, što bi morala biti Crkva par excellence, jer je u biti marijanska, to će reći, ona koja začinje, koja je trudna, koja u Duhu trajno rađa i nudi Isusa Krista svremenom svijetu i čovječanstvu.

Ni Isus a ni Marija ne zbere o zvijezdama, suncu, prirodi, biljkama ili životinjama, već jedino o povijesti i čovjeku, odnosno čovječanstvu pred Bogom. Tu se odlučuje o sudbini svijeta, o Božjim snovima spram čovječanstva. Svemu je pak podloga želja, čežnja, traženje, žudnja. To je u bitnome sadržaj vremena i štovanja Majke Božje. Trebali bismo naučiti čitati Bibliju Marijinim očima. Marijansko, naime, iščitavanje Biblije pomaže bolje shvatiti Bibliju i u njoj ljudsku, antropološku protegu. Tako i time pred nama izranja Marija i njezina povijesna dinamika u cjelini spasenja. Suvišno je voditi prijetore o Mariji "Posrednici", "Suotkupiteljici", dovoljno je što Crkva o njoj vjeruje u četiri marijanske dogme. Mariji bez

grijeha začetoj, Djevici, Majci Božjoj te Mariji na nebo uznesenoj. Dosta nam je jedno, ona posreduje, uloga joj je posrednička, tako i u svim ukazanjima tijekom povijesti.

MARIJINO POSLANJE

Ne stavljati u žarište Marijino "biti", nego Marijino poslanje, u povijesnoj protežnici, njezino djelovanje i poslanje kao Gospodinove Majke. Njezino "biti" (esse) vidljivo je u njezinu poslanju, misiji, povijesnom djelovanju (agere-akcija). Mariju ne gledamo ni u ovdje Međugorju u njezinu "biti", tko je i što je, već u njezinoj dinamici i aktivnoj ulozi u povijesti spasenja. Tu je Marija neumorna i nenadmašiva, zato je vjerni puk ljubi i časti, njoj neumorno hrlji, napose ovih dana. Jer i ona je uz Sina i pomoćnica i pomoć.

Marija nije u visinama, u sjaju i slavi svojih povlastica, krunom okrunjena, nije pridržana za Nebo. Ne promatramo je niti kontempliramo u slavi, nego u njezinu povijesnom djelovanju. Povijesna je dinamika spasenja trajni prostor Marijina djelovanja.

Marija nije u prošlosti, nije samo u Nebu, ona je ovdje i danas. S nama. Ona je u povijesti djelatna, ona je među nama, djeluje u vremenu. Njezin život nije iza iznad nas, ona s nama hodi, su-hodi, pred-hodi. Hodegetria! Marija tumači povijesni trenutak kroz svoja ukazanja i poruke. Tumači našu povijest ne teorijom, nego djelovanjem, nudeći pro-spektivu, ne retrospektivu. Tu sagledavamo tko je i što je ona, te tko smo i što smo mi na svijetu.

Marijino je posebno vrijeme došašće, ali i mjeseci svibanj i listopad. Slavimo njezino uznesenje u koluvozu kao vrhunac Božjega djelovanja nakon proslave utjelovljenja i rođenja za Božić, spasavanja i otkupljenja u korizmi i uskršnom vremenu te posvete na Duhove. I kao culmen - vrhunac i klimaks života nudi nam se Marija na nebo uznesena kamo svi težimo i smjeramo. Marija putovanje i smjerokaz! „Vjerujem u uskršnuće tijela i život vječni“ – to se na Mariji ostvarilo i upravo to slavimo na Veliku Gospu.

Marijanski princip Crkvu uosobljuje, personalizira, dok Petrov princip smjera na strukturu. Marija dira osobu, srce. Crkva nije goli ustroj, institucija, struktura, nego osoba i ljubav u Marijinu liku, Marija je Crkva u nukleusu. Marija je in-

Foto: Arhiv ICMM

karnacijska, utjeloviteljska, ona je jedinstvo *biosa*, bića, osobe, odnosa prema Bogu, samosvojnosti stvorenja prema Stvoritelju. Bog je kao osobu oslovljava preko Anđela. Marijanski princip u Crkvi smjera prema srcu i emociji, odnosi se na afektivnu protegu, te vjeru učvršćuje emocionalno u dubini čovjekova srca i najdubljem žilju bića. Marija je advent u osobi, ispunjena radošću skorog rođenja, u službi utjelovljenja. Protestantizam je izgurao Mariju na rub pa je bez Marije hladan, racionalan, racionalizam te u konačnici vodi u nijekanje Isusova božanstva, pretvara vjeru u etiku, što vodi u praktični ateizam.

MARIJA KAO DVOKRATNO DOŠAŠĆE

Marija je dvokratno došašće-advent, u rođenju Sina te iščekivanju Duha i rađanja Crkve. Marija je neodvojiva od muke Sina. Uključena je u stradanje Sina, što je Šimun pretkazao u Hramu. Marija je mačem probodeno Srce! Sveti je Luka stvorio nerazmršivi čvor između utjelovljenja i muke; radosna i žalosna otajstva, Božić i Veliki petak utkao je u nerazdvojivo jedinstvo. Marija trajno smjera prema Kristu, mariologija prema kristologiji, ona uvijek ostavlja otvorenim put prema otajstvu Isusa Krista. Marija je nikada zastrti ili zapriječeni pristup Isusu. Ona je poveznica između teološkog uma i vjerničkog srca, osjećaja, emocija.

SA SVAKIM NOVOROĐENČETOM ZAPOČINJE SVIJET IZNOVA, NOVI SVIJET. ZATO PONOVO OTKRIĆE MARIJE KAO MAJKE, I U SEKULARIZIRANOM SVIJETU, NOSI SA SOBOM ŽUDNJU, ČEŽNJU I ŽELJU ZA NOVIM ČOVJECOM, ZA POVRATKOM U ČOVJEKOVO EDENSKO STANJE, PRI ČEMU MORAMO SPRŽITI ILI DATI SPALITI SVE STARO, DA BI NASTALO NOVO, RODILO SE NOVO. U MARIJI I KROZ MARIJU RODILO SE DIJETE. NAKON ŠTO JE ČOVJEK IZGUBIO PRAVO NA RAJ, ZAPOČEO JE EMANCIPACIJU I OTKLON OD BOGA PREKO KULTURE, CIVILIZACIJE, TRAJNOGA USPONA I TEHNIČKOG NAPRETKA.

Sa svakim novorođenčecom započinje svijet iznova, novi svijet. Zato ponovno otkriće Marije kao Majke, i u sekulariziranom svijetu, nosi sa sobom žudnju, čežnju i želju za novim čovjekom, za povratkom u čovjekovo edensko stanje, pri čemu moramo spržiti ili dati spaliti sve staro, da bi nastalo novo, rodilo se novo. U Mariji i kroz Mariju rodilo se Dijete. Nakon što je čovjek izgubio pravo na Raj, započeo je emancipaciju i otklon od Boga preko kulture, civilizacije, trajnoga uspona i tehničkog napretka.

Danas je spoznao da ga to ne vodi u novi i bolji svijet. Zato zov za izvornim, žudnja za rajskim, prvotnim, nepatvorenim, bezgrješnim. Stoga ljubav i sklonost prema Mariji i svemu što donosi svijetu. To novo ne ćemo pronaći u New-Yorku, New-Englandu, New-Havenu, New-Orleansu. U Pensylvaniji naići ćemo na izvorno biblijska imena mnogih lokaliteta (Betlehem, Sharon, Filadelfija). Američki pioniri i kolonizatori dali su pridjevak „New“, novo nadajući se novim, biblijskim vremenima, u Novom svijetu. Novo i novina mogu se pronaći samo u Isusu Kristu, a pred njim postoji samo alternativa: vjera ili nevjera. Kocke su davno pale, sve je već davno, prije dvije tisuće godina, odlučeno u Mariji.

Danas je imperativ trenutka: Ili ćemo širiti vjeru, gradeći kraljevstvo Božje komu nema kraja ni svršetka, kraljevstvo slobodno od demonskih sila, ili će se širiti kraljevstvo Sotone. Za Isusa je jedno jasno: Kraljevstvo je Sotone srušeno, jer vidjeh Sotonu kako se kao munja strovaljuje u pakao (usp. Lk 10,18). Marija satire glavu Zmaju, Staroj zmiji, ona je Žena iz Knjige Otkrivenja.

Na nama je donositi svijetu Radosnu vijest kako je Njegovo kraljevstvo posvuda gdje postoje zajednice, bratstva koja žive u istinskom zajedništvu, razumijevanju, ljubavi, nenasilno, bez rivalstva. Marija i Isus čisti su dar Božji, čudo u svim protegama egzistencije, čudo koje je stvorilo Crkvu, utrlo put Novomu, i to se čudo neprestano kroz povijest obnavlja u jedinim pravim reformatorima - svetcima. Crkva bi prestala biti Crkvom kad bi u njoj prestalo uvijek iznova događati se to čudo. Početka i konačne Proslave, na nebo Uznesene, što se dogodilo u Mariji i preko Marije i njezine suradnje s Bogom u Duhu Svetome.

FRA MARINKO
ŠAKOTA

IZIDOR ISAAC RABI BIO JE AMERICKI FIZICAR, ROĐEN U AUSTRJI. Dobio je Nobelovu nagradu za fiziku zbog svojih otkrića na području nuklearne fizike. Jednom su ga pitali kako je postao znanstvenikom. Rabi je objasnio kako je svaki dan, po povratku iz škole, s majkom razgovarao o svemu što se tog dana događalo na nastavi. Manje ju je zanimalo što je naučio, a više "je li danas postavio koje pravo pitanje". Na taj je način majka poticala znatiželju i pronaljkivost u svemu čime se bavio mali Izidor. "Postao sam znanstvenikom", objasnio je Rabi, "jer sam postavljao prava pitanja".

Koja su to prava pitanja koja bi svaki pa tako i mladi čovjek trebao postaviti? Jedno od tih je: Koje dobro moram činiti? Osim tih pitanja svaki se čovjek, svjesno ili nesvjesno, pita: Kako pronaći mir, sreću, radost, zadovoljstvo i smisao života?

Svatko postavlja takva pitanja, ali ne uspijevaju svi pronaći pravi odgovor. Primjer je mladić iz evanđelja koji ima velik imetak, ali ga muči još nešto: "Učitelju dobri, što mi je činiti da baštini život vječni?" Isus ga, kaže se, zavoli. Drago mu je što se u njemu budi potreba za duhovnim sadržajem pa mu daje odgovor. Mladić, međutim, od njega odlazi tužan. Zašto je otišao tužan od Isusa?

Zašto i danas mnogi mladi odlaze tužni, nesretni, razočarani? Zašto uzimaju drogu, alkohol i upadaju u druge poroke, a imaju velik imetak, imaju - kako neki kažu - sve u životu? Zar im još nešto nedostaje? Zašto neki mladi nemaju radosti? Zašto žive u nemiru?

Zbunjeni smo: Kako to da svaki čovjek osjeća čežnju i duboku potrebu za srećom, mirom, radošću, smislom, a samo ih neki pronađu? Koji su razlozi da ih neki ljudi ne uspiju ostvariti? Što to jedni učine i kako žive pa dobiju odgovore na ta pitanja, a gdje drugi pogriješe pa ne utraže tu temeljnu ljudsku želju?

Čudno, Bog nam je dao razum, a često djelujemo kao da ga nemamo. Poput Marte smo: za mnogo toga se

KOJE DOBRO MORAM ČINITI?

Foto: Arhiv / CMM

brinemo. Razvili smo tehniku da uspijevamo istražiti i osvojiti udaljene dijelove svemira, a ne umijemo ono što je uspjelo Martinoj sestri Mariji, ono *jedno potrebno*: biti sretni, radosni i zadovoljni, pronaći mir i smisao života.

Zbilja je dobro odgovorio anđeo kada ga je Bog pitao gdje bi se mogao sakriti a da ga čovjek ne pronađe. "Možda u morske dubine? Ili u svemir?" "Ne", odgovara anđeo, "nego u ljudsko srce. Upravo taj prostor koji mu je najbliži i najvažniji čovjek rijetko posjeti."

Očigledno, lakše je razviti tehniku, otkriti svemirska prostranstva, sve kamenite površine pretvoriti u plodna tla, nego ući u svoje srce, obrađivati i pretvoriti ga u novo srce, oplemenjeno i izgrađeno. Lakše je čovjeku sagraditi Bogu hramove, crkve nego postati hram Božji, hram Duha Svetoga. A upravo to je Božja želja: prebivati u nama, u našim srcima.

Nije teško zaključiti da u nečemu važnom griješimo, ali gdje su uzroci takva ponašanja? Uzroci su sigurno mnogi, ali mislim da je jedan od glavnih nedostatak nečega. Isus kaže mladiću: "Jedno ti još nedostaje." Što to nama nedostaje?

Mislim da je to mudrost.

Mudrost znači učiti, stjecati iskustvo, gledati iza, kroz fasadu i masku, vidjeti pozadinu, otkriti namjere, znati izvući prave zaključke, stvoriti ispravne sudove. Mudrost znači od svoga pogleda koji je ljudski, zemaljski, uzak i kratkovidan, doći do pogleda Božjeg, Kristova koji je nebeski, vječan, trajan, širok, dalekovidan i steći ga. Mudrost - to znači gledati na stvari, na život, odozgor, gledati Kristovim očima.

Naš problem je što često gledamo samo svojim očima, što se ne trudimo doprijeti do Kristova pogleda. Gledamo samo iz svoje perspektive koja je često sitna, tijesna. Vidimo trun u oku drugoga, a ne želimo vidjeti njegove dobre osobine. Taj trun često postane brdo koje nas dijeli, a dobre osobine ne budu razlogom da budemo zajedno. Ne vidimo daleko, ne vidimo u širinu, jer smo uvijek u kotlini. Ne znamo

izići na uzvišenje, nismo otkrili svoj Tabor. Nije li nam sada jasnije zašto se Gospa u župi Međugorje najprije ukazala na brdu, na uzvišenju?

Često nismo mudri. Ne učimo iz primjera, ne učimo iz povijesti. Mnogi mladi nasjedaju. Mnogi se daju zaslijepiti pa upadaju u zamke koje su uglavnom lijepo urešene.

No, tu nije kraj i u tome nije najveći problem. Upali su u zamke, a da toga nisu svjesni. Postali su igračke u rukama zla. Čine zlo, ali idu još dalje. Zar ima nešto gore od činjenja zla? Što je gore od toga? Gore je kada postajemo odvjetnici zla. Kada pravdamo zlo.

Već na početku Biblije uočavamo pravdanje: Adam pravda sebe i prebacuje krivnju na Evu. Eva pravda sebe i prebacuje krivnju na zmiju. Upadam u blato, prljav sam, nije mi dobro ni lijepo, tonem, idem u krivom smjeru, a to ne primjećujem. Zli se pritom zlobno smije, likuje, trlja ruke što me je prevario, nadmudrio, zaslijepio.

Imamo bezbroj takvih primjera. Prisjetimo se kralja Davida kojega je strast zaslijepila pa, u želji da osvoji tuđu ženu, Baat-Sebu, daje ubiti njezinu mužu. Kako zlo umije zaslijepiti, pa

Kako je teško živjeti s ljudima koji su bez grijeha i mane, a uz to slijepi. Kako je lijepo živjeti s ljudima koji pogriješe, ali to vide pa se pokaju. Sjetimo se kako nam je bilo drago, kako smo rado oprostili i zagrlili osobu koja nas je iskreno molila za oprostjenje.

Mudar čovjek - to je onaj koji iz svih situacija, i ugodnih i neugodnih, izvlači duhovnu korist za rast, koji zahvaljuje Bogu za sve životne situacije, jer zaista sve, i ugodne i neugodne, darovane su nam kao milost: da se vježbamo, da učimo, da rastemo. Mudar čovjek u kušnjama ne vidi prokletstvo nego blagoslov, jer u njima vidi darovanu priliku da se provjeri i da ojača.

Nitko nas ne može bolje poučiti mudrosti nego onaj koji je izvor i učitelj mudrosti, naš Gospodin Isus. Luka nam je zapisao dragocjene riječi o Isusu kad je imao 12 godina: "A Isus napredovaše u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi."

I Marija i Josip mogu nas poučiti mudrosti. Luka je zapisao: "Marija u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu." Uskoro nakon toga: "A majka je njegova briž-

NA DANAŠNJE MLADE NAVALJUJU HERODI DA IH PROŽDRU NUDEĆI IM DROGU, ALKOHOL, NEMORAL ITD. UNATOČ TOME MOGUĆE JE DA MLADI RASTU U MUDROSTI, U SHVAĆANJU I PRIHVANJU KRISTA I NJEGOVE MISLI. TAKO ĆE ZNATI RAZLUČITI ŠTO JE PRAVO A ŠTO KRIVO, ŠTO JE DOBRO A ŠTO ZLO. ZNAT ĆE RAZOTKRITI LUKAVŠTINU ZLA KOJE JE ČESTO PRERUŠENO U LIJEPO I PRIVLAČNO, U "ZA OČI ZAMAMLJIVO" RUHO PA ĆE POPUT MUDRACA S ISTOKA UMJETI POČI DRUGIM PUTEM.

čak i jednog kralja, ako taj nije kralj u sebi, u svom srcu?! Može on sjediti na kraljevskom tronu, ali ako nije kralj u sebi, ako dopusti da u njegovu srcu na tron zasjedne strast, požuda, da uzme uzde u svoje ruke, onda ona kralja učini slugom, vazalom.

Netko će možda reći: Nemoguće je biti savršeni. Točno! Ali, nije problem što pogriješimo nego ako ne vidimo pogriješke i ako ne učimo iz pogriješki. Carinik u Hramu je opravdan, iako je bio grješnik. Zašto? Jer vidi, jer su mu se oči otvorile. Budući da progledava i kaje se, moći će se ispravljati, obračati, mijenjati. A farizej nije opravdan, samo zato što se pravda, što ne vidi, što je slijep za sebe. Budući da je slijep za sebe, on se ne može mijenjati, jer misli da nema što promijeniti.

no čuvala sve ove uspomene u svom srcu." Matej je zapisao o Josipu: "Josip, muž njezin pravedan..."

U čemu su bili mudri Isus, Marija i Josip? Isus je otvoren glasu i razmišljanju svojih roditelja, ali ne samo njihovu, nego povrh svega glasu i razmišljanju Očevu: "Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?"

Marija ima svoje mišljenje "Sinko, zašto si nam to učinio? Otac tvoj i ja žalosni smo te tražili?" Josip je imao svoje naume. Htio je otpustiti Mariju, svoju zaručnicu. Matej piše: "... ne htjede je izvrgnuti sramoti, nego naumi da je potajice napusti." Luka zaključuje: "Oni ne razumješe riječi koju im reče."

Kako su mudri Marija i Josip, ako su imali drukčija mišljenja od Isusova, od Božjeg? Kako su mudri, ako nisu

razumjeli Isusa? Da, nisu sve razumjeli, imali su svoja razmišljanja, svoje stavove, svoje nazore, ali su mudri, jer se ispravljaju, jer nisu zatvoreni u svoje mišljenje, nego otvoreni Bogu i Božjem razmišljanju. Daju se poučiti, shvaćaju, jer žele razumjeti, jer žele biti ispravni, jer žele vršiti Božju volju.

Koliko patnje upravo zbog svoga mišljenja! Mnogi sukobi nastaju upravo zbog toga što ljudi ustrajavaju u svome mišljenju, jer su oholi. Kao da je moje mišljenje uvijek ispravno. Kao da ne mogu krivo misliti. Nije važno moje mišljenje, nego je važno pravo mišljenje. Važna je prava misao. Važno je ono što je dobro, ono što je istina. Kad bismo tako razmišljali, bili bismo otvoreni mišljenju drugih, a posebno, nadasve, mišljenju Božjem, nadilazili bismo sebe, svoju uskogrudnost.

U mudrosti je odgovor kako činiti ono što je dobro, kako pronaći sreću, radost, smisao života i mir. Mudrosti nam treba. Rastimo stoga u mudrosti! Kako? Molitva nam otvara vrata do te riznice i toga blaga. Zato nas Kraljica Mira tako često poziva na molitvu. A mi to ne shvaćamo. Molimo se Duhu Svetomu za taj prvi i najvažniji dar. Isus nam garantira: "Tražite i naći ćete... Otac će nebeski obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu." Ne propustimo svakog jutra pomoliti se za mudrost da uđemo u dan drukčiji - mudri.

Učitelj je govorio svojim učenicima: "Kad dođeš do toga da shvatiš da danas nisi tako mudar kao što si bio jučer, danas si mudriji."

Rastimo u mudrosti kao Isus koji se u hramu otvara Očevoj volji. Neka to bude jedan od motiva našeg dolaska na svetu misu. Ako mi se nedjeljom osim svete mise nudi nešto drugo, ako mi dolazi misao da se izležavam, da gledam televiziju ili sl., reći ću sebi: "Želim biti u onome što je Oca mojega; želim biti u domu Očevu; želim slušati, osluškiivati Njegov glas, Njegovu misao."

Budimo kao Marija i Josip, budimo oni koji imaju svoje mišljenje, svoje predodžbe, svoje stavove, ali ne samo svoje, nego oni koji - u klanjanju Presvetom oltarskom sakramentu, u molitvi pred križem, u molitvi, osobnoj i zajedničkoj, u svetoj misi, u čitanju Božje riječi - osluškuju Kristovu misao kako bi na raskrižjima na kojima se nađu, bili sposobni izabrati njega da im bude put, istina i život.

Budimo mudri poput onih mudraca s istoka koji traže Zvijezdu, koji postavljaju pitanje: "Gdje je taj novorođeni kralj židovski?" pa ga čeznutljivo traže da mu se poklone. Budimo poput mudraca koji čuju Herode ovoga svijeta i njegove savjetnike, ali se ne zaustavljaju u Jeruzalemu, nego traže dalje, traže istinu. "Oni saslušavši kralja, pođoše... Upućeni zatim u snu da se ne vraćaju Herodu, otiđoše drugim putem u svoju zemlju."

Nemoguće je da mladi u današnjem svijetu ne čuju Herode i njegove savjetnike. Svi gledaju televiziju, Internet, kreću se u različitim društvima, susreću se s raznim ponudama, sličnima onima koje je sotona nudio Isusu. Na današnje mlade navaljuju Herodi da ih proždru nudeći im drogu, alkohol, nemoral itd. Unatoč tome moguće je da mladi rastu u mudrosti, u shvaćanju i prihvaćanju Krista i njegove misli. Tako će znati razlučiti što je pravo a što krivo, što je dobro a što zlo. Znat će razotkriti lukavštinu zla koje je često preruseno u lijepo i privlačno, u "za oči zamamljivo" ruho pa će poput mudraca s istoka umjeti počti drugim putem.

U sljedećem broju: **Ostani s Isusom, slijedi Ga, jer On je put, istina i život**

Lahor

U homiliji tijekom prve večeri ovogodišnjega Festivala mladih, kardinal Robert Sarah izrekao je rečenicu koju bismo mirne duše mogli uzeti kao službenu dijagnozu stanja duha našega vremena: „Mnogi naši suvremenici, čak bih rekao mnoštvo ljudi koji su nam tako bliski, u našim obiteljima, među našim prijateljima, ondje gdje studiramo i radimo, čini se da su neosjetljivi, ravnodušni, čak suprotstavljeni i neprijateljski raspoloženi prema pitanju postojanja Boga; čak tvrde da više uopće niti ne misle na vjeru i da je to znak da su slobodni.“

Dio smo svijeta koji nastoji živjeti tako kao da Boga nema. Nije da to nismo i ranije primjetili, ali dobro je kad to netko, s takvim duhovnim „autoritetom“ kao što je kardinal Sarah precizno formulira. Možda će netko ustvrditi, netko još pesimističniji od mene, da je tomu već dugo tako i podsjetiti da je prije gotovo stoljeće i pol na Zapadu udarena dijagnoza da je „Bog mrtav“. Što bi u tom pogledu danas bilo drukčije!? Moglo bi se kazati da se slika naše stvarnosti pokazuje mračnijom nego u vrijeme Nietzscheova zlokobna zapisa u „Radosnoj znanosti“ iz 1882. godine („Bog je mrtav. Bog ostaje mrtav. I mi smo ga usmrti-

li!“), jer se veći broj pripadnika ovoga naraštaja na Boga, svejedno „mrtvoga“ ili Živoga, uopće ne obazire. Netko će reći da je to očekivan i logičan slijed kontinuirane kampanje „izbacivanja“ Boga iz svijesti i života „zapadnoga“ čovjeka. Nije li prije nešto više od desetak godina, na inicijativu novinarkice Ariane Sherine, na stotine crvenih autobusa kružilo Londonom s natpisom: „Bog vjerojatno ne postoji, prestanite brinuti i uživajte u životu.“!? Podsjetimo da su se ovim primjerom povelili i neki drugi zapadnoeuropski gradovi, pa su tako i Rimom, čiji je biskup ujedno i vrhovni poglavar Katoličke Crkve, autobusi kružili sa sloganom „Loša vijest – nema Boga. Dobra – ne treba nam!“

Na konsekvence ovakva stava već je davno upozorio Dostojevski preko „Braće Karamazova“ („ako Boga nema, sve je dopušteno!“). Sve je dopušteno, pogotovo onima koji hoće i mogu, a takvih (moćnika) je sve više. Tko će ih pozvati na odgovornost i, još važnije, u čije ime? Već je psalmist na to ukazao: „Bezbožnik zbori u objesti svojoj: Ne, istrage nema! Ta ni Boga nema!“ (Ps 10, 4).

Ako svijet nastoji živjeti po načelu da nam „Bog ne treba“, da „prestano brinuti“ i da je sve dopušteno, onda se pitamo: zašto je stanje u svijetu iz dana u dan sve gore, a njegovi stanovnici sve zabrinutiji? Čak se i pokoji stari uvjereni ateist poput Gregora Gysia uspaničio, izjavivši da ga „zabrinjava današnje bezbožno društvo jer se boji da će iz takva društva posve iščeznuti solidarnost.“

U bezboštvu, zapravo sustavnoj dekristijanizaciji vlastita društva, prednjači Zapad koji se najviše trsi „izbaciti“ Boga iz ozbiljne javne komunikacije, iz života uopće. Problem je što tzv. zapadnjački stil života sve više postaje žuđenim idealom i za kršćanske vjernike. Ako otvoreno i iskreno iznesemo što vidimo, pokazat će nam se moćan utjecaj *mamona*, novozavjetne personifikacije pohlepe za novcem i materijalnim bogatstvom, čijom zavodljivošću i prosječčan kršćanin ne gleda dalje i ne traži više od izgradnje materijalnoga „raja“ na zemlji. Ciljevi, motivi, stremjenja, snovi i nade postali su mu ovozemaljski: živjeti udobno i ugodno, pod svaku cijenu dugo i kvalitetno, najčešće po sebičnom načelu „neka bude dobro samo meni i mojima i eventualno onima od kojih mogu

IVICA ŠARAC

Ako svijet nastoji živjeti po načelu da nam „Bog ne treba“, da „prestano brinuti“ i da je sve dopušteno, onda se pitamo: zašto je stanje u svijetu iz dana u dan sve gore, a njegovi stanovnici sve zabrinutiji? Čak se i pokoji stari uvjereni ateist poput Gregora Gysia uspaničio, izjavivši da ga „zabrinjava današnje bezbožno društvo jer se boji da će iz takva društva posve iščeznuti solidarnost.“

imati koristiti!“ Sve mora biti podređeno kvaliteti ovozemaljskoga života, pa se za taj cilj i vjeru pokušava instrumentalizirati. Hvalisanjem tobože „urednim“ vjerskim životom i javnim deklariranjem „vjernikom“, pozivanjem na poznanstvo i prijateljstvo s ovim ili onim svećenikom, nerijetko se samo želi legitimirati (na različite načine) stečeno. Materijalno bogatstvo se iskripljenim tumačenjima dovodi u vezu s „izmoljenim darovima“, a status „vjernika“ mjeri prema društvenom statusu: što moćniji i imućniji, to bolji „vjernik.“ Teško je danas, pa stoga još i potrebne, kršćaninu biti sol svijeta. Oduprijeti se zovu pomodarstva, trenda, *mamona*, katkad nalikuju opiranju gravitaciji. To je moguće svlada(va)ti samo i jedino snagom vjere u Onoga koga je Bog poslao – u Isusa, koji „želi da prijeđemo s materijalne gladi, gladi našega tijela, na duhovnu glad, glad naše duše“ (Sarah).

Ovih je dana u Italiji jedna skupina laika (predvode ih književnik Francesco Agnoli i filozof Giovanni Zenone) uputila jedno kritički intonirano „otvoreno pismo“ papi Franji, u kojemu traže da papa napokon stane na kraj sukobima u Crkvi, upozoravajući da „požar svaki dan guta i uništava Katoličku Crkvu u Italiji i u svijetu“ te da tzv. „Bergoglio-efekt“ za obnovu Crkve nije polučio nikakve rezultate. Naprotiv, ističu potpisnici, Crkvu zahvaća sve veća praznina i razaraju je sve dublje podjele „u Italiji, u Kini, u SAD-u, u Njemačkoj“.

Koliko god se stanje u Katoličkoj Crkvi nastojalo prikazati alarmantnim, u vjeri ne bi trebalo biti mjesta panici i pretjeranoj zabrinutosti za njezinu budućnost, jer je Crkva, kako lucidno primjećuje jedan njemački teolog, „više nego zbroj njezinih članova. Ona je, uza sve pojedinačne ludorije, ipak cjelina koja stoji pod

utješnim vodstvom Duha Svetoga“. No, s druge strane ne bi trebalo, a to nije ni moguće, zatvarati oči pred činjenicom da su i Crkva i svijet u dubokoj krizi. Dojam trenutačno vrlo teške situacije pojačavaju i mučni prizori posljedica razornih potresa, poplava i požara. Pozicija našega naraštaja, sve ustrašenijeg i umornijeg, neodoljivo podsjeća na starozavjetnu scenu s prorokom Ilijom, koji, umoran od svega, sjede pod smreku i zavapi Bogu: „Već mi je svega dosta, Jahve! Uzmi dušu moju, jer nisam bolji od otaca svojih (2 Kr, 19, 4). I kad mu se već pred očima, slično kao i proroku Iliji, događaju „olujan vjhor“ koji drobi i lomi sve pred sobom, razoran „potres“, a potom i „oganj“, ovaj bi se naraštaj mogao prisjetiti da Bog ni Iliji nije govorio kroz buku vihara, potresa i ognja, nego u „šapatu laganog i blagog lahora.“ E, upravo je nešto takvo, poput lahora, ovih dana osvježilo naše živote. Bio sam slučajnim svjedokom te prve večeri okupljanja mladih vjernika u Međugorju. Sve gore rečeno o svijetu, Crkvi, krizi, strahu, umoru, beznađu, dobije posve drukčiju dimenziju kroz iskustvo promatranja mladih vjernika u molitvi i pjesmi. Jedan francuski sociolog (Delumeau) je ustvrdio za naše vrijeme da vjeruje kako u njemu prepoznaje trag „pomlađena kršćanstva“, a njemački teolog i psihijatar Manfred Lütz je potvrdio njegovu tezu: „Tko doživljava svjetske dane mladih, koji redovito okupljaju više od milijuna posve normalnih, vitalnih, mladih ljudi vjernika, i tko promotri mnoge nove, veoma ozbiljne duhovne pokrete, potvrdit će dijagnozu pomlađivanja vitalnoga kršćanstva.“

Ne znam, možda su sociolog i psihijatar blizu ili čak posve u pravu, ali ja bih ostao „samo“ na tomu da se u Međugorju ovih kolovoških dana preko mnoštva radosnih lica na Gospin zagovor osjetio Božji „šapat laganog i blagog lahora.“

KOLIKO GOD SE STANJE U KATOLIČKOJ CRKVI NASTOJALO PRIKAZATI ALARMANTNIM, U VJERI NE BI TREBALO BITI MJESTA PANICI I PRETJERANOJ ZABRINUTOSTI ZA NJEZINU BUDUĆNOST, JER JE CRKVA, KAKO LUCIDNO PRIMJEĆUJE JEDAN NJEMAČKI TEOLOG, „VIŠE NEGO ZBROJ NJEZINIH ČLANOVA. ONA JE, UZA SVE POJEDINAČNE LUDORIJE, IPAK CJELINA KOJA STOJI POD UTJEŠNIM VODSTVOM DUHA SVETOGA.“

MLADIFEST - PUTOKAZ DANAŠNJEM SVIJETU

DARKO PAVIČIĆ

Slike s Mladifesta koje su na početku kolovoza iz Međugorja obišle svijet poslale su vidljivu poruku da život nije presječen, da nije nestao, da se u začahurenosti vremena uspio u čudesnom trenutku, iz depresije i straha, transformirati u novu snagu, novi polet, novu vjeru, čije su dimenzije bile svima vidljive i opipljive upravo u Međugorju. Odnosno, kao što je papa Franjo poručio u svojem pismu mladima na Mladifestu da imaju „hrabrosti živjeti svoju mladost povjeravajući se Gospodinu i hodeći s njim“. „Dopustite se osvojiti njegovim pogledom koji je pun ljubavi i koji nas oslobađa od zavodništva idola i od lažnog bogatstva koje obećava život, ali donosi smrt. Ne bojte se primiti Kristovu Riječ i prihvatiti njegov poziv“, rekao je Papa i njegove riječi pale su na plodnu zemlju upravo pod međugorskim nebom.

Mladi su odgovorili na Papine riječi kroz čežnju za susretom s nadnaravnim i svetim, što se vidjelo u radosti 30-ak tisuća hodočasnika iz cijeloga svijeta, od Južne Koreje do europskih zemalja, koji su došli na 32. Mladifest usprkos svim mogućim i nemogućim barijerama, kako bi, kao što je rekao kardinal Robert Sarah, koji je otvorio Festival mladih, „obnovili svoju vjeru u Isusa Krista, tj. uspostavili autentičan i vitalan odnos s njim, kako bi u molitvi mogli odgovoriti na presudno pitanje: kako pronaći Isusa i kako se ponašati u Njegovoj prodornoj i suverenoj Prisutnosti“. Čjelodneve kateheze, molitve i meditacije na užarenom hercegovačkom suncu te kasnije euharistija, klanjanje i slavljenje do dugo u noć, vidljiva su slika

te čežnje, koja svijetu na globalnoj razini poručuje da čovjek nije jednodimenzionalno biće ili biološka nakupina stanica, već da je dušom i duhom povezan sa svojim stvoriteljem i da vitalnost života održava povezujući se neprestano s njime.

Međugorje je tako kroz ovogodišnji Mladifest poslalo jasnu poruku svijetu da je protuteža strahu, tjeskobi i zarobljenosti vremena u kojemu živimo. I da se ljudska razmišljanja, shvaćanja i spoznaje kreću u svojim ograničenostima te da ih je tek u susretu sa svetim moguće do kraja osmisлити i oživotvoriti. Tada granice nestaju i otvara se put prema bezgraničnom i bezvremenskom, prema apsolutnom. Međugorje je taj put jasno trasiralo u vremenu u kojemu živimo.

Budući da do Mladifesta nije bilo tako velikog katoličkog okupljanja u svijetu, a zacijelo ga ne će biti ni poslije, jer su sva takva događanja otkazana, Mladifest će zacijelo biti najmnogoljudniji skup u svijetu ove godine. Nije to mala stvar, osobito kada međugorski fenomen obilježava svoju 40. obljetnicu, čiji je spomendan, koji je zapao nešto više od mjesec dana prije Mladifesta, također okupio desetine tisuća hodočasnika u Međugorju.

No, premda su za ovo korona-vrijeme brojke impozantne, one ne bi trebale biti u središtu pažnje ovih međugorskih zbivanja. Za ovogodišnji Mladifest, primjerice, značajno je nekoliko činjenica. Najvažnija od njih ona je da je papa Franjo, praktički, otvorio i zatvorio Mladifest. Otvorio ga je svojim pismom mladima, koje je pročitano na samome, papa Franjo, a zatvorio apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto, koji je rekao da „kao Pastir Crkve i kao Predstavnik Pape u zemlji, u kojoj je Providnost željela očitovati posebnu prisutnost nadnaravnog, osjećam dužnost potaknuti vas, posebno vas mlade, na zanos i predanost naviještanja Krista svijetu, ponajprije u vašim kršćanskim zajednicama kojima pripadate“.

U središtu zbivanja na Mladifestu nalazilo se isto ono što se nalazi u središtu poruke samoga Međugorja svih ovih godina, a to su euharistija, euharistijsko klanjanje i sakrament ispovijedi. Odnosno, upravo ono što je papa Franjo rekao u poruci upućenoj mladima: „Festival mladih tjedan predane molitve i susreta s Isusom Kristom, posebno u njegovoj živoj Riječi, u slavlju euharistije, euharistijskom klanjanju i sakramentu pomirenja.“

Nuncij Pezzuto dio svoje propovijedi u završnom euharistijskom slavlju Mladifesta temelji je upravo na Papinu pismu, dajući nekoliko prijedloga kako biti dobar, u duhu slogana Mladifesta, a to je „biti stalno u prijateljstvu i zajedništvu s onim koji je vrhovna dobrota, odnosno s Bogom Ocem, Sinom i Duhom Svetim. Ne činiš ti sam sebe dobrim, nego vrhovna dobrota, odnosno Bog je taj koji te čini dobrim. Samo svojim snagama nikada ne bi uspio biti dobar i činiti dobro. Stalno prijateljstvo i zajedništvo s Bogom gradi se i održava molitvom, sakramen-

talnim životom, osobito Euharistijom i Sakramentom Pokore te čuvanjem Božjih Zapovijedi.“

„Drugi važan prijedlog pape Franje, u svjetlu ulomka o 'bogatom mladiću', Isusove su riječi: 'Hoćeš li biti savršen, idi, prodaj što imaš i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu.' Ovaj Isusov poziv obično se tumači kao potreba za odricanjem. Međutim, Isus ne poziva da se odrekemo jedne stvari kako bismo dobili drugu, možda još bolju. Ovo nije: 'ja tebi, a ti meni' (do ut des). Ne sklapa se ugovor s Bogom: ja ti dajem ovo, a onda mi ti moraš dati drugo, kao nagradu. Bog želi da se naš odnos s njim temelji na ljubavi i kao izraz ljubavi, prije svega prema njemu, a zatim i prema bližnjemu“, rekao je nuncij u svojoj propovijedi.

Mladifest je upravo izraz te ljubavi, a ne trgovine u kojoj bi se s Bogom trgovalo po načelu „ja tebi - ti meni“. Deseci tisuća mladih sa svih strana svijeta nisu došli zbog trgovine. U trgovini vlada načelo jačega, pravila u kojima valja kupiti jeftinije da bi se skuplje prodalo i na tome zaradilo. No, Mladifestom upravljaju evanđeoska načela, poput onoga kao kad je blago skriveno na njivi, čovjek ga pronade, sakrije, sav radostan ode, prodava sve što ima i kupi tu njivu. To nije trgovina, nego dioništvo u Kraljevstvu nebeskom i zbog toga Mladifest ima planetarni uspjeh usprkos svim nedaćama ovoga svijeta, uključujući i aktualnu koronu.

Mladifest je sumornoj svakodnevici današnjega svijeta ponudio snagu i odlučnost radosne vjere koja mijenja svijet oko sebe i u stanju je oduprijeti se nametnutim logikama svijeta, koje često nisu u skladu ne samo s božanskim naumom, nego i s elementarnim razumom i zdravom pameću, koja se pita što se događa iza kulisa i u čijim su rukama konci igara u središtima moći.

Eksplוזijom radosti, ljubavi i vjere Mladifest iz Međugorja sigurno je putokaz današnjem svijetu.

SVJEDOČITI RADOST ŽIVOTA U KRISTU

KREŠIMIR
MILETIĆ

Festival mladih u Međugorju zasigurno možemo ubrojiti među najljepše vidljive znakove današnjeg vremena. Rijeke mladih iz cijelog svijeta dolaze u Međugorje i usprkos vrućini i suncu provode trenutke i iskustva koja će pamtili kroz cijeli život. Ovo je znak jedne neizbrisive činjenice da Božja riječ nikada ne pada na zemlju bez da urodi plodom, bez obzira na okruženje i svjetske trendove koji se sve više čine izrazito nepovoljnima za navještaj vjere. No pomisliti kako je današnje okruženje i ogrezlost čovječanstva u sebičnosti i egoizam prevelika i nepremostiva prepreka za navještaj vjere i djelatnu prisutnost i djelovanje nas katolika bila bi usitnu velika zabluda. Kršćanstvo upravo najznačajnije raste u okruženjima gdje su protivštine najveće, jer je stvarnost križa, muke i trpljenja u ljubavi najplodonosnije okruženje u kojemu se očituje ona najčišća ljubav koja poput sakramenta čini vidljivom i opipljivom Božju ljubav u našem svakodnevlju.

Geslo ovogodišnjeg susreta više nego znakovito i bremenito porukama i dubokim smislom. Upravo u okruženju posvemašnjeg hedonizma, površnosti, nagrdivanja Božjeg plana i nauma s čovjekom od presudne je važnosti okrenuti pogled od negativnosti prema onome što čini našu vjeru zreloom i djelatnom. 'Koje dobro moram činiti?'. Usmjeriti pogled i sve svoje snage ono što je dobro. To je zapravo jedino što je korisno činiti, naspram nedjelotvorne i iscrpljujuće usmjerenosti na ono što je loše u našim sredinama. Manjak radosti, poleta, inicijativa i konkretnih čina ljubavi redovito je plod zagledanosti u ono što nije dobro i čovjeka onesposobljava za djelovanje. Korijen mnogih depresija i malodušja u koje upadaju pojedinci upravo leži u nedostatku smisla i usmjerenosti

prema dobrome, prema onome što mogu činiti, uočavajući svoju vlastitu vrijednost i darovanost mome okruženju u talentima, znanju, sposobnostima i iskustvu koje su mi darovane. Svatko, baš svatko može biti dar za okruženje u kojem živi i početak istinskog obraćenja srca, izlaska iz sebičnosti i vrtloga bavljenja samim sobom upravo kreće iz ovako postavljenog pitanja: 'Koje dobro moram činiti?'.

Promatrajući ljude koji žive bez vjere, koji nisu upoznali Gospodina, možemo lako prepoznati u usmjerenosti na vlastite probitke, na sebe i svoje požude, želje, čežnje i interese. U ovu skupinu možemo bez problema pridodati i one koji su kršteni, ali je njihova vjera mrtva, hladna i obilježava ih ravnodušnost prema Božjim stvarnostima. Gospa u Međugorju upozorava da se naše djelovanje, ponajprije molitvom i ljubavlju, treba usmjeriti prema ovim ljudima. Pozivam vas da budete molitva za sve one koji ne mole. Svjedočite, dječice, vašim životima radost da ste moji, a Bog će uslišati vaše molitve i dati vam mir u ovom nemirnom svijetu, gdje oholost i sebičnost vlada. Upravo Gospa na najljepši način i vrlo jednostavnim riječima daje odgovor na ovo pitanje: 'Koje dobro moram činiti?'. Molitva, svjedočanstvo radosti pripadnosti Gospi, mir. Bez obnove ove temeljne ljubavi prema Gospi, teško možemo učiti u onu istinsku radost koja će opet biti vidljivi znak ljudima i privući k vjeri one koji nisu upoznali Gospodina. Radost, ona istinska radost je zaista najvidljiviji znak i magnet koji privlači. I zaista, nismo li često svjedoci da upravo ta radost koja nedostaje i nije vidljiva u nama možda i najbolje detektira da smo se udaljili od Gospodina.

Gospa u svojoj poruci nastavlja sa savjetom i uputom što je to potrebno ili možemo čak reći i najpotrebnije činiti. Dječice, vi budite darežljivi i ljubav moje ljubavi, da pogani osjete da ste moji i da se obrate mom Bezgrješnom Srcu. Djelotvorna i konkretna ljubav. Biti darežljiv. Darežljivost i velikodušnost ne samo da su najbolji lijek protiv sebičnosti i oholosti, već su i opipljivi znak i stvarnost koju pogani mogu osjetiti u svome srcu. Našem vlastitom uzdizanju i uznositosti lijek je u usmjerenosti na potrebe drugih. To zahtjeva u mnogočemu odustajanje od vlastitih prohtjeva i izlazak iz zone vlastitih želja, potreba i požuda kako bi se naš život darovao za drugoga. Put je to obasut mnogim trenucima poniženja, trpljenja, neshvaćanja i nerazumijevanja okoline – no upravo kroz to trpljenje i križ pročišćava se stvarna i bezuvjetna ljubav koja tek u tom obliku postaje ne samo vidljiva i opipljiva poganima, već istovremeno otvara srca onih koji su daleko od Gospodina.

Svijet u kojemu živimo ponekad izgleda kao bojišnica na kojoj prevladavaju snage zla. I doista, ako gledamo u rašireni i sveprisutni trend redefiniranja temeljnih antropoloških istina o čovjeku, braku i obitelji te promoviranje protu-obiteljskih i protu-bračnih stilova života, gomilanje grijeha i teških kršenja ljudskih prava – u opasnosti smo da 'zaledimo', ukočimo, pasiviziramo beskrajne talente, alate i mogućnosti koje nam je ostavio Isus i na koje nas poziva Gospa. Ne, ne postoji problem u svijetu koji se ne može riješiti molitvom krunice, postom i pokorom. I zaista, naš fokus ne smije biti na posljedicama zla, već na uzrocima i istinskom sjemenu radosti. A to je upravo ono

Ne, ne postoji problem u svijetu koji se ne može riješiti molitvom krunice, postom i pokorom. I zaista, naš fokus ne smije biti na posljedicama zla, već na uzrocima i istinskom sjemenu radosti. A to je upravo ono dobro koje smo pozvani danas činiti. Moliti, moliti, moliti. Ljubiti i moliti. Svjedočiti radost života u Kristu.

dobro koje smo pozvani danas činiti. Moliti, moliti, moliti. Ljubiti i moliti. Svjedočiti radost života u Kristu.

Zato sam, svemu usprkos, miran u pogledu budućnosti našeg naroda i naše crkve, ali i budućnosti čovječanstva. Prije svega, izvor spokoja i radosti je upravo u činjenici da nismo prepušteni samima sebi. S nama i uz nas je Kraljica Neba i zemlje. Općinstvo svetih. I više od svih nas, do spasenja cijeloga svijeta stalo je samome Gospodinu koji vodi i upravlja crkvom i vrata paklena ne će ju nadvladati. Naravno, nije u potpunosti moguće izbrisati posljedice zla i štetu koje čini u današnjem svijetu, ali svakako možemo djelovati u smjeru umanjanja te štete. Svako, baš svako obraćenje je uzrok silne radosti na Nebu. Čitavo se Nebo raduje svakom pojedinom obraćeniku. Zato vjerujem da će ovaj naraštaj mladih iznjedruti istinske svjedoke i svece koji će biti svjetlost u današnjem vremenu i onome koje slijedi. Mladi će pronaći načine i odgovarajuće modele djelovanja, nove evangelizacije. Na nama je da ih podupremo i pružimo im ruku, darujući i stavljajući na raspolaganje sve naše snage. Pratimo ih i štitiimo molitvom, postom i pokorom. Baš kao što su za nas učinili oni prije nas. Neka nas na tom putu prati zagovor i blagoslov Kraljice mira!

„Koje dobro moram činiti?“ (Mt 19, 16)

32. MLADIFEST MEĐUNARODNI MOLITVENI FESTIVAL MLADIH

RADOST | NADA

32. MLADIFEST
Međugorje 2021

Dani ovogodišnjeg 32. Mladifesta u Međugorju bili su poput kiše blagoslova, kiše milosti, radosti, zahvalnosti, nade... I kao što je kiša koja je pala petoga dana susreta bila dar za zemlju koja je 75 dana bila suha, tako su i ovi mladi bili dar svima nama jer su na suncu znali biti strpljivi, a na kiši postojani! I baš su oni bili ti koji su zapravo katehezirali i evangelizirali sve nas: svojom srpljivošću i plesom pod žarkim suncem i svojim ostankom i osmjesima pod teškim pljuskom kiše. „Od čega ste vi sazdani? – zapitao se jedan od kateheta – i odmah odgovorio „OD LJUBAVI!“ I doista samo ljubav prema Isusu i Gospi u njima, učinila je da mogu s toliko radosti i mira podnositi sve 'nedaće' ovih blagoslovljenih dana!

PAULA TOMIĆ

32. FESTIVAL MLADIH U MEĐUGORJU ZAPOČEO JE U NEDJELJU 1. KOLOVOZA VEČERNJIM MOLITVENIM PROGRAMOM.

Završio je na svetkovinu Preobraženja Gospodinova, 6. kolovoza 2021. jutarnjom svetom misom u 5 sati na Križevcu koju je predslavio fra Marinko Šakota.

Kroz pet dana hercegovačkog sunca, vrućine, sparine, a zatim olujne kiše, oko 20 000 mladih iz 54 zemlje (mladi iz SAD-a, Češke, Francuske, Austrije, Meksika, Nikaragve, El

Salvadora, Poljske, Nizozemske, Rumunjske, Italije, Njemačke, Španjolske, Slovenije, Svete Zemlje, Švicarske, Mađarske, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Ukrajine, Paname, Venezuele, Slovačke, Albanije, Argentine, Bjelorusije, Belgije, Brazila, Kameruna, Kine, Kolumbije, Dominikanske Republike, Ekvadora, Engleske, Gvadalupe, Madagaskara, Martinika, Haitija, Irske, Libanona, Litve, Latvije, Paragvaja, Perua, Portugala, Portorika, Rusije, Škotske, Srbije, Južne Koreje, Švedske, Trinidad i Tobaga, Ugande

i Zimbabvea), pokazali su kako su upravo oni, njihov neustrašivi dolazak i spremnost na žrtvu, glavni protagonisti i motor cijelog programa.

Ovogodišnje geslo Mladifesta bilo je „Koje dobro moram činiti?“ (Mt 19, 16) i za razliku od prošlogodišnjeg, sastojao se od prijepodnevnog programa koji je trajao od 10 – 12 sati (molitva, pjesma uz međunarodni zbor i orkestar, kateheza, svjedočanstva), poslijepodnevnog programa koji je trajao od 17 – 18 sati (svjedočanstva), te večernjeg programa

koji je započinjao u 18 sati (krunica, euharistija, klanjanje, molitva sa svijećama, molitva pred križem, igrani film zajednice Cenacolo...).

Ovaj je Mladifest obilježila odsutnost omiljenog apostolskog vizitatora za župu Međugorje, mons. Henrika Hosera koji zbog komplikacija zdravstvenog stanja nije mogao doći, ali je u svojim mislima bio trajno prisutan u svakom trenutku Mladifesta.

Obilježile su ga kateheze i propovijedi visokih crkvenih dostojanstvenika (umirovljeni prefekt Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata kardinal Robert Sarah, mons. Luigi Pezzuto, nadbiskup Gdanska u Poljskoj Tadeusz Wojda, biskup Aleksandrie dela Paglia u Italiji, Guido Gallese) koji su mlade pokušavali uputiti koje dobro trebaju činiti kako bi baštinili vječnost i susreli se sa jedinim Dobrom. Međutim, mladi su svojim strpljivim slušanjem, radošću, zahvalnošću, otvorenošću za zajedništvo, za molitvu, za sakramente

– posebno za svetu ispovijed – pokazali kako ih je Gospa isto to već godinama podučavala: što znači biti EUHARISTIJA, što znači VJEROVATI, što znači biti SVJEDOKOM RADOSTI I MIRA!

Lijepo je to sazeo fra Goran Azinović u svojoj kratkoj, ali najinteresantnijoj katehezi posljednjeg dana Mladifesta pitajući mlade što su naučili u svim tim silnim katehezama o tome što znači geslo ovog Mladifesta: „Koje dobro moram činiti?“ Opći muk dozvolio mu je da na kraju podcrta ono doista važno: 1. ŽIVJETI EUHARISTIJU, 2. VOLJETI MARIJU i 3. MOLITI KRUNICU. Ako budemo živjeli samo ove tri stvari doći ćemo do najvećeg Dobra, do Svetosti!

I upravo su ovi mladi svećenici poput fra Gorana Azinovića i fra Bojana Rizvana bili ono što bi predavači na Mladifestu trebali biti: dinamični, a duboki, spontani; inteligentni, edukativni, a interesantni. Pokazali su i da teme kateheza trebaju biti više ži-

votne, prilagođene problemima mladih ljudi, poput teme koju je razvio fra Bojan o strahu od odluka, o izabranju puta i o problemu neodlučnosti. To je ono što danas najčešće muči mlade ljude izložene u nesigurnosti materijalnog svijeta.

Ovoga puta svjedočanstava nisu došla do punog izražaja, iako ih mladi najviše vole i najviše im ostaju u sjećanju, jer su bila vremenski „ugušena“ od dugih kateheza. Ipak, Bog uvijek nadoknadi tamo gdje su naše ljudske nesavršenosti i granice. Tako je i ovaj puta Gospa sasipala puno više milosti nego što smo mi ljudi mogli osigurati svojim znanjem i organizacijskim sposobnostima. To svjedoči svatko tko je i jedan trenutak proboravio u Međugorju ovih dana: zanos, polet, milost, radost i mir!

Nota mira posebno se provlačila kroz pjesme međunarodnog zbora i orkestra pod ravnanjem prof. Damira Bunoze. U liturgiji meditativni, a u pauzama i nakon programa razigrani, veseli, rasplesani – svojim pjevanjem doista su bili živo tkanje cijeloga programa i ono nešto po čemu je međugorski Mladifest tako poseban i prepoznatljiv.

Pripremljeno platno za pisanje molitava, želja, zahvala...

I ove godine mladi su mogli tijekom cijeloga trajanja Mladifesta imati priliku pisati svoje molitve, želje, zahvale i slično po platnu dugom 100 metara kojega je pripremila zajednica Cenacolo, a o njemu se brinula Frama Medjugorje. Zadnje večeri Festivala, u četvrtak, pred početak svete mise, Frama, svećenici i hodočasnici su platno na svojim rukama donijeli pred sam oltar i prikazali na svetoj misi!

Prijenos programa

Brojne medijske kuće iz cijelog svijeta javile su se za prijenos ovogodišnjeg Mladifesta, a Informativni centar Mir Medjugorje osigurao je prijevod na 15 jezika s vrhunskom produkcijom od 10 kamera (hrvatski, engleski, njemački, talijanski, španjolski, poljski, francuski, slovački, češki, mađarski, korejski, portugalski, rumunjski, ruski, slovenski).

Volonteri

Posebno mjesto u organizaciji Mladifesta zauzimaju VOLONTERI koje je vodio predsjednik Frame Medjugorje, Josip Pavlović. Na ovogodišnjem Mladifestu bilo ih je oko 150, a o tome što su sve radili Josip je kazao: "Podijeljeni smo u više grupe. Prodajemo službene majice Mladifesta, plesno animiramo program, pomažemo oko sakristije pri ispovijedi, tražimo hlad svećenicima za ispovijed, donosimo i vodu, tu smo da pravimo red za vrijeme pričesti da je manja gužva, tu smo i za procesije, a uvijek smo na raspolaganju svim ljudima u njihovim potrebama i pitanjima!" I doista biti dio Mladifesta na ovakav način veliki je dar za sve naše mlade župljane, a i za sve framaše iz okolnih mjesta koji su barem na jedan dan stizali na program sa svojim duhovnicima.

Euharistija

Ipak, izvor i vrhunac cijeloga programa Mladifesta bila su EUHARISTIJSKA SLAVLJA s pripadajućim molitvenim programom (klanjanje, molitva sa svijećama, procesija sa Gospinim kipom, film zajednice Cenacolo, poslanje). Svaka večer je bila posebna, svaka misa je donosila neku novu poruku i svaki susret je darivao različite milosti - ali sve su vodile do preobraženja, do subličavanja do susreta s Isusom u blagovanju njegovog Tijela i Krvi u svetoj pričesti.

Ova živa Euharistija koja se doista živjela svaki dan, neka bude ohrabrenje i poruka univerzalnoj Crkvi, da dok je Gospe Medjugorske, bit će i žive Crkve i da ne trebaju strahovati: Gospa Medjugorska uvijek vodi k Isusu!

Prvi dan Mladifesta, 1. kolovoza 2021.

OTVORENJE MLADIFESTA

Ponovno su se zavijorile zastave ispred glavnog oltara crkve sv. Jakova, a već za vrijeme krunice u 18 sati klupe su bile prepune hodočasnika. U 19,00 sati započelo je svečano otvaranje Mladifesta pjesmom „Hosana u visini“ koju je izveo internacionalni

zbor i orkestar obučen u narančaste majce Mladifesta i animirane pokretima te tradicionalnim defileom predstavnika svih pristiglih zemalja.

Na početku procesije uz veliki pljesak mladima se obratio međugorski župnik fra Marinko Šakota riječima dobrodošlice: „Dragi mladi prijatelji

dobro nam došli na 32. Mladifest, međunarodni molitveni susret mladih. Dobro došli u Međugorje! Radost je velika! Ona se osjeti na vašim licima, pjesmi, pokretima, osjeti se u svemu. Radost je tu što smo zajedno i radost što smo zajedno s Gospom na putu prema Isusu!“

U svečanoj procesiji do oltara je došao večerašnji predslavitelj Euharistijskog slavlja, umirovljeni prefekt Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata kardinal Robert Sarah i biskupi koji su koncelebrirali s njime: mons. Luigi Pezzuto, nadbiskup Gdanska u Poljskoj Tadeusz

Wojda, biskup Aleksandrie della Paglia u Italiji Guido Gallese i pomoćni biskup Tirane u Albaniji biskup Arjan Dodaj. U suslavlju s njima bilo je još 266 svećenika.

Mons. Luigi Pezzuto, apostolski nuncij u BiH donio je važan poklon mladima: pismo pape Franje. Za

pismo, napisano hrvatskim jezikom, mons. Pezzuto je kazao da se radi o dugačkom pismu, sadržajno bogatom koje može poslužiti kao sidro za njihove sadašnje i buduće trenutke života, naime radilo se o komentaru dijela iz Evanđelja iz kojeg je uzeto geslo Mladifesta.

PORUKA SVETOGA OCA SUDIONICIMA FESTIVALA MLADIH

S Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa

Dragi mladi, festival mladih je tjedan predane molitve i susreta s Isusom Kristom, posebno u njegovoj živoj Riječi, u slavlju euharistije, euharistijskom klanjanju i sakramentu pomirenja. Ovaj događaj – prema iskustvu mnogih – ima snagu uputiti nas prema Gospodinu. Upravo je to prvi korak "bogatog mladića" o kojem nam govore sinoptička evanđelja (usp. Mt 19,16-22; Mk 10,17-22; Lk 18,18-23), koji se uputio, štoviše, pohitao ususret Gospodinu, pun zanos i čežnje da pronade Učitelja kako bi baštinió život vječni, to jest istinsku radost. Ovogodišnje geslo Festivala je zapravo pitanje koje je ovaj mladić uputio Isusu: "koje mi je dobro činiti?". Riječi su to koje nas stavljaju pred Gospodina koji upire svoj pogled prema nama i, ljubeći nas, poziva: "Dođi i idi za mnom!".

Evanđelje nam ne spominje ime toga mladića što ukazuje da može predstavljati bilo koga od nas. On, osim što posjeduje mnoga dobra, čini se obrazovan i lijepo odgojen., te potaknut zdravom brigom koja ga vodi u potragu za istinskom srećom, to jest za životom u punini. Iz tog razloga on kreće na put kako bi susreo Učitelja koji je mjerodavan, vjerodostojan i pouzdan. Takav autoritet pronalazi u osobi Isusa Krista te ga stoga i pita: "Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinió život vječni?" (Mk 10,17). No, mladić time pretpostavlja dobro koje treba zadobiti vlastitim snagama. Gospodin mu na to pitanje odgovara protupitanjem: "Što me zoveš dobrim? Nitko nije dobar doli Bog jedini!" (r. 18). Na taj način Isus ga usmjerava prema Bogu, koji je jedino i vrhovno Dobro od kojeg nam dolazi svako drugo dobro.

Kako bi mu pomogao pristupiti izvoru dobrote i istinske sreće, Isus mu naznačuje prvi korak koji je potrebno učiniti, naime naučiti činiti dobro bližnjemu: "Ako hoćeš

ući u život čuvaj zapovijedi" (Mt 19,17). Isus ga vraća u ovozemaljski život i pokazuje mu put u vječni život, a to je put konkretne ljubavi prema bližnjemu. Ali, mladić odgovara da je to oduvijek činio te je shvatio kako poštivanje zapovijedi nije dovoljno da bi bili sretni. Nato ga Isus pogleda brižnim pogledom. Gospodin prepoznaje čežnju za puninom koju mladić nosi u srcu i njegovu zdravu brigu koja ga potiče na traženje; zbog toga prema njemu osjeća blagost i naklonost.

Osim toga, Isus prepoznaje i slabu točku svog sugovornika koji je odveć navezan na mnoga materijalna dobra koja posjeduje. Stoga, Gospodin predlaže drugi korak, a to je prijelaz iz logike "zasluge" u logiku dara: "Hoćeš li biti savršen, idi, prodaj što imaš i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu" (Mt 19, 21). Isus mijenja gledište: poziva ga na razmišljanje o tome kako osigurati vječnost, već na potpuno darivanje sebe u ovozemaljskom životu, nasljeđujući tako Gospodina. To je poziv na daljnji rast, prijelaz iz logike vršenja propisa kako bi se zadobila nagrada, na bezuvjetnu i potpunu ljubav. Isus ga traži da ostavi ono što otežava srce i prijeći ljubav. Ono što Isus predlaže nije toliko čovjek lišen svega, koliko čovjek slobodan i bogat odnosima. Ako je srce pretrpano dobrima, Gospodin i bližnji postaju samo jedno od mnoštva dobara. Naše previše imati i previše željeti guši srce i čini nas nesretnima i nesposobnima za ljubav.

Naposlijetku, Isus predlaže treći korak, a to je nasljeđivanje: "Dođi i idi za mnom!". "Slijedenje Krista nije izvanjsko oponašanje, jer dotiče čovjeka u njegovoj dubokoj nutrini. Biti Isusov učenik znači biti sukladan s njim" (Ivana Pavao II., Enciklika Veritatis Splendor, 21). Zauzvrat, dobit ćemo bogat i sretan život, ispunjen licima tolike braće i sestara, očeva, majki i djece... (usp. Mt 19,29). Slijediti Krista nije gubitak, već neprocjenjivi dobitak. Dok se odricanje na koje smo pozvani tiče prepreke koja prijeći putovanje. Međutim, bogatom mladiću srce je podijeljeno između dva gospodara: Boga i bogatstva. Zbog straha od rizika i od gubitka dobara vraća se kući tužan: "On se na tu riječ smrknje i ode žalostan" (Mk 10,22). Mladić se nije ustručavao postaviti važno pitanje, ali nije našao hrabrosti prihvatiti odgovor, a to je poziv da se "odriješ" od sebe i svojega bogatstva kako bi se "povezao" s Kristom, te hodio s njim i otkrio istinsku radost.

Prijatelji, također i svakome od vas Isus govori: "Dođi i idi za mnom!". Imajte hrabrosti živjeti svoju mladost povjeravajući se Gospodinu i hodeći s njim. Dopustite se osvojiti njegovim pogledom koji je pun ljubavi i koji nas oslobađa od zavodništva idola i od lažnog bogatstva koje obećava život, ali donosi smrt. Ne bojte se primiti Kristovu Riječ i prihvatiti njegov poziv. Nemojte se

obeshrabriti poput bogatog mladića iz Evanđelja; umjesto toga, usmjerite svoj pogled prema Mariji, našem velikom uzoru nasljedovanja Krista, i povjerite se njoj, koja se riječima "evo službenice Gospodnje", bezuvjetno odazvala Božjem pozivu. Njezin je život potpuno darivanje sebe, od trenutka Navještenja pa sve do Kalvarije, gdje postaje našom Majkom. Usmjerimo svoj pogled prema Mariji kako bismo pronašli snagu i primili milost koja nam omogućuje da izgovorimo vlastito "evo me". Usmjerimo svoj pogled prema Mariji kako bismo naučili donositi Krista u svijet, kao što je to ona učinila kad je puna brige i radosti potrčala u pomoć svetoj Elizabeti. Usmjerimo svoj pogled prema Mariji kako bismo svoj život preobrazili u dar za druge. Svojom brigom da supružnike iz Kane uči nas da bude-mo obazrivi prema drugima. Svojim nam životom pokazuje da je u Božjoj volji naša radost, a prihvatiti ju i živjeti ju nije lako, ali nam otkriva istinsku radost. Da, "radost Evanđelja ispunja srce i čitav život svakog onog koji susretne Isusa. Oni koji prihvate njegovu ponudu spasenja oslobođeni su od grijeha, žalosti, duhovne praznine i osamljenosti. S Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa" (Apost. pobud. Evanđelji gaudium, 1).

Dragi mladi, na vašem putovanju s Gospodinom Isusom, koje je nadahnuto i ovim Festivalom, povjeravam sve vas zagovoru Blažene Djevice Marije, naše nebeske Majke, zazivajući svjetlost i snagu Duha Svetoga. Neka vas svakodnevno prati pogled Boga koji vas voli, kako biste u susretu s drugima mogli biti svjedoci novog života kojeg ste dobili na dar. Za to molim te vas blagoslivljam, tražeći da se i vi molite za mene.

U Rimu, kod sv. Ivana Lateranskog, Na svetkovinu svetog Petra i Pavla, 29. lipnja 2021.

Nakon što je dvoje mladih iz Međugorja pročitao pismo pape Franje, župnik je pozdravio kard. Saraha, zahvalio mu na dolasku u Međugorje i zamolio ga da započne euharistiju. Kardinal je govorio francuskim jezikom, a red mise na hrvatskom jeziku čitao je fra Zvonimir Pavičić. U svojoj propovijedi kard. Sarah je napravio analizu vremena u kojem živimo: nazvao ga je vremenom NEGACIJE BOGA koje dovodi do dekadencije i uništenja ljudske osobe. Jedini lijek ovog bolesnog društva i čovjeka je EUHARISTIJA – životni lijek duše. Danas je baš zbog toga veliki otpad i rana u Crkvi – zbog nas krštenih koji zaboravljamo snagu i moć živoga Isusa koji se nalazi u Euharistiji. Stoga je kardinal zazvao našu Međugorsku Gospu da nam pomogne doista živjeti Euharistiju i iz nje crpiti snagu za djelatnu ljubav.

Sveta misa je trajala do 21.30 sati, a nakon nje je uslijedilo klanjanje pred Presvetim.

Putem interneta, samo putem live streama večerašnji program je pratilo 4.130.400 I.P. adresa.

Foto: Anđelija JCM

HOMILIJA KARDINALA ROBERTA SARAHA
NA OTVORENJU 32. MLADIFESTA

Hrabro radimo na Božjem djelu

Draga braćo i sestre, osamnaesta nedjelja liturgijske godine predstavlja nam temu Kruha Života, presvete euharistije, kroz čitanje iz Knjige Izlaska koje govori o čudu mane i čuveno šesto poglavlje Evanđelja po svetom Ivanu. Nakon čudesnog umnožavanja pet kruhova i dviju ribica, započinje dugi Isusov govor o „Kruhu Života“ koji ima za cilj objasniti i produbiti značenje ovoga čuda.

Isusova poruka usredotočena je na *djela Božja*. Doista, oni koji ga slušaju postavljaju mu ovo pitanje: „Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?“ (Iv 6,28) Isus im odgovara: „Djelo je Božje da vjerujete u onoga kojega je on poslao.“ (Iv 6,29)

Došli smo ovamo, u Međugorje, obnoviti svoju vjeru u Isusa Krista, našega Otkupitelja, to jest uspostaviti autentičan i vitalan odnos s

Njim, našim Gospodinom i našim Bogom, kako bismo u molitvi mogli odgovoriti na presudno pitanje: Kako pronaći Isusa i kako se ponašati u Njegovoj prodornoj i suverenoj Prisutnosti?

Drugim riječima, tražimo li uistinu Boga? Ili preciznije, koje je mjesto Boga u našem životu? Osjetili smo potrebu doći na ovo hodočašće, koje je poput duhovnih vježbi, jer živimo uronjeni u svijet koji pokušava živjeti bez Boga, dok mi želimo susresti Gospodina; došli smo napuniti baterije kako bismo bolje živjeli u Njegovoj Prisutnosti i kako bismo mogli svjedočiti sjaj Istine i Milosrđa Božjeg.

Mnogi naši suvremenici, čak bih rekao mnoštvo ljudi koji su nam tako bliski, u našim obiteljima, među našim prijateljima, tamo gdje studiramo i radimo, čini se da su neosjetljivi,

ravnodušni, čak suprotstavljeni i neprijateljski raspoloženi prema pitanju postojanja Boga; čak tvrde da više uopće ni ne misle na vjeru i da je to znak da su slobodni.

Pa ipak, svaki dan svojim očima vidimo posljedice ovog oblika praktičnog ateizma, koji je sličan otpadništvu, ili moralno ponižavajućem poganstvu: čuli smo kako nas je sveti Pavao u drugom misnom čitanju opomenu neka se ne ponašamo poput pogana koji se daju voditi ništavnošću svojih misli i želja (usp. Ef 4,17), to jest poput starog čovjeka, koga varave požude vode u propast (usp. Ef 4,22).

Mi znamo što to ništavilo izaziva u našim društvima zasićenim materijalnim dobrima: egoizam, hedonizam, laži, nasilje, zbrku na razini ideja gdje je svaka, čak i najočitija istina protjerana, kao i dekadentno ponašanje koje zakonodavstvo naših država često opravdava, u toj mjeri da sve brojniji naši suvremenici postaju svjesni da poricanje Boga dovodi do stvarnog poricanja i degradacije ljudske osobe, odnosno njenoga dostojanstva, što vodi do njenog uništenja.

Sveta Pavao traži od nas da se sjetimo svoga krštenja i da se dopustimo obnoviti „i obući novog čovjeka, po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine“ (Ef 4,24).

Danas nas Krist Gospodin poziva da gledamo u visine; zaista je bitno podsjetiti suvremene potrošače da jedemo kako bismo živjeli, a ne da živimo kako bismo jeli! Isus, koji poznaje čovjekovo srce, želi odgovoriti na naše najbitnije želje, na naše najbitnije težnje, na ovu glad za ljubavlju i ovu žeđ za Apsolutnim koja nas muči. On vidi kako prečesto trčimo prema sasušenom izvoru koji je nesposoban utažiti ovu glad i ovu žeđ, što znači prema svemoćnoj tehnologiji koju smo podignuli na razinu božanstva.

Isus vodi našu tjeskobu pred prazninom naše egzistencije prepuštene samoj sebi, bez Dobrog Pastira koji nas vodi i uvodi u svoju svetu zemlju, kako kaže današnji Psalm.

Gospodin nas, dakle, poziva da pređemo „na drugu obalu“. To je važan simbol: „prijeći na drugu obalu“ znači odreći se lakog puta i krenuti Božjim putem. „Prijeći na drugu obalu“ znači i više od toga: prihvatiti svoje ozdravljenje od velike rane našega vremena: vjerske ravnodušnosti, moralnog

relativizma, individualizma i egocentričnog hedonizma. Papa Benedikt XVI. na ovu temu govorio je o „izlasku iz sebe“.

A jedini lijek koji nas može izliječiti od ove smrtno bolesti za našu dušu je Kruh Života, presveta euharistija. Grčki su oci definirali euharistiju kao „*pharmakon tēs zoes*“, „*životni lijek*“, današnji psalam kaže: kruh jakih za nas bolesne.

Svetoj pričesti usudujemo se pristupiti doista kao jadni grešnici, kako bismo postali jači u vjeri. „*Ljubiti znači sve dati i dati samoga sebe*“, rekla je sveta Terezija od Djeteta Isusa. A Pastoralna konstitucija II. Vatikanskog koncila *Gaudium et Spes* s autoritetom naučava da „*čovjek nije pojedinac zatvoren u sebe već osoba pozvana da se predaje drugima u ljubavi*“.

Sveta Euharistija je, dakle, doista lijek koji nam omogućuje da napustimo obalu svoje udobnosti i svoje lažne sigurnosti, koja je obilježena relativizmom, i da pređemo na obalu Evanđelja Istine i Spasenja svoje duše.

Isus nam govori o „*istinskom kruhu*“, „*kruhu života*“, „*kruhu koji je s neba sišao*“. Jedini pravi kruh je dakle On, Isus. On je Kruh koji daje život. Drugim riječima, Isus želi da pređemo s materijalne gladi, gladi našega tijela, na duhovnu glad, glad naše duše: s kruha koji taži tjelesnu glad na istinski Kruh života koji taži svaku glad, što znači glad duše, jer Isus je Božji Kruh koji silazi s neba i daje život svijetu. I samo On može utažiti našu glad i žeđ za vječnošću.

Imajmo na umu da se na Zapadu euharistija prikazuje pokaznicom ili kaležom iznad kojeg stoji hostija. Na Istoku ju se prikazuje drukčije: u kaležu ili na pateni vidimo Isusa u liku djeteta u jaslama, pored njega dva anđela odjevena poput đakona, jer Isus je istodobno i veliki svećenik i žrtva. Pored djeteta stoji napisano: „*Isus Krist, Sin Božji, Spasitelj*“. Na njemu počiva golubica Duha Svetoga. Evokaciju Betlehemske djeteta – a Betlehem znači „*grad kruha*“ – nalazimo i u ikonografiji nekih romaničkih crkava u zapadnoj Europi: nije rijetkost da novorođeni Isus umotan u pivoje bude prikazan tako da nalikuje na kruh. Sve ovo nas neprestano podsjeća da, kao što kaže Drugi vatikanski sabor u Konstituciji o svetoj liturgiji *Sacrosanctum Concilium*: „*Euharistija je izvor i vrhunac kršćanskog života*“.

U Isusu Bog silazi s neba da se preda i da ponudi svoj vječni život ljudima dobre volje. Naravno, mi ga moramo prihvatiti i primiti. U tome se sastoji cijela drama Isusova života, koja se nastavlja i danas u vrijeme Crkve, koja je njegovo Mistično tijelo.

U prologu Evanđelja po svetom Ivanu čitamo: „*K svojima dođe i njegovi ga ne primiše*.“ (Iv 1,11) Kako je bolno pomisliti da ti „*njegovi*“ danas više nisu Židovi, već oni koji su primili sveto krštenje i koji zaboravljaju ili negiraju Krista! Euharistiju slave u buci, halabuci, vulgarnosti, u potpunosti odsutnosti svetosti i vjere, ponekad nedostojno odjeveni kao da izražavaju prezir prema Bogu. Kakva su tragedija svi ti kršteni ljudi koji ne prakticiraju vjeru, *koji se daju voditi ništavnošću svojih misli* (usp. Ef 4,17)!

Dakle, draga braćo i sestre, koje je to *Božje Djelo* o kojem smo govorili na početku ove meditacije i na kojem smo pozvani raditi? Božje je djelo vjerovati u Njega koga je Bog naš Otac poslao. „*Vjerovati*“ znači prihvatiti Isusa Krista kakav jest, Sin Božji!

Vjerujemo razmatrajući sve što je Isus proživio tijekom svog života, u svojoj otkupiteljskoj Smrti, u svom

slavnom Uskrsnuću od mrtvih i u svom slavnom Uzašašću na Nebo. Vjerujemo u Njega, utjelovljenu Riječ i Boga koji je postao čovjekom, primajući ga u sakramentu presvete euharistije i klanajući se Njegovoj božanskoj Prisutnosti u Presvetom oltarskom sakramentu.

Kad ste u tišini, nakon što ste primili svetu pričest, ne razmišljajte mnogo niti upućujte mnoge molitve Gospodinu. Umjesto toga, budite tu, u Isusovoj prisutnosti, i recite Mu: „*Isuse moj, tko sam ja da Ti budeš tu, u meni?*“, i u svojoj dubini čudite se i divite.

Iz Evanđelja znamo koje je riječi Isus izgovorio u trenutku ustanovljenja euharistije na Veliki četvrtak navečer: „*Ovo je moje tijelo, ovo je moja krv*“.

I mi usvajamo nauk crkvenih Otaca, posebno svetog Ćirila Aleksandrijskog, koji ovako ispovijeda svoju vjeru u stvarnu i supstancijalnu Isusovu prisutnost u Euharistiji: „*Tijelo je Gospodnje životvorno... to je doista tijelo Riječi Boga Oca. Ono me dolazi pročisti. Ono me dolazi deificirati. Ja postajem ono što sam primio*.“

I sada znamo koja je bila velika kušnja noći vjere koju je sveta Majka Terezija iz Kalkute izdržala pedeset godina. Uvijek je vjerovala, ali bila je potpuno lišena svake utjehe. Ispred izloženog Presvetog oltarskog Sakramenta, teško joj je bilo moliti, iskusila je suhoću kao i toliki sveci prije nje: sveta Terezija Avilska, sveta Terezija od Djeteta Isusa, da spomenemo samo neke...

Ali kad su Majku Tereziju pitali: „*Majko Terezijo, kako možete ljubiti ove napuštene, isključene ljude koji toliko vrijeđaju našu senzibilnost?*“, njezin odgovor bio je: „*Zahvaljujući svakodnevnoj euharistiji, to jest svetoj pričesti i klanjanju!*“

Draga braćo i sestre, uz pomoć Blažene Djevice Marije, Posrednice svih milosti, koja je svog Sina darovala svijetu kad je na dan Navještenja rekla „*Fiat – neka mi bude*“, hrabro radimo na *Božjem djelu*, tražeći najprije i prije svega Njegovo Kraljevstvo, imajmo u Njega povjerenja i budimo uvjereni se da će nam sve ostalo, to jest Njegova milost i vječna sreća, biti dodatno darovani.

Neka nas Gospa Međugorska obrati i pomogne nam činiti Božje djelo i sve nas blagoslovi. Amen.

Drugi dan Mladifesta, 2. kolovoza 2021.; Gospa od Anđela

Drugog dana program je započeo u 6,00 sati zajedničkom molitvom krunice kod Gospina kipa na Brdu ukazanja. Molitvu krunice sa stotinama hodočasnika svih dobnih skupina predvodio je fra Marinko Šakota i vidjelac Ivan Dragičević. Na početku molitve fra Marinko je pozvao sve prisutne ovim riječima: "Molimo sada krunicu, u zajedništvu s našom nebeskom Majkom Marijom, Kraljicom Mira, zajedno s Isusom. 40 godina Božje milosti, svega toga svjesni, molimo sada krunicu za mir, za Gospine nakane, da se mir Božji širi u srcima ljudi, u obiteljima i po svijetu!"

JUTARNJI MOLITVENI PROGRAM započeo je molitvom u 10,00 sati na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova. Većina mladih sakrila se u hladovinu pod drvećem, ali bilo je i onih koji su hrabro popunili osunčana mjesta na klupama. A kad su počele pjesme, sve je oživjelo rasplesanošću pokreta, pa više ni sunce nije smetalo. Fra Marinko Šakota je na meditativan način pokušao uvesti prisutne u dubine da kao i Marija mogu imati otvoreno srce za čuti i povjerovati Božjoj Riječi.

U 10,30 katehezu mladima započeo je nadbiskup Gđańska u Poljskoj, mons. Tadeusz Wojda, koji je svoju katehezu nazvao: „Što trebam činiti?“ – riječima koje je jedan mladić davno uputio Isusu, a danas se to pitaju i mnogi mladi.

Zatim je Sanja Barišić iz Međugorja podijelila svoje svjedočanstvo o izlječenju od ovisnosti u Zajednici Cenacolo, o izlječenju od migrene pri jednom Gospinom ukazanju i nedavnom izlječenju od tumora dojke, limfnih žlijezda i jetre. Snagu za sve je našla u vjeri, u življenju Punine dan za danom. Jer pozvani smo živjeti DANAS! – poručila je Sanja.

Bilo je lijepo vidjeti naše domaće mlade svećenike kako slušaju jutrošnje kateheze, i isto tako vidjeti mnogobrojne svećenike kako u prostoru crkve ispovijedaju i bla-

goslivljaju redove mladih pokornika.

POPODNEVNI PROGRAM u 17,00 sati započeo je u radosti pjesme i plesa. Svoje svjedočanstvo o tome kako je u Međugorju pronašao smisao života, pa i svoj svećenički poziv izrekao je programski urednik Radio Marije Francuske otac Mathieu Rey. On je pozvao mlade da Bogu predaju sve svoje strahove, brige, nade, probleme, a na kraju su se svi posvetili Bezgrešnom srcu Marijinu prema molitvi sv. Ljudevita Monfortskog.

U 18,00 sati bila je krunica koju su mladi molili sa fra Karlom Lovrićem. U 19,00 sati započelo je EUHARISTIJ-

SKO SLAVLJE koje je predvodio fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovачke Franjevačke provincije, a s njim u koncelebraciji bili su uz fra Marinka Šakota i mladi marijanski svećenici ove franjevačke provincije: fra Goran Azinović i fra Augustin Čordaš, te ostalih 311 svećenika.

Odmah na početku svete mise pozivajući mlade da skrušeno priznaju svoje grijehе jer „Bog nije samo milosrdan, nego je On i samo Milosrđe“ fra Miljenko je rekao mladima: „Vi ste najljepše lice Crkve koje se ovdje može sresti i to posebno na današnji dan Gospe od Anđela.“

Evangelje je ponovno čitao fra Marinko Šakota. A u svojoj propovijedi, već kako se moglo i očekivati, fra Miljenko je tako mudro povezao i ovaj dan OPROSTA, pozivajući na molitvu za one koji su zbog pandemije nažalost umrli bez oprostа jer ga nisu mogli primiti, i jer ga svećenici nisu mogli dati; i ovu SITUACIJU u kojoj je primjetio kako ovi mladi doista žive Isusove riječi „Ne bojte se!“ jer su unatoč mnogim granicama ipak došli u ovako velikom broju, ali zato što su se okupili na molitvu ne predstavljaju veliku VIJEST za medije; i GESLO MLADIFESTA „Koje dobro

moram činiti?“ – jer kako je rekao papa Franjo, ključ ispita života nalazi se u postavljanju pravih pitanja! Što trebam činiti kako bih zavrijedio vječnost? – je uistinu jedino mudro pitanje – jer naša budućnost je VJEČNOST, a ne ova zemaljska budućnost koja je puna straha i neizvjesnosti! A u tu budućnost vječnosti ne možemo sami, nego jedino uz pomoć Gospe Međugorske – kako ju je sinoć hrabro nazvao kard. Sarah.

Dirljiv je bio trenutak kad je fra Miljenko pozvao sve prisutne da na svom materinjem jeziku izmole molitvu Očenaša, kako bi se još više u Međugorju osjećali kao u svojoj „drugoj kući“.

Na svetoj misi koncelebriralo je 311 svećenika, a preko live streama program je pratilo 4.256.700 I.P. adresa.

HOMILIJA FRA MILJENKA ŠTEKE DRUGOG DANA 32. MLADIFESTA

Presveta Djevica, povlašteni put prema Kristu

Foto: Arhiv ICMM

Draga mladeži, vas je Božja ljubav sazvala s raznih strana svijeta na ovaj Mladifest u Gospinu Međugorju! S osobitom vam se radošću obraćam i želim da se osjećate onako kako se čovjek može osjećati u krilu najdraže Majke koja je „postala našom Majkom u redu milosti“ (LG, 61) Sretno, bezbrižno, milosno... U krilu One koja je uvijek tu za vas, koja nena-metljivo spušta svoju ruku milosti na vas i prati vas kroz čitav život. Majke koja voli bezuvjetno i koja svoj plašt raširuje, prima vas i zagovara za vas. A samo čovjek koji je osjetio ljubav svoje majke može posvjedočiti taj osjećaj mira, sreće, blagostanja, taj osjećaj kada se ne bojimo ništa izgovoriti jer će nas Ona razumjeti, taj osjećaj kada sve svoje brige, tjeskobe i teškoće možemo predati u ruke koje nas uvijek dočekuju i miluju svojom dobrotom. Ona je „Majka pomirenja i

pomirenih, Majka spasenja i spašenih.“ (sv. Anselmo, *Ora-tio* 52,8)

Vi dolazite s raznih strana svijeta i iz raznih naroda, nosite u sebi različite kulture i običaje, govorite raznim jezicima, različito se odijevate i hranite... dakle, po mnogima ste stvarima različiti. Ali to vam ipak nije nikakva zaprjeka da budete ovdje radosni i ujedinjeni u jednu Božju obitelj, da budete jedno srce i jedna duša, sjedinjeni s Marijom u molitvi, kako su to bili apostoli u dvorani Posljednje večere. Presveta Djevica, potpuno usmjerena na Krista – temelj crkvene vjere i iskustva, postaje i za vas povlašteni put prema Kristu, najvišem Posredniku. (Sv. Ivan Pavao II.)

Svjetovni ljudi kada vide ovakve skupove mladih vjernika, začuđeno se pitaju: *Zašto se ti ljudi okupljaju u tako velikome broju? Što ih je okupilo? Što ih je potaknulo da uzmu na svoja leđa tolike napore, da prebrode tolike zaprjeko i dođu ovamo?* Svijet koji živi kao da Bog ne postoji ne razumije ovakva okupljanja i ne može ih razumjeti dokle god ostaje takav kakav jest. On se čudi tome što vi ostavljate lagodan zabavan ljetni život i dolazite pod ovim vrelim suncem skrušeno moliti tjedan dana. To je za njega ne-shvatljivo. Ali Bog i Majka Božja su i za njih tu i strpljivo čekaju da prihvate poruku milosti i spasenja. I da shvate

da „ne živi čovjek samo o kruhu, nego čovjek živi o svemu što izlazi iz usta Božjih.“ (Pnz 8,3; usp. Mt 4,4).

Vi, draga mlada braćo i sestre, dobro znadete zašto ste ovdje i što vas je okupilo ovdje: okupila vas je sigurnost da vas Bog beskrajno ljubi. On vas čini sposobnima da i sami ljubite. On vas snagom svoje ljubavi čini braćom i sestrama. On vas sabire u jednu obitelj Božjega naroda tako čvrsto da ta veza ostaje neraskinuta i kada se nakon ovoga sastanka razidete na sve strane svijeta. Onaj tko zna da je ljubljen, ne može ostati pasivan. On odgovara na isti način – ljubavlj!

Gospinim zagovorom, vi ste u svoja srca duboko pohranili Gospodinove riječi: „Ljubite jedan drugoga: kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedan drugoga. Ako budete imali ljubavi jedan prema drugome, svi će po tome prepoznati da ste moji učenici.“ (Iv 13, 34) Ta nutarnja snaga ljubavi dovela vas je ovamo preko svih poteškoća da očitujete javno da ste voljeni i ljubljeni i da posvjedočite svijetu – koji još ne poznaje Boga ili ga čak svjesno odbacuje – da strpljiva i neizmjerena Božja ljubav i takve poziva i željno čeka da mu svatko od njih otvori svoje srce i doživi što znači biti voljen i sretan. Zagovorom Gospinim vi svjedočite da se u prostranom oceanu povijesti Crkva ne boji izazova i opasnosti koje susreće u svom plovljenju, ako odvažno drži svoje kormilo u hodu svetosti... (usp. *Novo millennio ineunte*, 30).

Tema ovogodišnjega Međunarodnog susreta mladih u Međugorju glasi: „Koje dobro moram činiti?“ (Mt 19, 6) Ta rečenica uzeta je iz Evanđelja, iz susreta bogata mladića s Isusom. Događaj je opisan u Svetomu pismu na dva mjesta: u 19. poglavlju Matejeva evanđelja i u 10. poglavlju Markova evanđelja. Evanđelist Marko kaže da je taj čovjek čak pao pred Isusom na koljena pa ga onda upitao:

„Učitelju, koje dobro moram činiti da postignem život vječni?“ (Mt 19, 6) Isus ga upućuje na vršenje Božjih zapovijedi i nabraja mu većinu tih zapovijedi, a mladić kaže kako je to već dosad činio. U tom času: „Isus ga pogleda, zavolje i reče mu: Jedno ti nedostaje: Hajde, prodaj sve što imaš, podaj siromasima, i imat ćeš blago na nebu! Onda dođi, slijedi me! Na tu riječ lice se onomu smrknu te se on udalji žalostan, jer je imao velik imetak.“ (Mk 10, 21-22)

U Evanđelju čitamo da su se Isusu obraćali i mnogi ljudi s raznim molbama. I uglavnom su tražili neko ovozemaljsko dobro. Utrka za zemaljskim materijalnim dobrima u naše vrijeme još je veća nego u Isusovo vrijeme. Danas nam društvo ne samo ponudama, nego, doslovno rečeno, zakonima nameće preveliku brigu isključivo oko materijalnih dobara. Sa svih strana obasipaju nas ponude. Ne smatram da je to sve neispravno, nego želim naglasiti ovo: za osiguranje čak i malih, beznačajnih stvari ljude se pridobiva sloganom: *Osiguraj svoju budućnost i živi bezbrižno!* Ali koju budućnost? Živeći po Božjemu naumu, moramo biti svjesni da je prava budućnost tek vječnost! Svakim našim dahom i svakim našim korakom trebamo se truditi da osiguramo svoju vječnost uz Gospodina, u blaženstvu i miru. Za ono blaženo gledanje, u kojemu će se Bog neiscrpljivo otvoriti izabranima i biti nepresušno vrelo sreće. (usp. *KKC*, 1045). Za takvu se budućnost trebamo boriti, a za zemaljsku budućnost ne možemo ništa osigurati u ovoj Gospinoj školi podjsjeća na te uvjete, a to su: obratiti se, činiti pokoru, ustrajno moliti, ljubiti, opraštati, dragovoljno trpjeti, radosno nositi svoj križ i staviti Bogu na raspolaganje sve što imamo i jesmo, svoje sposobnosti i snage pa i svoj život.

Možda nam je ova posljednja godina puna strepnje i straha uistinu znak koliko smo slabi i nemoćni u ovome zemaljskome obzoru. I koliko god naša znanost bila *ispred svoga vremena*, koliko god imali razvijene laboratorije i svakojake *umjetne inteligencije*, osjetili smo koliko smo nemoćni dok je epidemija odnosa živote i živote. Brojke i slike zastrašujuće su. A vjerojatno je zastrašujući i broj onih koji su otišli, preko noći, bez pogleda i stiska ruke, bez pozdrava, i, vjerojatno, često bez oprosta...

Vratimo se onomu mladiću iz evanđelja. On pristupa Isusu, čak na koljenima, i postavlja mu pitanje koje

se tiče prave, a ne ovozemaljske budućnosti. Traži od njega savjet glede svoje vječnosti. U susretu s mladima u Tokiju 25. studenoga 2019. papa Franjo je, između ostaloga, kazao: *Neki mudri učitelj rekao je jednom zgodom da ključ za rast u mudrosti nije toliko u nalaženju pravih odgovora koliko u postavljanju pravih pitanja... Onda je Papa zaključio: Pravim odgovorima položiti ćete neki ispit, ali bez pravih pitanja ne ćete položiti život!*

Svima nam je sigurno poznato da postoje ljudi koji su izvršno položili sve školske i akademske ispite na svim razinama obrazovanja, ali nisu položili onaj glavni, ispit života. Nisu se bavili najvažnijim pitanjima. Nisu pokušavali pronaći odgovor na pitanje: *Što trebam učiniti da bih mogao osigurati svoju vječnost u okrilju Božjemu?* Tražili su i davali odgovore, odnosno bili zaslijepljeni materijalnom koristi: plaćom, visokim položajem, vlašću, ugledom...

Za razliku od takvih ljudi mladić iz Evanđelja bio je mudar u postavljanju pitanja, ali nije bio dovoljno mudar da prihvati i provede u život Učiteljev mudar odgovor. Tek to bi bila prava i potpuna mudrost. Osim toga, on je imao krivu predodžbu o Kraljevstvu Božjemu. Mislio je kako čovjek može i vječni život zaslužiti ili zaraditi nekim djelom, kao što zaraduje ili zaslužuje zemaljska dobra. Ne, braćo i sestre! Isus ga je svojom žrtvom na križu zaslužio za sve ljude svih vremena i On ga nudi svim ljudima, ali primiti ga mogu samo oni koji pristanu na uvjete koje postavlja Isus.

Međugorje nas evo četiri desetljeća u ovoj Gospinoj školi podjsjeća na te uvjete, a to su: obratiti se, činiti pokoru, ustrajno moliti, ljubiti, opraštati, dragovoljno trpjeti, radosno nositi svoj križ i staviti Bogu na raspolaganje sve što imamo i jesmo, svoje sposobnosti i snage pa i svoj život.

Mladić je mislio da može imati i jedno i drugo. Isus mu je odgovorio jednoznačno i cjelovito, ozbiljno i nepogrešivo. Nije ublažavao uvjete za ulazak u nebo. I nikad ih ne će ublažiti. Nema ulaznica za nebo po sniženoj cijeni!

Bogati mladić otišao je od Isusa žalostan. Svi smo mi ponekad žalosni. Možda nas svakodnevno nešto ražalosti. Žalosni smo kada nam umre draga osoba. Žalosni smo kada netko nastrada u prometu. Žalosni

smo kada netko izgubi godinu studija na fakultetu. Možemo nabrajati danima sve te zemaljske žalosti. Ali sve su to ipak nadvladive žalosti. Postoji samo jedna neizmjerena žalost, a to je žalost onoga tko je svoj život svjesno objesio o neku zemaljsku vrijednost pa odbija Božju ponudu da pođe u nebo. E to je ogromna žalost. To je trajna i nenadvladiva žalost. To je potpuna nesreća! Neka nas Bog sačuva od takve žalosti i takve nesreće!

Sjetimo se poruke i jedne druge Isusove prisporobe i one ganutljive slike o izgubljenome sinu koji se vraća ocu. Što ga je vratilo ocu? Što je bilo presudno za povratak? Temelj njegova povratka jest sjećanje na očevu dobrotu koja se neizbrisivo urezala u njegovo srce.

Ta dobrota, ta ljubav koja oprašta i pridžuje vidljiva je i ovdje u Međugorju. Zapravo, *kršćanima svih vremena Marija se pojavljuje kao ona koja živi suosjeća s patnjama i ljudskim bijedama*. Sjetimo se samo koliko se odlutalih mladih ljudi vratilo Bogu ovdje u Međugorju! Koliki su korjenito mijenjali živote doživjevši duboko obraćenje pameti i srca! Oni su ovdje uvidjeli koliko je svijet iz kojega su došli opčinjen raznim lažnim sjajem, lažnom svetošću i lažnim idealima, strašan i težak. U potpunosti udaljen od onoga što je Krist učinio za nas. Svojom krvlju nas otkupio, svojom milošću otpustio sve naše grijehe i prijestupe. Oni su ovdje osjetili Njegov milosrdan pogled pun ljubavi, oprost. Šaptao im. S postaja križnoga puta uz Križevac dozivao ih svojim oprostom, a oni su nakon toga svojim suzama u ispovjedaonicama oplakivali u kajanju svoje poroke i lažne ideale. I dogodilo se oslobođenje i novi život, postali su, zapravo, graditeljima novoga čovječanstva! Toliki su ovdje otkrili i poziv na svećeništvo i redovništvo te se velikodušno i bez ustezanja stavili na raspolaganje Gospodinu u posvećenome životu.

Braćo i sestre, i nama je ovo prigoda za zaokret u novi život. Ovaj Festival mladih svake godine započinje uoči blagdana Gospe od Anđela ili Porcijunkule. Taj je blagdan danas, 2. kolovoza. Uz ovaj blagdan vezan je potpuni oprost, tzv. Porcijunkulski oprost koji možemo dobiti od podne 1. kolovoza do ponoći 2. kolovoza. U početku se mogao dobiti samo u maloj crkvi Porcijunkuli kod Asiza, onda samo u svim franjevačkim crkvama, a danas se može dobiti i u svim župnim crkvama.

I mi smo pred Gospodinom grešni i bijedni. Nečisti. Preko svoje Crkve, Gospodin nam na ovaj dan pruža milosrdnu ruku i želi darovati potpuni oprost. U duhu starozavjetnih riječi, svakome od nas dirljivo poručuje: „Može li žena zaboravit svoje dojenče, ne imat sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboravit ne ću“ (Iz 49,15). A kad se dogodi iskustvo opraštenja i pomirenja, čovjek ne može drugo nego kliknuti: „Skinuo si kostrijet s mene i opasao me radošću. Zato ti pjeva duša moja i ne će zamuknuti. Bože moj, dovijeka ću te hvaliti!“ (Ps 29,12-13). Tako neka bude. Amen!

Fra Marinko je s mladima podijelio i lijepu vijest: „Mons. Hoser se osjeća bolje i pozdravlja sve prisutne na Mladifestu!“ i pozvao ih da se i dalje za njega mole. Iza mise, koja je završila u 20.40 sati, bilo je ČAŠĆENJE KRIŽA I MOLITVA SA SVIJEĆAMA

Bit ove molitve je da svatko tko je prisutan ne pali sam svoju svijeću, nego čeka da do njega dođe svjetlo koje je poteklo od Uskrsne svijeće, a zatim to svjetlo i sam daje drugima. Tako se vježbamo biti „primatelji i darivatelji“ Svjetla.

Treći dan Mladifesta, 3. kolovoza 2021.

Trećega dana Mladifesta nebo se smilovalo i oblacima prekrilo užareno sunce, pa se moglo ugodno sjediti u klupama za vrijeme jutarnjeg molitvenog programa koji je započeo u 10,00 sati molitvom. Slijedila je kateheza kard. Roberta Saraha u kojoj je opširno protumačio geslo ovogodišnjeg Mladifesta „Koje dobro moram činiti?“ Mladi su strpljivo slušali ovaj

dugi tekst i prijevod sa francuskog jezika, pa su oko 12.30 zasluženo otišli na svoju popodnevnu pauzu.

Popodnevni program započeo je u 17,00 sati svjedočanstvom Humanitarne organizacije „Marijini obroci“. Njihov osnivač Magnus MacFarlane-Barrow obratio se okupljenima preko video svjedočanstva, a zatim su o svojim iskustvima o radu Udruge

govorile koordinatorica projekata za Hrvatsku Ana, volonterka Petra, sestra Doroteja iz Benina i don Josip Ulić.

Časna sestra Doroteja, porijeklom iz Žepča, koja već dugo djeluje u misijama u Beninu posvjedočila je: „Kad otvorimo kuhinju u jednoj školi, mnogi roditelji iz susjednih sela premještaju djecu u našu školu, kako bi imali

što jesti. Djeca dolaze u školu koja završava u podne i do 15 sati imaju pauzu. U tom vremenu trebali bi otići kući na ručak i vratiti se, ali mnoga djeca žive daleko, a mnogi i nemaju ništa za jesti kod kuće sve do navečer. Zato je podnevni obrok koji im mi dajemo u školi veliko bogatstvo i za školu i za narod jer se među djecom vidi promjena u volji za učenjem.“

U svojoj propovijedi msgr. Tadeusz Wojda osvrnuo se na odlomak iz Evanđelja – usmjerio se na lik Isusa koji je tada smirio more, a tako smiruje i sva naša uzburkana mora, jer Isus uvijek donosi mir. I baš kako su i apostoli trebali imati vjeru u Isusa jer je malo prije umnožio kruhove i nahranio mnoštvo, a oni su se ipak bojali, tako često puta i mi reagiramo,

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

Humanitarna udruga „Marijini obroci“ dio je međunarodnog projekta Mary's Meals koji u najsiromašnijim zemljama svijeta u školama osigurava svakodnevni topli obrok za djecu. Većini te djece to je ujedno i jedini obrok u danu. Marijini obroci trenutno hrane više od 1.8 milijuna djece, a cilj im je do kraja godine dosegnuti brojku od 2 milijuna.

Nakon krunice, započelo je euharistijsko slavlje koje je predslavio msgr. Tadeusz Wojda, nadbiskup Gdańska u Poljskoj, u koncelebraciji mons. Guida Gallese, biskupa Aleksandrie della Paglia u Italiji i fra Marinka Šakote koji je čitao Evanđelje dana koje je govorilo o tome kako Isus stižava oluju na moru. S njima u koncelebraciji bilo je još 346 svećenika.

jer naša vjera nije zrela. Moramo iznutra prijeći na drugu obalu do Isusa vjere, koji nadilazi naše racionalne sigurnosti i ljudsku logiku.

Vjera je željeti ono što Bog želi, voljeti ono što Bog voli, čak i ako nas to dovodi do križa. – kazao je kard. Sarah. Mi smo često puta nemoćni, izgubljeni u našim valovima, ali Isus se moli za nas, i moramo shvatiti da nismo sami jer Isus bdije za nas! Trebamo imati vjeru koja je povjerenje da nas Isus ne će napustiti. A ako smo slabi ne trebamo se stidjeti zavapiti kao i Petar: „Gospodine spasi me!“

Pjesme internacionalnog zbora i orkestra izabrane za pričest bile su živa molitva koju su vjernici pjevali srcima i tijelima i doista je bilo dirljivo gledati lica prisutnih koja su

izražavala svu dubinu ljubavi i zajedništva s Isusom i jednih s drugima.

PROCESIJA S GOSPINIM KIPOM

Iza svete mise uslijedila je procesija s Gospinim kipom i klanjanje Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Smisao ove procesije je istaknuti kako je Gospa ta koja nas vodi k Isusu.

Gospin kip prekrasno ukrašen bijelim ružama i ljubičastim zvončićima dočaravao je nebesko ozračje bjeline i plavetnila, a dok su je nosili među prepunim klupama hodočasnika, njihova srca kucala su kao jedno u sinovskoj ljubavi prema svojoj Nebeskoj Majci koja ovdje tako snažno dijeli milost svoga MIRA.

Većernji molitveni program ovog trećega dana Mladifesta preko live streama pratilo je 4.340.400 IP. adresa.

Četvrti dan Mladifesta, 4. kolovoza 2021.

Jutarnji program četvrtog dana započeo je u 10 sati pjesmom i molitvom zaziva Duha Svetoga, a nakon molitve koju je vodio fra Marinko Šakota, svoju katehezu mladima uputio je mladi franjevački svećenik zadarske biskupije fra Bojan Rizvan. Njegove riječi kojima je objašnjavao mladima poglavlje iz Evanđelja iz kojeg je uzeto geslo Mladifesta „Koje dobro mi je činiti?, konačno su bile riječi koje su odgovarale mladima, i po tonu i po sadržaju.

Fra Bojan je dotakao baš one probleme koje muče mlade, a to su problemi izabranja životnog puta, poziva... potreba da se postavljaju pitanja jer samo srce koje ljubi, sposobno je postavljati pitanja: "Mladost je vrijeme izbora i vrijeme u kojem biramo smjer svoga života, a svi su pravci mogući... Mladost je vrijeme biranja i normalno je da u tom vremenu mladosti bujaju naša pitanja. Ako imaš pitanja i mlad si, to znači da si zdrav. Ako imate srce koje ljubi, ono je u stanju postaviti i prava pitanja. Mladi se često zapetljaju u postavljanju pitanja. Život nisu samo pitanja. Život je stvarnost. Ne treba puno razmišljati. Treba živjeti. Često mladima kažem: 'Prestani više razmišljati! Donesi neku odluku!' Najgore mladima u stanju razmišljanja je da upadnu u dvojbu. Život u dvojbi je najopasnija stvar u životu mladih ljudi, jer dvojbe su plodno tlo za djelovanje đavla. Trebamo krenuti, a ne se neprestance nećkati. Nećkanje je očitovanje mlakosti, a očitovanje

Foto: Arhiv ICMM

mlakosti pokazuje našu nezrelost" - kazao je fra Bojan. Bog treba naše odluke. Ne trebamo puno razmišljati, nego život trebamo živjeti i dopustiti Bogu da postane UREDNIK NAŠEG ŽIVOTA!

Nakon kateheze uslijedilo je svjedočanstvo španjolskog mladića, Guillerma Estebana – umjetničkog imena Grilex, koji se bavi kršćanskim repom. U svom svjedočanstvu ispričao je svoje obraćenje iz tame i mržnje prema kršćanima, do svjedoka Božje ljubavi koju je susreo u sakramentu ispovijedi. I toplo je pozvao sve mlade da iskoriste ovaj dar koji im Isus daje u svojoj milosrdnoj

ljubavi – da iskoriste ispovijed za izlječenje svoje duše! „Krist postoji, Krist te čeka i sad je tvoj red da korakneš prema Njemu“ – pozvao je Grilex sve prisutne, prije nego ih je svojim repom rasplesao.

POPODNEVNI I VEČERNJI PROGRAM

Popodnevni program se nastavio od 17,00 sati svjedočanstvima članova zajednice Cenacolo. Tri djevojke Ivana, Sabina i Arnella posvjedočile su kako su u zajednici naše

Film zajednice Cenacolo

Iza 21,00 sat započela je predstava Zajednice Cenacolo koja je zapravo bila premijera igranog filma o Isusovom životu pod naslovom „NE BOJ SE“ („Non temere“). Ovaj film je njihovo HVALA za ono što su dobili od Boga, majke Elvire i braće i sestre u zajednici. Film su režirali, napisali scenarij, kostime, scenografiju i produkciju članovi i muške i ženske zajednice Cenacolo uz pomoć prijatelja. Snimao se tokom 6. i 7. mjeseca ove godine pod suncem i na različitim lokacijama Hercegovine.

smisao života i ispunjenje, a dva brata blizanca Luca i Davide posvjedočili su kako su zahvaljujući zajednici izašli s puta ovisnosti i ponovno prepoznali kako nisu sami, nego imaju obitelj koja ih voli i brine se za njih.

Večernji molitveni program na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova započeo je molitvom krunice u 18,00 sati, a nastavio se svetom misom u 19,00 sati, koju je predslavio Guido Gallese, biskup biskupije Alessandria della Paglia u Italiji, u koncelebraciji sa provincijalom Hercegovacke franjevačke provincije fra Miljenkom Štekom, fra Marinkom Šakotom i ostalih 332 svećenika. Evanđelje je čitao fra Bojan Rizvan.

U svojoj propovijedi mons. Guido je objašnjavao važnost vjere. Gdje ima vjere, tamo nema strah! Isus od nas traži takvu, veliku vjeru kakvu je imala žena iz krajeva Tirskih i Sidonskih o kojoj je govorilo današnje Evanđelje. (Ti krajevi su današnji Libanon – pa se mons. Guido podsjetio na veliku tragediju – eksploziju koja je prije skoro godinu dana zadesila Libanon te im poslao pozdrave i osigurao im naše molitve). Prije su Božji narod činili potomci Abrahamovi, a ovo Evanđelje nam pokazuje da se dio Božjeg naroda postaje baštinom vjere. Na kraju je pozvao svakoga od nas da daruje svoj život Isusu sigurni da će nas on ozdraviti.

Fra Marinko Šakota je nakon mise pročitao pismo koje je i ove godine mladima na Mladifestu uputio bečki nadbiskup kardinal Christoph Schönborn.

Foto: Arhiv ICMM

Poruka kardinala Christoph Schönborna za 32. Mladifest u Međugorju

Dragi mladi sudionici 32. Mladifesta u Međugorju! U zahvalnosti povezan s vama i ove godine šaljem vam pozdrave i blagoslove! Nakon prošlogodišnjeg prekida zbog Covida, opet ste mogli u velikom broju doći u Međugorje. Što vas potiče na ovo za neke jako dugo putovanje? To vam nitko nije naredio. Činite to jer vas nešto privlači, točnije: netko vas privlači. Otkako se Gospa prije 40 godina prvi put ukazala mladim vidiocima, mnogi ljudi, stari i mladi, osjetili su ovu privlačnost. U Marijinoj blizini pronašli su utjehu i snagu, radost i nadu, a mnogi su primili dar oprostjenja kroz ispovijed. Tako ste i vi došli pronaći Mariju, a to uvijek znači pronaći njenog Sina, Isusa. Želim vam da se iz Međugorja kući vratite osnaženi, s radošću zajedništva koju ste ovdje mogli iskusiti. Mnogo je briga i nevolja, ali osnažite nadu koja je u vama i prenosite je drugima. Mnogi čekaju na svjedoke nade! Vi možete biti ti svjedoci. Srdačno vas pozdravlja vaš kardinal Christoph Schönborn

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

Peti dan mladifesta, 5. kolovoza 2021.

Peti dan Mladifesta započeo je u potpuno drugačijim okolnostima nego protekli dani: naime pred sam početak jutarnjeg molitvenog programa u 10 sati, ogromni crni oblaci prekrili su nebo, i na zaziv Duha Svetoga, ne samo da se spustio blagoslov, nego i obilna, olujna kiša sa gromoglasnom grmljavinom i sijevanjem.

Ipak, sve to nije nimalo omelo zbor ni orkestar koji su nastavili pjevati i moliti, a hrabri mladi, pod kišom i vjetrovom, nastavili su moliti i plesati.

Zloćudno crnilo oblaka bilo je tako znakovito baš na ovaj dan posvećen Gospi Snježnoj. Kao da zlo nije moglo odoljeti da ne napadne Nebesku kraljicu i njezinu djecu. Ipak, mladi su izdržali, i fra Goran Azinović, današnji propovjednik zatražio je od zbora i svećenika da zaplješu svima onima koji su ostali na kiši – jer ovaj njihov ostanak pokazao je da su sazdani od ljubavi – zaključio je fra Goran. U svom živom i spontanom obraćanju, u komunikaciji s mladima, fra Goran je na jednostavan način, zapamtljiv i dinamičan, baš onakav kakav treba mladima: sažeo sve ono što smo u dugim teološkim tumačenjima slušali ovih dana: „Koje dobro moram činiti?“ To su na kraju tri stvari:

Foto: Arhiv ICMM

1. ŽIVJETI EUHARISTIJU,
2. VOLJETI MARIJU i
3. MOLITI KRUNICU.

Ako budemo živjeli samo ove tri stvari doći ćemo do najvećeg Dobra, do Svetosti!

Foto: Arhiv ICMM

Fra Goran je istaknuo i da Gospa ne traži sladunjavce; Gospa traži ratnike! Cijelu katehezu inspirirali su primjeri njegovih omiljenih svetaca sv. Ivana Pavla II. i sv. Maksimilijana Kolbea. Njihovi životi, poljski narod, a i naš Hrvatski narod, pokazuju da: „Gdje svijet pravi mržnju, tu Bog rađa ljubav!“

Zatim je svoje svjedočanstvo izrekao vidjelac Jakova Čolo. Posvjedočio je kako ga je iskustvo Gospine ljubavi dovelo do toga da želi i on konkretno pomoći drugima. Tako danas Humanitarna Udruga Marijine ruke koju

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

je Bog dao i da i ovako može služiti Bogu. „Naša radost ne ovisi o našim darovima, nego o našem odnosu s Gospodinom i koliko dopuštamo da on bude naša radost!“ – kazala je Simona.

Na kraju su članovi zajednice 'Svjetlo Marijino' i zbor, svećenici i djeca otpjevali pjesmu Kraljici Mira koju je napisala Simona. Bio je to najljepši trenutak Mladifesta: zajedništvo Marijine škole: laika, svećenika, starih i djece koja su čista i iskrena srca pjevala Mariji, slaveći Boga!

POPODNEVNI I VEČERNJI PROGRAM

Popodnevni program, koji je protekao uz oblake, ali bez kiše, nastavio se od 17 sati svjedočanstvom mons. Guida

Gallesea, biskupa biskupije Alessandria della Paglia u Italiji. On je govorio o svom pozivu na svećeništvo koji je dobio u Međugorju.

Nakon molitve krunice, započela je sveta misa koju je predslavio apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto, uz koncelebraciju mons. Guida Gallesea iz Italije i mons. Wiesława Lechowicza iz Poljske, fra Miljenka Šteke i ostalih 319 svećenika.

Pred početak misnog slavlja, mladi su na oltar prinijeli sto metara dugo platno na kojemu su posljednjih dana ispisivali svoje molitve, nakane, pozdrave...

Mons. Pezzuto je na početku misnog slavlja konstatirao kako se ovaj radosni završetak Mladifesta čudesno podudara sa lijepim marijanskim blagdanom, Gospom Sjeznom, a u svojoj propovijedi pozvao je mlade da ovo iskustvo radosti koje je došlo iz intimnog susreta s Isusom, koje su živjeli ovih dana Mladifesta, sada u poslanju donose drugima, svjedočeći im nadu i radost! Pozvao ih je da budu velikodušni svjedoci i navjestitelji Isusa Krista!

Foto: Arhiv ICMM

Većernji molitveni program pratilo je ove večeri 4.749.420 IP adresa.

HOMILIJA NADBISKUPA LUIGIJA PEZZUTA ZADNJE VEČERI 32. MLADIFESTA

Slijediti Krista nije gubitak, već neprocjenjivi dobitak

Upućujem dragi, bratski pozdrav svim sestrama i svoj braći koji sudjeluju u ovoj liturgiji, a posebno dragim mladima nazočnim u Međugorju, na stvaran i virtualan način, za ovaj Festival mladih.

1. Došli smo i ove godine do završnog trenutka Festivala. Ovo je vrlo značajan tre-

nutak, jer ćemo zajedno s euharistijom, u kojoj ste sudjelovali svih ovih dana, na kraju proživjeti i uobičajeni događaj poslanja.

I zaista, intimna radost izravnog susreta s Isusom, koju ste zasigurno živjeli od nedjelje navečer do danas, nužno vas tjera da je uzviknete svijetu, kako bi cijeli svijet

sudjelovao u vašoj radosti i vašoj nadi.

Ne može postojati izravno, vjerodostojno i duboko iskustvo Isusa, a da se ne dogodi poticaj i otvorenost poslanju.

Na kraju Festivala vi zaista možete reći: 'Susreo sam Isusa i sada ne mogu, a da Ga ne navijestim svijetu'.

I Papa Franjo, u dugoj i lijepoj ovogodišnjoj Poruci mladima u Međugorju, definira Festival upravo kao 'tjedan molitve i susreta s Isusom'.

Stoga, kao Pastir Crkve i kao Predstavnik Pape u zemlji, u kojoj je Providnost željela očitovati posebnu prisutnost nadnaravnog, osjećam dužnost potaknuti vas, posebno vas mlade, na zanos i predanost naviještanja Krista svijetu, ponajprije u vašim kršćanskim zajednicama kojima pripadate.

Posvuda postoji velika potreba za svjedočenjem i navještajem.

Budite velikodušni svjedoci i evangelizatori, također i u odnosu prema Pastirima Crkve, ne samo da bi ih ohrabрили, nego da im i pomognete u izvršavanju njihove uloge razlučivanja što Duh Sveti želi za Crkvu i za svijet. On, Duh Sveti, zapravo je istinski i veliki vodič, koji vodi Crkvu i čitavu povijest čovječanstva do ispunjenja plana spasenja kojega je zamislio Otac i ostvario kroz Isusovu Osobu, djelo i riječ.

2. Čini mi se da iz Papine poruke shvaćam i jedan drugi aspekt: zaista, 'bogat mladić' iz evanđelja, u konačnici želi biti 'vječno sretan'. I tu izvire pitanje: "Što trebam činiti?"

Čežnja mladića iz evanđelja je doseći sreću bez kraja. Zbog toga je on i zabrinut 'činjenjem': što moram činiti da postignem sreću bez kraja?

Na kraju je Isusov odgovor, naizgled prilično zamršen, vrlo jednostavan: čini dobro, budi dobar. Ovo, mladi Isusov sugovornik i sam razumije: ne možete imati vječnu sreću bez činjenja dobra, ako nismo dobri.

Međutim, koje je dobro potrebno činiti da bi bili dobri? Evo nekoliko prijedloga u tom smislu, u svjetlu Poruke Pape Franje:

-biti stalno u prijateljstvu i zajedništvu s Onim koji je Vrhovna Dobra, odnosno s Bogom Ocem, Sinom i Duhom Svetim. Ne činiš ti sam sebe dobrim, nego Vrhovna Dobra, odnosno Bog je taj koji te čini dobrim. Samo svojim snagama nikada ne bi uspio biti dobar i činiti dobro. Stalno prijateljstvo i zajedništvo s Bogom gradi se i održava molitvom, sakramentalnim životom, osobito Euharistijom i Sakramentom Pokore te čuvanjem Božjih Zapovijedi.

-Drugi važan prijedlog Pape Franje, u svjetlu ulomka o 'bogatom mladiću', Isusove su riječi: "Hoćeš li biti savršen, idi, prodaj što imaš i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu."(Mt 19,21).

Ovaj Isusov poziv obično se tumači kao potreba za odricanjem. Međutim, Isus ne poziva da se odrekneмо jedne stvari kako bismo dobili drugu, možda još bolju. Ovo nije: 'ja tebi, a ti meni' (do ut des). Ne sklapa se ugovor s Bogom: ja ti dajem ovo, a onda mi ti moraš dati drugo, kao nagradu.

Bog želi da se naš odnos s njim temelji na ljubavi i kao izraz ljubavi, prije svega prema Njemu, a zatim i prema bližnjemu.

Stoga, 'idi, prodaj što imaš' nije slabljenje osobe i ljudskog dostojanstva, nego njegovo jačanje, kao izraz – kroz prividno odricanje – od potpunog i besplatnog darivanja svoga bića ljubavi. Drugim riječima, kako Papa Franjo kaže u svojoj Poruci: „Isus traži (od tog mladića) da ostavi ono što otežava srce i priječi ljubav. Ono što Isus predlaže nije toliko čovjek lišen svega, koliko čovjek slobodan i bogat odnosima“ s Bogom i braćom. I Papa Franjo dodaje: „Naše previše imati i previše željeti guši srce i čini nas nesretnima i nesposobnima za ljubav...“ Stoga, „Slijediti Krista nije gubitak, već neprocjenjivi dobitak. Dok se odricanje na koje smo pozvani, tiče prepreke koja priječi putovanje.“

Dragi mladi prijatelji i vi, manje mladi, životni program koji nam predlaže evanđeoski ulomak o 'bogatom mladiću' i na koji nas Papa Franjo, nadahnut njime, poziva ostvariti, vjerojatno pobuđuje u vama – kao i u meni – osjećaj zbunjenosti zbog zahtjevnosti toga puta. Nameće

nam se pitanje: tko je u stanju provesti u djelo taj nauk?

Umjesto toga, sam Papa nam doslovno u svojoj Poruci kaže: „Nemojte se obeshrabriti poput bogatog mladića iz evanđelja; umjesto toga, usmjerite svoj pogled prema Mariji... i povjerite se Njoj, koja se, sa svojim 'Evo me', bezuvjetno odazvala Božjem pozivu ... Gledajmo u Mariju kako bismo pronašli snagu i primili milost koja nam omogućuje reći naše 'Evo me' Gospodinu.“

Cijela Crkva, zajedno sa svim ovdje nazočnim Pastirima, sve vas povjerava majčinskom zagovoru Djevice Marije. I svi mi, pobožno se stavljamo pod zaštitu Njezinoga plašta, snažno je moleći da prihvati našu molitvu i dođe u pomoć svim našim potrebama. Amen.

Preko live streama molitveni program pratilo je rekordnih 5. 024.900 I.P. adresa.

KLANJANJE, SVEĆENIČKI BLAGOSLOV I POSLANJE

Nakon mise je bilo Klanjanje pred Presvetim sakramentom koje je vodio fra Renato Galić, nakon kojega su svećenici ispruženih ruku na blagoslov sišli među mlade poput živih zraka Isusa, našeg Sunca. Iza toga je slijedilo poslanje: predstavnici svih zemalja, od mons. Luigija Pezzuta i provincijala fra Miljenka Šteke, primili su simboličan dar – krunicu (da ih podsjeća na Mariju) i hodočasnički štap (da se oslone na Isusa).

„Što reći na kraju, nego HVALA Gospodinu Bogu i Gospi, Kraljici Mira za ovaj 32. Mladifest!“ – oprostito se sa svima fra Marinko Šakota, a mladi su još dugo u noć slavili Boga kroz pjesmu i ples.

SVJEDOČANSTVO BISKUPA
GUIDA GALLESEA NA MLADIFESTU

Zahvaljujem Gospodinu jer me vodio

MONS. GUIDO GALLESE, biskup biskupije Alessandria della Paglia u Italiji posljednje večeri festivala mladih imao je svjedočanstvo u kojem je mladima pričao svoju životnu priču, i koliko je povezan s Međugorje u koje je prvi put sam došao u Međugorje u ljeto 1982. godine.

"Tada sam imao dvadeset godina. Bila je to vrlo neobična avantura. Moja mama je o Međugorju pročitala u jednim novinama i moji roditelji odlučili su doći. Rekli su nam: 'Idemo se kupati u Dalmaciji i otići vidjeti što se događa u Međugorju'. Tada Međugorje nije bilo kao danas. Nisu postojale čak ni geografske karte na kojima je Međugorje bilo upisano. Imali smo samo jedan smjer za koji smo znali – 20 milja zapadno od Mostara, a čak je i to bilo pogrešno, a tih godina bio je progon. Jednog dana moji roditelji ostavili su mene i brata na kupanju u Dalmaciji i otišli tražiti Međugorje. Bojali su se tadašnje milicije i nisu mogli pitati nikakvu informaciju i završili u Širokom brijegu", prepričava mons. Gallese situacije u kojima su se našli njegovi roditelji obilazeći Hercegovinu i tražeći Međugorje.

"Bili su oduševljeni. Kad su se vratili. Zakačili smo kamp prikolicu i svi smo se sutra vratili u Međugorju. Fratri su rekli da se parkiramo pored crkve. Bili smo deset metara od crkve. Međugorje je bilo drugačije. Ovdje je bio vinograd" kazao je mons. Gallese pokazujući vanjski oltar crkve sv. Jakova u Međugorju na kojem je pred tisućama mladih svjedočio.

"Studirao sam matematiku. Bio sam zadovoljan studijem matema-

tiku volim još i danas, ali kad sam došao ovdje pronašao sam jednu toplu crkvu. Ovdje su bili samo Hrvati, skoro bez stranaca, a crkva je bilo puna. I dojmilo me kako su ljudi odgovorili u molitvi krunice i svetoj misi. Odgovor župljana za vrijeme mise doimao se kao grom. Jako su me se dojmili hrvatski muškarci krupni, jaki s krunicom u ruci. I oni su pokazivali jednu nježnost i vjeru koja me duboko dirnula i kada sam vidio sve te osobe koje su molile ispovijedale se i išle na svetu misu, rekao sam sebi da je Evanđelje istina", kazao je mons. Gallese, koji je nakon povratka kući sebi, kako je rekao, počeo praviti probleme.

"Pitao sam Gospodina: 'Što želiš da ja učinim?' Želio sam da mi odmah odgovori. Dragi mladi, ne zaboravite, Gospodin ne odgovara odmah. Jedva čeka dati nam odgovore, ali vidi da nismo spremni i onda čeka, a nama se čini da nas Bog ne čuje", kazao je mons. Gallese kojemu je u Međugorju uvijek bilo lijepo i svake godine u svojoj obitelji je predlagao da na ljetovanje idu u Međugorje.

"I išli smo. Jednom smo ostali čak tri tjedna. I sjećam se da su dani provedeni ovdje bili dani koje sam proveo u molitvi, čitanju životopisa svetaca... a svake večeri za vrijeme krunice sjeo bih ovdje na prostoru vanjskog oltara, gdje je nekad bio vinograd i meditirao o evanđelju. Tako sam nastavio tri godine i ništa se nije dogodilo. Sjećam se ljeta 1985. godine, tada sam imao 23 godine. Moj duhovni život je rastao, ali što se zvanja tiče, imao sam osjećaj mraka. Jednog petka postili smo o kruhu i vodi i obično se petkom nitko ne bi penjao na Križevac, a ja sam

Pitao sam se što će biti od moga života, a pet godina kasnije bio sam svećenik na oltaru s posudicom u kojoj će se posvetiti hostija. I u svemu tome zahvaljujem Gospodinu jer me vodio, a ja sam mislio da sam onaj dobri mladić. Nisam to bio, a Gospodin je uspio da idem naprijed unatoč svim mojim manama i u jednom je trenutku odlučio da budem nasljednik apostola, a to je jedna druga priča.

Foto: Arhiv ICM

se popeo s majkom i molili smo Put križa. Došao sam do križa i sjeo sam u sjenu križa. I tamo sam molio. Moleći nakon puno dana provedenih ovdje shvatio sam da je moja duša postala bistra. I tako sam shvatio da neki trenuci mome životu za koje je vrijedilo živjeti bili su trenuci molitve i služnja. I počeo sam shvaćati da moja duša ima jednu silnu želju za molitvom", kazao je mons. Gallese, a tu glad za molitvom zasitio je tek kada se predao Gospodinu.

"I toga dana sam shvatio da se trebam posvetiti Gospodinu. I tako sam se vratio kući i mislio da će trebati proći puno vremena, a nakon mjesec dana Ivan Pavao II. došao je u Genovu i govorio je nama mladima u sportskoj dvorani u kojoj sam vidio svaku vrstu priredbi koncerti, američki nogomet, košarku... ali nisam nikada vidio ništa tako oduševjavajuće kao taj Papin dolazak. Kad je Papa pružao svoje ruke prema tribinama od oduševljenja ljudi izgledalo je kao da će se tribine srušiti. I tada je Papa rekao: 'Mladi, uzmite svoj život u svoje ruke i učinite od njega remek-djelo za Boga', a ta rečenica je probila moje srce. Prošao je još mjesec dana i susreo sam svoga duhovnika i rekao sam mu da mu moram objasniti situaciju. Otišao sam kod njega i ispričao mu cijeli svoj duhovni život. Od početka. I kada sam došao do kraja rekao sam mu: 'Iz ovoga se zaključuje da moram postati dijecezanski svećenik', jer sam želio surađivati s nasljednicima apostola, a on mi je odgovorio: 'Ja to mislim već tri godine' i rekao mi je da zahvalim Gospodinu jer je u meni napravio velike stvari. A ja pun svoje oholosti, rekao sam mu: 'Da, da, ali i ja sam se potrudio', ispričao je biskup Gallese, a onda se ponovno vratio na Međugorje.

"Bilo je trenutaka kad bih dolazio na Križevac i penjao bih se na to brdo sa svojom dušom koja se prostire pred Bogom. Shvaćao sam da apsolutno nisam na razini poslanja koje mi je bilo povjereno i prosio sam pomoć Božju. I sjećam se da tada u tom vremenu nisam mogao sebi objasniti kako sam postao i kako sam ostao svećenik. Shvaćao sam da se radi o Božjem čudu, a ne mome djelu", priča biskup Alessandrije u Italiji mons. Guido Gallese, prisjećajući se i kako je svojim roditeljima objašnjavao da ide na bogosloviju.

"Najprije sam to rekao mlađem bratu, koji je ovdje sada, a onda i mami. Već sam bio pred diplomskim radom, a kada sam za ručkom rekao ocu, komad mesa, koji je jeo mu je ostao u grlu. Mislim da mu je trebala godina dana da probavi taj komad mesa", kroz smijeh je ispričao mons. Gallese, a čiji je put do svećenika trajao pet godina.

"Pitao sam se što će biti od moga života, a pet godina kasnije bio sam svećenik na oltaru s posudicom u kojoj će se posvetiti hostija. I u svemu tome zahvaljujem Gospodinu jer me vodio, a ja sam mislio da sam onaj dobri mladić. Nisam to bio, a Gospodin je uspio da idem naprijed unatoč svim mojim manama i u jednom je trenutku odlučio da budem nasljednik apostola, a to je jedna druga priča", zaključio je biskup biskupije Alessandria della Paglia u Italiji mons. Guido Gallese.

SVJEDOČANSTVA SUDIONIKA

U Međugorju je jedna od lijepih stvari i susretanje s različitim ljudima iz različitih krajeva svijeta. I otkrivanje kako svatko ima neku svoju različitu priču. Ali baš u svakoj priči Gospa Međugorska i Bog djeluju tako čudesno. Uvijek se iznenadim koliko je malih i velikih „čuda“ oko nas koja će se, ovako u razgovorima ili samo jednom u Vječnosti, otkriti. U nastavku vam donosimo neka mala čuda u iskustvima sudionika 32. Mladifesta:

MAISA ARRAF, CHRISTIAN ROHANA, JERIES MARCUN, JAWOD ABU NASAR..., IZRAEL

Na ovogodišnji Mladifest stiglo je desetero mladih iz Izraela. U Izraelu, pretežno židovske vjere, kršćani čine manje od 1% stanovništva. Svi ovi mladi već dolaze iz katoličkih obitelji i članovi su Marijanskog pokreta u Izraelu (Marian Movement in the Holy Land).

Maisa Arraf je socijalna radnica te obiteljski i bračni terapeut. U Međugorju je bila 8 puta, od toga već 5 puta kako pjeva u internacionalnom zboru MladiFesta. Ove godine snimila je i CD sa pjesmama klanjanja iz Međugorja na arapskom jeziku, uz pomoć Rolanda Patzleinerera, čija bi premjera trebala biti najesen.

Za sve njih iz Marijanskog pokreta Međugorje je drugi dom, u kući Milosti koju vodi pokret, žive i uče o međugorskoj duhovnosti i molitvenim mjestima, tako da im je velika milost sada sve to moći vidjeti i iskusiti uživo. Ovdje na Mladifestu koriste vrijeme kako bi još više produbili svoju vjeru, molitvu i bliže upoznali Isusa. Gospinih pet kamenova ih vodi u životu, i svaki dan preko zooma mole krunicu sa brojnim katolicima i molitvenim grupama iz Međugorja u Izraelu i trude se svima njima prenositi Gospine poruke.

Maisa Arraf, Christian Rohana, Jeries Marcun, Jawod Abu Nasar

MONIKA ČELAN, GRAZ, AUSTRIJA

Monika ima 23 godine i studira za odgajateljicu u vrtiću. S prijateljicama je u Međugorju bila na Mladifestu prije dvije godine. Tada su bile očarane, bilo je to predivno iskustvo koje su željele ponoviti. „Spoznale smo da smo dobile „duhovni odmor“ koji nam je potrebniji nego tjelesni. Dio neba nam se spustio na zemlju. Od tada svakome preporučujemo da dođu!“ – kaže Monika i nadodaje – „Dojmovi ovog Mladifesta su jednako čarobni, osjećaj je potpuno drugačiji nego bilo gdje drugdje na odmoru!“

Monika Čelan

Iva Rukavina

IVA RUKAVINA, LABIN, HRVATSKA

Iva Rukavina dolazi iz Labina, ima 36 godina i radi kao učiteljica prirode i biologije u Osnovnoj školi. Ovo joj je drugi dolazak na Mladifest, ali prvi put na način da je ostala na cijelom programu. Dijeli mišljenje cijele svoje grupe da se osjećaju prekrasno, nakon više od godinu i pol života u izoliranosti, strahu, neizvjesnosti...

„Doći i vidjeti braću i sestre iz cijeloga svijeta, odložiti taj nametnuti 'oklop straha' od drugoga čovjeka, doći blizu jedni drugima, zajedno se radovati... Baš to čovjeka čini da se osjeća ovako radosno i lijepo“ – kaže Iva i nastavlja – „to svi osjećaju, uz onda još osobne blagoslove koji svako dobije – jako je lijepo biti opet u Međugorju!“

Cijeli program joj je lijep, veliki broj svećenika, propovijedi i svjedočanstva... sve ju to ispunjava, a posebno blago su joj trenutci osobne molitve na Brdu ukazanja koje čine na aktivnostima izvan službenog programa.

MARTIN I ANNEMARIE REILLY, NAVAN, IRSKA

Martin i Annemarie dolaze iz Irske. Bračni su par već dugo godina jer su se vjenčali mladi, sa 18 godina. Imaju petero djece (dvoje u nebu i troje živih). Već su pet puta bili u Međugorju, zajedno s prijateljima ili u grupi, a ovo im je prvi puta da su

Martin i Annemarie Reilly

doista su iskusili već jako puno blagoslova i mira!

LUCIJA RUKAVINA, PAZIN, HRVATSKA

Lucija Rukavina je dvadesetjednogodišnja studentica medicine. U Međugorju je drugi put, ali je prvi put na Mladifestu. Za hodočašće na Mladifest saznala je dan prije polaska, ali se odmah odlučila krenuti i jako joj je lijepo. Ispunjava ju to mnoštvo ljudi, zastave, nebo, crkva... Drugi dan ju je posebno dotakla molitva sa svijećama. Shvatila je što zapravo jedna svijeća može:

Sanja Opačak

može zapaliti sve druge svijeće oko sebe i kako smo pozvani na ono „Svjetlost primi, svjetlost, daj!“ Posebnu dimenziju joj daju svi okupljeni ljudi i nova poznanstva koja stiče, jer se hodočašću priključila sama, ne poznavajući nikoga, pa je sada posebno ispunjava taj osjećaj da je dio nečega!

SANJA OPAČAK, BUJE, HRVATSKA

Sanja Opačak ima 26 godina i radi kao odgajateljica u vrtiću. Ovo joj je četvrti put u Međugorju, ali prvi put na Mladifestu. Jako joj se sviđelo osjetiti zajedništvo s drugima u tako velikom broju. Drugačije je kad si sam, drugačije kad si sa grupom ili kad si ovako dio nekog programa u kojem imaš prigodne kateheze koje jačaju tvoju vjeru. Neopisiv doživljaj bila je i ponoćna molitva krunice na Brdu ukazanja gdje su išli sa svojom grupom.

Lucija Rukavina

došli na MladiFest i da su došli sami. Djecu su ostavili kući jer su osjećali da ovo vrijeme žele provesti kao malu duhovnu obnovu za njihov međusobni, supružnički život. Prije polaska su se malo uplašili putovati sami, ali dan prije puta sve se razbistrilo i samo su bili jako uzbuđeni. Dolazak u Međugorje im nije bio kompliciran, s negativnim PCR testom jednostavno su prošli sve granice. Osjećaju da ih je Gospa baš pozvala da dođu kao par i

Festivalske majice i CD Mladifest dostupni u web shop-u

I ove je godine Mladifest izazivao prekrasne emocije kod svih onih koji su se svakodnevno nalazili ispred vanjskog oltara crkve sv. Jakova u Međugorju, ali i svih onih koji su ga pratili uživo preko naših društvenih mreža i drugih medija. Susret je to različitih jezika, kultura, boje kože, mentaliteta ali s jednim zajedničkim ciljem, a to je susret sa Živim Bogom preko Gospe, međugorske Kraljice Mira. Kada vas neki događaj u životu toliko pozitivno dotakne ili vas potakne na zdrav katolički život, onda ga poželite što duže imati u sjećanju i hraniti se iz njega. Upravo zato mnogi međugorski hodočasnici odaberu, kupe neki predmet, suvenir iz Međugorja koji će ih podsjećati na sve osjećaje proživljene ovdje, posebice u dane Festivala. Jedne od stvari koje hodočasnici često ponese iz Međugorja su svakako i posebno izrađene festivalske majice koje možete naručiti u našem web shopu.

Osim govorom, svjedočanstvima i tumačenjima Bog se može susresti i pjesmom. Za pjesmu je i ove godine na Mladifestu odgovoran Međunarodni zbor i orkestar koji broji više od 100 članova. Glazba je ona koja nas pokreće, koja nas potiče na ples, na odmor i na slavljenje Boga. Upravo zato, izradili smo CD s većinom pjesama koje se izvode za vrijeme Mladifesta u Međugorju. Taj CD također je dostupan u našem web shopu.

Cijeli naš web shop nastao je iz potreba i želja međugorskih hodočasnika. Uz mnoge proizvode koji se ističu svojim dizajnom i izgledom, ponosni smo na artikle koje sami izrađujemo od prirodnih materijala iz Hercegovine. Tako u ponudi možete pronaći suvenire od kamena, kamene prašine, stakla, porculana, hematita, gline, keramike, drveta među kojima ističemo izradu suvenira od drveća koje je specifično za naš hercegovački kraj, između ostalog drva masline, drače, smreke i joba. U ponudi možete pronaći i suvenire izrađene od srebra i zlata.

Duhovno štivo zasigurno je jedan od načina koji nam može približiti vjerske istine ali i odgovoriti na svakodnevna pitanja, shodno tome u našoj ponudi izdvajamo knjige fra Slavka Barbarića ali i ostalih franjevac čije naslove možete pronaći na stranicama ovog web shopa.

Zato u pauzi festivalskog programa, svaka-ko posjetite www.medjugorje.store

Žedni smo Gospine i Božje ljubavi

Od 10. srpnja do 15. srpnja u Međugorju je boravila grupa od 60 hodočasnika iz Meksika. Stigli su unatoč dužini puta od 20 sati avionima do Dubrovnika, a zatim autobusima do Međugorja, velikim troškovima puta i uz poteškoće oko Covid mjera na svakoj granici.

Nikola Đukić, voditelj agencije „Red Gospa“ u čijoj je organizaciji grupa stigla, svjedoči kako su njegovi hodočasnici „jako otvoreni ljudi koji su došli vidljivo žedni Gospine i Božje ljubavi. Već nakon dva dana vidi se kako su se promijenili i kako su milosti Gospine prisutnosti ovdje pobijedile njihov umor i sve poteškoće s puta.“

Interesantno je da je ovo grupa hodočasnika koja je došla samo na hodočašće u Međugorje. Znači ne žele ići ni na kakve druge turističke izlete i razgledavanja znamenitosti BiH ili Hrvatske ili bližih zemalja ili sve-tišta, kako obično čine grupe koje imaju tako zahtjevan prekoceanski put s jednog kontinenta na drugi, pa ga žele bolje i duže iskoristiti. Njima je cilj bio doći samo u Međugorje. Ovdje ostaju pet dana nakon kojih se ponovno vraćaju u Meksiko. U planu je posjet međugorskim brdima i zajednicama te večernji molitveni program. Zadnji dan je samo završna sveta misa u Tihaljini nakon koje slijedi povratak kućama.

Zanimljivo je da je ovo hodočašće zapravo organizirao jedan međugorski hodočasnik **Sergio Platanoff** koji je prije par godina s obitelji došao u Međugorje i ovdje doživio veliko osobno i obiteljsko obraćenje. On u Meksiku vodi svoju veliku tvrtku u kojoj ima više od 3 000 zaposlenih. Nakon obraćenja, uspio je u sklopu tvornice sagraditi kapelicu, a kardinal Mexico Cityja ju je proglasio župom i u njoj postavio stalnog svećenika – župnika koji svakodnevno s radnicima tvornice slavi svetu misu i duhovno se brine za njih i njihove obitelji. Svakom radniku je dozvoljeno da u sklopu svog radnog vremena mogu prisustvovati svetoj misi. Sve je to bio plod Međugorja.

Od tada Sergio sa svojom širom obitelji barem jednom godišnje hodočasti u Međugorje. Ovoga puta, iako je organizirao ovo hodočašće, zbog poslovnih obaveza on osobno nije mogao doći, ali je materijalno potpomogao nekolicinu njegovih radnika koji su željeli doći, a sami nisu imali dovoljno sredstava. I tako to čini pri svakom hodočašću. Prije pandemije, prije dvije godine, bilo ih je 120. A najavljuje hodočašća i za slijedeću godinu.

Pomoćni biskup Tirane i Drača iz Albanije, mons. Arjan Dodaj, s grupom mladih iz Albanije na Mladifestu

Ove godine na 32. Mladifestu boravi i pomoćni biskup Tirane i Drača iz Albanije, mons. Arjan Dodaj. Došao je sa skupinom od četrdesetak mladih iz svoje biskupije. Oni su porijeklom iz siromašnih, ali katoličkih zaselaka zapadne Albanije i studiraju u Tirani.

Mons. Arjan se trudi okupiti ih u molitvene grupe koje žive međugorsku, marijansku duhovnost. Ovo je hodočašće za njih, jednim dijelom i financirano od same biskupije, svojevrsna nagrada i kulminacija njihovog molitvenog hoda. Također je i novi poticaj da od jeseni obnovljena duha i ispunjeni milostima koje su ovdje dobili, mogu nastaviti svoju molitvenu formaciju. Kućama se vraćaju već sutra, 3. kolovoza, jer si ne mogu financijski dozvoliti boravak za vrijeme cijeloga Mladifesta. Ipak, mons. Arjan ističe da je i ovo već uspjeh u odnosu na prošle godine jer su uspjeli ostati dan duže.

Mons. Arjan Dodaj potječe iz Albanije, ali je u mladenaštvu, u potrazi za boljim životom od komunističke diktature koja je tada vladala u Albaniji, emigrirao u Italiju. Zahvalan je za providonosni susret sa zajednicom „Casa di Maria“ koja je nastala inspirirana Međugorjem. Postaje njezin član, a nakon nekog vremena osjeća i poziv za svećeništvo. Postaje svećenik 2003. I nakon toga služi u Rimu 14 godina, kao svećenik ordiniran za svoju zajednicu. Tijekom tih godina često je dolazio i s mladima i sa starijim hodočascima u Međugorje, kako bi bili ohrabreni i podržani u svom vjerničkom životu.

Godine 2017. nadbiskup Tirane i Drača, mons. George Anthony Frendo poziva ga u svoju biskupiju, pa je u dogovoru s rimskim kardinalom Angelom de Donatis i sa svojim predstavljima u Zajednici, prihvatio ovu misiju u Albaniji. Već je četiri godine u Albaniji, a prošle godine na blagdan Gospe žalosne je imenovan pomoćnim biskupom Tirane i Drača. Uspio je stvoriti ovu grupu mladih koji se trude tjedno susretati i živjeti Gospine poruke. Situacija u Albaniji je ekonomski vrlo nestabilna jer se također i u njoj događa velika podjela između nekolicine bogatih i većine siromašnih stanovnika. Ali Albanija je također i zemlja velikog potencijala što se tiče katoličanstva, jer su to ljudi koji su tijekom diktature komunizma kada je crkva bila strogo proganjena, svećenici poubijani ili na robiji, bili duhovno prazni. I sada ti ljudi iz post-komunizma, duhovno prazni, iako su neznalice što se tiče Boga, čim osjete i malu iskru duha ili vjere, odmah se „zapale“, odgovore... Njihove duše su gladne i spremne, za razliku od „pretilog i sitog“ zapadnjačkog društva u kojem su duše ljudi pretrpane užicima pa se teško bude na Božje poticaje. Kao Crkva imaju mnogo obraćenja, mnogo neofita (odraslih koji se pokrštavaju). Svake godine na Uskrs, samo u katedrali u Tirani imaju između 70-80 krštenja odraslih osoba, ne brojeći druge crkve u državi. Tako da sve ovo pokazuje kako u ovoj pustinji komunizma, nihilizma i relativizma – Bog opet sije svoje sjeme koje donosi plod vjere.

Vlč. Marijan Štingl: 7. put biciklom u Međugorje Tko Mariju ne ljubi, taj se gubi!

Vlč. Marijan Štingl je već pet godina svećenik Sisačke biskupije. Trenutno je već 2 godine župnik u župi Voloder, blizu Kutine (Moslavina), nakon što je tri godine bio župnik u Viduševcu kod Gline. Svoje svećeničko zvanje dobio je 2007. godine na Mladifestu u Međugorju, a nakon duge borbe za svećenički put, danas je sretan što ga je izabrao.

Na 35. obljetnicu Gospinih ukazanja u Međugorju, 25. 6. 2016. bio je zaređen za svećenika, što mu je također bilo znakovito i dokaz kako se cijeli njegov poziv odvija u Marijinom duhu. Puno toga u njegovom životu je vezano za Marijin dodir i njezin zagovor, baš kao i treći po redu Mladifest u Hrvatskoj, ovaj put u Petrinji, koji je pokrenuo s molitvenom zajednicom „Marijina legija“ čiji je dugogodišnji član.

Ove godine uoči Mladifesta (njegovog četrnaestog po redu), sedmi put je došao u Međugorje biciklom. Vlč. Marijan i jedan njegov župljanin krenuli su u ponedjeljak 26. srpnja i u četvrtak 29. srpnja u noći su stigli pred crkvu sv. Jakova. Putovali su uglavnom po noći kad je svježije i mirnije i kad se može moliti vozeći usporedno jedan kraj drugoga. Uzdali su se u Providnost što se tiče smještaja, obroka i spavanja, divili su se prirodi i svim Božjim stvorenjima, putujući ovaj put pretežno kroz krajeve BiH.

Mladifest je inače za njega njegov idealni „godišnji odmor – duhovna obnova“ čija snaga ga svaki puta obnavlja se. I zarekao se da će dokle god bude mogao pokušati dolaziti. „Vožnja biciklom je posebna draž jer je lijep i sam put, a još više ta trodnevna žrtva i napor u tvojim nogama koje za nešto prikažeš, i kad dođeš na cilj, osjećaj ponosa je nešto što se ne može opisati. – svjedoči vlč. Marijan.

Marija doista ima posebno mjesto u njegovom životu jer je promijenila i njegov život, ali i živote cijele njegove

obitelji. Također, usuđuje se reći da nema svećeništva ako nema Marije, ako Marija nije u životu svećenika. „Marija je majka svih svećenika: Tko Mariju ne ljubi, taj se gubi! – netko je jednom rekao.“ – uvjeren je vlč. Marijan.

Također je vrlo vezan za euharistiju, i svjedoči kako je sad nakon pandemije čuo svjedočanstvo mnogih svojih župljana koji nisu mogli ili iz straha nisu išli na misu i primali sv. pričest, kako su se tada osjećali duhovno mrtvi i prazni. A tako se osjeća i sam kad god ne može slaviti svetu misu.

Velečasni Marijan Štingl u Međugorju uz svoje prijatelje i rodbinu ostaje na Mladifestu do 5. kolovoza, a tada se radi obaveza mora vratiti u svoju župu.

Statistike za srpanj 2021.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 90 000
Broj svećenika koncelebranata: 2608 (66 dnevno)

Udruga „Marijine ruke“ Izgradnja pučke kuhinje u Ljubuškom

Ovih dana krenuo je projekt gradnje pučke kuhinje u Ljubuškom. Začetnik ideje je udruga „Marijine ruke“ iz Međugorja, a u ovom toliko potrebnom projektu sudjeluju i Crveni križ - Ljubuški, Centar za socijalni rad - Ljubuški, Grad Ljubuški te Župa Humac. Cilj ovog projekta je svakodnevno osigurati besplatne obroke za 200 starih, nemoćnih i socijalno ugroženih osoba.

„Toliko je lijepo svjedočiti humanim projektima, posebice kada možemo nahraniti nekoga u vrijeme kada sve više ljudi hranu traži po kontejnerima. Svi zaslužujemo obrok dostojan čovjeka, stoga s nestrpljenjem i radošću iščekujemo skoriju realizaciju!“ – poručili su volonteri i članovi udruge „Marijine ruke“ na svojoj Facebook stranici.

Međugorje svečano proslavilo svog zaštitnika, sv. Jakova apostola

Međugorska župa se kao i prošlih godina, molitvenom deveticom pripremala za proslavu svog zaštitnika sv. Jakova apostola. Kroz devet dana, počevši od 16. srpnja, molitvu krunice prije večernje svete mise predmolili su župljani iz različitih zaselaka i organizacija koje djeluju u župi, a predslavitelji večernjih svetih misa u svojim propovijedima svaku večer imali su prave male kateheze za vjernike i hodočasnike koji su svaki dan bivali sve brojniji. Ukazala su se i neka „stara i poznata“ lica koja već dugo, zbog pandemije nismo mogli vidjeti u Međugorju.

Od hodočasnika, najbrojniji su bili Ukrajinci. Naime apostolski upravitelj Grkokatoličke biskupije Mukačeva na zapadu Ukrajine, biskup Nil Lushchak je sa 13 autobusa hodočasnika, više dana u Međugorju imao duhovnu obnovu za vjernike

svoje biskupije. Tu su zatim brojni poljski hodočasnici, pa španjolski, slovački, rumunjski, a polako pristizu i Austrijanci, Talijani te Argentinci. Kao podsjetnik na skoro nadolazeći Mladifest, na vanjskom oltaru crkve, zaviorila se i korejska zastava.

Da je ova župa stvarno na poseban način izabrana od Boga, kako to i Gospa u svojim porukama naglašava (Ja sam ovu župu na poseban način izabrala i želim je voditi. I želim da svi budu moji!), potvrđuje i izabranje sv. Jakova za njezinog zaštitnika davne 1892. godine kada se još ništa nije moglo pretpostaviti o tome da će ova župa postati „Župa cijeloga svijeta“. Jer sv. Jakov, osim što je zaštitnik hodočasnika, također je, prema legendi i prvi imao ukazanje Blažene Djevice Marije koja ga je ohrabrila i utješila kad mu je bilo posebno teško u misiji pokrštavanja španjolskog naroda. Tako je već samo imenovanje sv. Jakova zaštitnikom župe proročki navijestilo da će Međugorje postati hodočasničko mjesto Gospinih ukazanja.

PROSLAVA SVETKOVINE

Svete mise u župnoj crkvi slavljene su u 8.00 i 19.00. Jutarnju svetu misu na vanjskom oltaru predslavio je fra Karlo Lovrić uz brojne župljane i hodočasnike.

Središnja proslava započela je procesijom s kipom sv. Jakova koja je pošla iz crkve u 10.45 sati. Ovu tradiciju uveo je župnik fra Bernardin Smoljan i evo živi sve do danas. Ove su godine kip nosili djelatnici Župnog ureda. U procesiji su sudjelovali župljani, vjernici iz okolnih župa i hodočasnici, a župni zbor pod ravnanjem s. Irene Azinović pjevao je Gospine litanije, a zatim je animirao i cijelo misno slavlje.

Svečana sveta misa započela je u 11 sati u Gaju, a predslavio ju je karmelićanin o. Đani Kordić, sin ove župe, koji je 2007. godine u rodnim Šurmancima predslavio svoju mladu misu. Koncelebrirali su fra Marinko Šakota, međugorski župnik i don Filip Pavlović, također rodom iz ove župe, iz Bijakovića.

Svake godine slaveći misu u Gaju imamo pjev cvrčaka, kao da nam žele

poručiti da je i Bog uvijek stvaran i prisutan, uvijek s nama, baš kao i oni – kazao je o. Đani, te u svojoj propovijedi nastavio s pričom o malom žutom mravu koji je odlučio ići u Jeruzalem. Njegova okolina, cijelo životinjsko carstvo je tu odluku burno komentiralo (baš kao i kad se i netko od nas radikalno odluči živjeti evanđelje, uvijek netko drugi ima komentirati), o tome zna li on koliko je put dugačak, neizvjestan, on nije građen za put i da bi mogao i umrijeti prije nego stigne tamo. Mrav je kazao da je sve to istina, i da je istina da može umrijeti na tom putu, ali barem će umrijeti na PRAVOM putu – zaključio je mali žuti mrav. Tako nas i sv. Jakov uči svojim životom i primjerom kako trebamo odabrati pravi put, put Isusa Krista!

Zatim je nastavio: „Danas kada slavimo svetkovinu sv. Jakova, izrazili smo svoju vjeru ovom procesijom, ovim hodom. Hoćemo ići stopama

toga Božjega ugodnika. Oni koji su nosili ovaj kip znaju kako nije lagan, kako je težak i baš je dobro da to pokazuje. Ovaj put nije lagan, traži se velika odlučnost i stalna spremnost primiti Božji dar za daljnji korak.“

Nakon toga o. Đani Kordić kazao je kako Bog ništa ne uništava, nego da On mijenja. „Ovaj blagdan je pun milosti za nas da se iznova stavimo na rijeku velikih hodočasnika. Sveti Jakov je zaštitnik hodočasnika. Svi smo mi u svom životnom putu na zemlji hodočasnici... Procesija ne može ići brzo, ona ide s noge na nogu. Tako i naš život ide i tako nas Bog mijenja. Bog ne čini skokove, kao što ni priroda, koju je cijelu Bog stvorio, ne čini skokove.

Naš duhovni život na početku, u sredini ili na kraju, dokle god sam na zemlji Bog čini svoje. Vraćamo se bjelini ovoga oltara. Danas je važno prinijeti na ovaj oltar ono što je u nama što nas možda pritiska, ono o čemu se dvoumimo, sav svoj ljudski život prinijeti Bogu na bjelinu oltara na kojem ćemo mi svećenici u Isusovo ime moliti da On sve to promjeni. Bog ništa ne uništava. Bog mijenja – zaključio je Kordić dodavši kako je uvijek iznova potrebno ohrabrenje i kako se možemo nadati da će sve biti dobro, a za to je potrebno čvrsto se držati vjere.“

Fra Marinko Šakota, župnik župe Međugorje, pred kraj misnog slavlja čestitao je župljanima i hodočasniciima blagdan sv. Jakova, te se zahvalio svima koji su dali svoj doprinos proslavi. Fra Marinko je također najavio skorajšnji početak Mladifesta i okupljene upoznao s humanitarnom prodajom cd-a narodnog guslara Jure Miloša, kojom se želi pomoći jednoj mnogobrojnoj obitelji.

Nadbiskup Hoser ponovno hospitaliziran

Apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje Henryk Hoser hospitaliziran je u četvrtak 29. srpnja i nalazi se u teškom stanju, priopćio je varšavsko-praški biskup Romuald Kamiński.

Biskup Kamiński izvijestio je da je zdravstveno stanje sedamdesetdevetogodišnjeg nadbiskupa Hosera ozbiljno. „Ursudno molim sve biskupije da okruže bolesnika osobnom molitvom; povjeravam pastirima da se sjete ovu nakanu uvrstiti u molitve zajednica – spomen u sveopćoj molitvi tijekom euharistije, tijekom euharistijskog klanjanja ili krunice. Neka nadbiskupa prati naše jedinstvo s njime izraženo u molitvi Časoslova na njegovu nakanu. Molimo također i za potrebe svih koji vode brigu o Njegovoj Ekscelenciji tijekom hospitalizacije“, pozvao je u priopćenju objavljenom na službenoj stranici biskupije.

Nadbiskupu Hoseru ovo je treća hospitalizacija ove godine. U ožujku je obolio od koronavirusne bolesti nakon što se cijepio prvom dozom Pfizerovog cjepiva protiv koronavirusa. U bolnicu je ponovno bio primljen u svibnju uslijed naknadnih komplikacija povezanih s tom bolesti.

Razgovor s fra Mirom Šegom (I.)

ODGOVORILI SMO na Gospin poziv

MARIO VASILJ TOTIN

Fra Miro Šego je jedan od onih vjerodostojnih i izravnih svjedoka međugorskih ukazanja upravo zato što je od najranijeg djetinjstva bio blizak s vidiocima, koji su mahom njegovi vršnjaci. Uz to, nezaobilazan je svjedok međugorskih plodova, odnosno čuda koje je iskusio i u vlastitom životu kao prvi fratar iz Međugorja zaređen nakon Gospina ukazanja. No čudo se ne svodi samo na tu činjenicu, nego zadire duboko u njegovo biće jer da nije bilo međugorske Gospe, na popisu fratara ne bi bilo ni njegova imena, ili kako je sam uoči prvog ukazanja rekao svome prijatelju: „Tko danas uopće ide u fratre?“ U to doba prije Gospina dolaska dakle nije ni slutio da će upravo on „otići u fratre“. Svrstava se u red onih „djelatnih“ svećenika kakvi su bili Isusovi apostoli, koji su skloni oslušivati potrebe vjernika i ostvarivati djela na terenu. Stoga ostavlja dojam izvorne i nepatvorene duhovnosti biblijskih učenika koje je Isus pozivao da prodiru među narod. Stoga je tu niz važnih aktivnosti koje je ostvario sa svojim vjernicima iz Župe sv. Krista Kralja u Čitluku, kao što je osnutak udruge Zavjet Gospi, čija je inicijativa proistekla iz zamisli da se vrijeme pandemije kada je Međugorje ispražnjeno od stranih hodočasnika, iskoristi kao prilika da se Čitava Hercegovina posveti Gospi bez koje, po dubokom fra Mirinom uvjerenju, ne bi ni nas danas bilo. Tako je nastala hodnja iz Čitluka, čije ime revolucionarno, a možda i vido-vito, mijenja u „Gospin“ grad. Ove je godine organizirao i devetnice Kraljici Mira u svojoj župi. Pokretač je molitve krunice svetom Josipu kroz došašće, za koju je opet domišljato za ovdašnji mentalitet, angažirao muške vjernike. Kao i Isusovi učenici, ne libi se govoriti o svojim i najsitnijim

slabostima te priznaje da ne voli propovijedati, iako ga je Bog preko međugorskog župnika fra Marinka Šakote uputio na zadaću propovjednika na misnom slavlju 40. obljetnice ukazanja. No zato, osim ustrajnog rada s ljudima, ističe ispovjedaonicu koju smatra jednim od najvećih međugorskih čuda, mjestom odakle i on kao ispovjednik izlazi osviješten i promijenjen.

■ **Fra Miro, zahvaljujem na izdvojenom vremenu za ovaj razgovor.**
Hvala vama na pozivu!

■ **Uz rekordan broj vjernika i koncertiranata svečano je proslavljena 40. obljetnica Gospinih ukazanja. Uza sve poteškoće koje je sa sobom donijela pandemija koronavirusa, čini se da nikada nije bilo svečanije ozračje i nikada veći odziv hodočasnika i svećenika, i to je nešto što nitko nije mogao očekivati.**

...SLUŠAJUĆI NEKE LJUDE, POSEBICE POZNAKIKE IZ ITALIJE, OSJETIO NJIHOVU VELIKU ŽELJU DA BUDU U MEĐUGORJU. NO NAŽALOST, ZBOG MJERA KOJE SU IM NAMETNUTE NISU MOGLI DOĆI I BITI TU, ALI UISTINU SAM PRIMIJETIO TU SILNU ŽEĐ I ČEŽNJU ZA MEĐUGORJEM. TO BI SE MOGLO OBJASNITI KAO „NEDOSTATAK“ MEĐUGORJA U NJIHOVIM ŽIVOTIMA.

Točno. Ja mislim da je i ova korona „dala“ svoj doprinos, jer sam slušajući neke ljude, posebice poznanike iz Italije, osjetio njihovu veliku želju da budu u Međugorju. No nažalost, zbog mjera koje su im nametnute nisu mogli doći i biti tu, ali uistinu sam primijetio tu silnu žeđ i čežnju za Međugorjem. To bi se moglo objasniti kao „nedostatak“ Međugorja u njihovim životima. To je nešto što mi možda ne možemo dovoljno ni razumjeti. S druge pak strane, ostvaruje se ono što je Gospa u Fatimi najavila kao obraćenje država koje su bile u Istočnom bloku. Rusije, Ukrajine, Rumunjske, Poljske, Češke i Slovačke koje su sigurno u ovom vremenu prolazile sve moguće prepreke, a iz kojih je proteklih dana pristigao najveći broj ljudi.

■ **Stječe se dojam da se na poseban način za obljetnicu priprema- lo i u Vašoj župi?**

Točno. Na početku pandemije, dakle otprilike u ožujku 2020. došla su dvojica mojih župljana s inicijativom i programom da osnujemo udrugu Zavjet Gospi, potaknuti svim onim događanjima koji su već počeli uzimati maha, između ostaloga i smrću fra Ante i stanjem časnih sestara u Miletni koje su bile ranjene tom bolešću, kada je cijelo naše Brotnjo bilo, rekao bih, stigmatizirano upravo zbog pojave koronavirusa koji se možda u tom času najsnažnije manifestirao upravo ovdje. Program sam malo analizirao sa svojim kapelanom fra Goranom, koji je već znao za tu inicijativu, nakon čega smo se opet sastali s tim župljanima i pristali da pokušamo ostvariti projekt koji su zamislili. Projekt polazi od činjenice

prihvaćena kako od hodočasnika tako i od domaćeg puka. Hodočašće od crkve Krista Kralja do crkve sv. Jakova u Međugorju, kojeg ste organizator Vi, je također naišao na veliki odaziv vjernika ne samo iz Vaše župe nego i iz cijelog Brotnja pa i šire.

Nakon što su mjere zbog korone bile ublažene, početkom lipnja prije proslave blagdana svetog Ante na Humcu, došli smo na zamisao da organiziramo hodnju iz Čitluka, kao hodočašće od crkve Krista Kralja do crkve sv. Jakova u Međugorju. Mi smo to organizirali, bez puno vremena na raspolaganju, ali smo ipak uspjeli potaknuti dosta ljudi, odnosno bilo je otprilike tri tisuće hodočasnika. Uz ovu htio bih istaknuti i još

naše mjesto i ovu našu dolinu – koju bismo nazvali Gospinom dolinom – posvetimo Gospi, jer se radi o prostoru koji je blagoslovljen upravo zbog toga što vjerujemo i što smo prihvatili da je Gospa ovdje prisutna 40 godina.

Inicijator si u svojoj župi i velike devetnice Kraljici Mira uoči obilježavanja 40. obljetnice ukazanja.

Da iako je i na tu ideju došla jedna moja župljanka koja u Međugorju radi kao vodič. Njena mi se zamisao jako svidjela, a zdušno su je prihvatili i ostali župljani. Nekada zbog svih poslova i obaveza koje nas obuzimaju nemamo vremena o takvim stvarima ni razmišljati pa me stoga

kad nekome zatreba. Odredili smo da ćemo moliti godinu dana. Dakle, da još jednom naglasim, ono što je meni posebno drago je to da neke inicijative pokreću naši župljani, odnosno pojedine osobe unutar župe za koje procijenim da su dovoljno ozbiljne i to na taj način funkcionira.

Jesi li zadovoljan odzivom župljana kroz devetnicu?

Kako da ne! Prezadovoljan, uzmemo li u obzir da je nedjeljom išlo otprilike 300-400, a jedne nedjelje možda i 500 vjernika. Svake se nedjelje dakle nešto događa. Jedne nedjelje bio je blagoslov polja, jedne nedjelje pričest, jedne nedjelje krizma... Svjesni smo i kakve su vrućine u zadnje vrijeme vladale, zbog čega su ljudi malo kalkulirali, jer u 3 sata nije baš zgodno krenuti. Ja osobno nisam kalkulirao, rekao sam da idem, pa što bude.

Osobito je bilo dojmljivo hodočašće na samu uočnicu ukazanja?

Tu sam iskreno rečeno, unatoč svemu onome što je bilo dobro, ostao malo i razočaran. Razočaran u smislu da netko možda

Želja nam je da našim Brotnjom odzvanja molitva. Kanimo Brotnjo posvetiti Gospi, a čak i ime Čitluk promijeniti u neko ime koje bi možda bilo priličnije Gospi. U emisiji Agape nazvali smo ga Gospinim gradom, doduše više u šali. Hoće li se to ostvariti ili ne će, ne znam, ali doista postoji želja da ovo naše mjesto i ovu našu dolinu – koju bismo nazvali Gospinom dolinom – posvetimo Gospi, jer se radi o prostoru koji je blagoslovljen upravo zbog toga što vjerujemo i što smo prihvatili da je Gospa ovdje prisutna 40 godina.

misli da ja sebi želim pribaviti neku slavu, što mi je zadnja stvar o kojoj razmišljam ili na koju sam stavljao naglasak. Nismo znali da će ove godine biti ovoliko ljudi na uočnicu i samu godišnjicu. Ja možda preuzimam previše na sebe, ali moj je dojam da prošle godine na samu uočnicu ne bi bilo baš nešto svijeta da nismo mi tada došli. Došlo nas je 2-3 tisuće, a uz nas je bilo još nešto ljudi koji su pristigli iz drugih mjesta te domaći župljani. Želja je bila ove godine da pokrenemo Hercegovinu, da Hercegovina zahvali Gospi za 40 godina milosti. Netko može vjerovati ili ne vjerovati, ali ja sam milijun posto uvjeren u to da nas je ovdje na ovom prostoru u zadnjih 40 godina samo Gospa održala. Da nije bilo Gospe, možda ti i ja danas ne bismo ovdje sjedili i tko zna gdje bismo bili i bismo li uopće bili živi, ali u potpunosti sam uvjeren da ne bismo ovdje sjedili nakon svih turbulencija koje su se ovdje događale. Svjedoci smo da zadnju godinu dana da gostiju nema onoliko na koliko smo navikli. Veliki broj mladi odlazi u Irsku, Njemačku ili Austriju u potrazi za poslom. Zašto? Čovjek mora nekako preživjeti. Da nije bilo Gospe, ne bismo bili živi. To je i bilo u začetku nakane da kao Hercegovina zahvalimo Bogu i Gospi za ovih 40 godina milosti. Svim župnim uredima u Hercegovini poslali smo pozivnicu, popratno pismo i dva plakata te na taj način pozvali župnike da obavijeste svoje vjernike o održavanju hodočašća. Od braće svećenika nisam

da u ove dane nema hodočasnika na koje smo navikli kroz proteklih 39 godina, što nam nameće potrebu i mogućnost da učinimo ono što je na nama, da se malo više i bolje angažiramo. S druge strane, Zavjet Gospi ima razrađen program kojem je cilj da se prvenstveno ovo naše mjesto i ovaj naš prostor posveti Gospi. U korijenu te zamisli je i negdašnja inicijativa kako bi se trebalo na kružnom toku podignuti spomenik duhanu koji nas je očuvao i zbog kojeg smo preživjeli na ovome prostoru. Kako se ta ideja o spomeniku duhanu razvijala na kraju smo zaključili kako bi na tom mjestu zapravo trebalo postaviti kip Gospe. I premda je bilo sitnih otpora prema toj zamisli, tako smo i učinili.

Hodnja mira od Humca do Međugorja je već tradicionalna i rado

nekoliko inicijativa koje sam zajedno sa mojim župljanima pokrenuo.

Imamo veliku želju da se na mjestu gdje se sada gradi Kulturno-informativni centar u središtu Čitluka, postavi križ kao spomen na sve poginule branitelje, dakle nikakvo drugo obilježje, nego samo križ. Trenutno se na tom mjestu nalazi slika Milosrdnog Isusa gdje smo dva puta organizirali molitvu krunice, prošle godine u rujnu kao inicijativu Iskra milosrđa i ove godine na nedjelju Božanskog Milosrđa. Želja nam je da našim Brotnjom odzvanja molitva. Kanimo Brotnjo posvetiti Gospi, a čak i ime Čitluk promijeniti u neko ime koje bi možda bilo priličnije Gospi. U emisiji Agapenazvali smo ga Gospinim gradom, doduše više u šali. Hoće li se to ostvariti ili ne će, ne znam, ali doista postoji želja da ovo

posebno raduju ovakve inicijative mojih župljana, a njih je u zadnje vrijeme sve više i više. Jedna u nizu je i molitva krunice svetom Josipu koju smo najprije počeli moliti u župnoj crkvi kroz došašće. Nakon prve srijede prvoga tjedna došašća Papa je proglasio godinu svetog Josipa. Složili smo se da cijelu godinu svake srijede prije večernje mise molimo krunicu svetog Josipa, a moja je želja bila da je mole muškarci, muževi i mladići. U ovom programu već sudjeluje 7-8 različitih skupina. Ja samo pošaljemo poruku, recimo ponedjeljkom ili utorkom, tko sutra moli ili tko sve može moliti. Tu su naši trećari, framaši, veliki župni zbor, zajednica Zavjet Gospi, tri skupine iz Služnja i još nekih muškaraca koji su uključeni, a koji nisu možda u nekoj od ovih skupina, ali su tu kao pomoć ako ne-

Napokon! – mogli bismo uzviknuti kad dočita-mo zbirku ovih dokumenata koji su široj javnosti u ovome obliku i ovako cjelovito bili nedostupni a sabrani su ovdje na jednom mjestu. Dakle, napokon – audiat et altera pars! Neka se čuje i druga strana. Napokon se član dviju biskupskih komisija dr. fra Ivan Dugandžić, onodobno učitelj novaka na Humcu, a neko vrijeme i provincijski definator, pa potom od 1985. i duhovni pomoćnik u Međugorju, osmjelio izići u javnost s nama nepoznatim dokumentima. Kako je autor već u osmom desetljeću, zakoračio je u 78. godinu života, te kako je više od polovice članova prvih dviju Komisija u kojima je sudjelovao već s onu stranu, u vječnosti, zacijelo je htio otkriti (re-velare) i objaviti dio svoje pismohrane koji se tiče upravo međugorskoga fenomena te ponuditi čitateljima na prosudbu. (dr. fra Tomislav Pervan)

dobio previše povratnih informacije. Žao mi je samo ako nisu htjeli ili željeli prosljediti tu informaciju svojim vjernicima. Također smo preko Radiopostaje Mir Međugorje tu poruku poslali bezbroj puta, tako da su je oni koji slušaju radio vjerojatno imali priliku čuti. No koliko god smo učinili u toj inicijativi, ostaje mi žal i nezadovoljstvo zbog negativnih komentara. Ako netko stvarno misli da ja tu sebi želim prisvojiti neke zasluge, mogu odgovoriti da apsolutno nisam zainteresiran ni za kakvu korist i ovo se sve događalo isključivo u zajedništvu s mojim vjernicima, ljudima dobre volje koji su to prepoznali i rekli da trebamo zahvaliti Gospi kao Hercegovina. Kada smo organizirali 39. obljetnicu, zaključili smo da na 40. obljetnicu trebamo pokrenuti cijelu Hercegovinu.

nje i snažna molitva kroz koju smo i mi prolazili zajedno sonim silnim hodočasnicima. Ono što mene možda najčešće vrati u to doba sjećanje je na tu prvu večer, prvu noć. Osjećao sam strah od nečega nepoznatoga, što nismo mogli dokučiti odakle dolazi i što smjera. To nam je izazivalo velikutjeskobu i sjećam se onoga što je bilo neprimodno i nesvakidašnjete večeri, a to je da smo dolazili kući i da nitko ni s kim nije razgovarao. Svatko je čuo što se zbilo, ali svi su članovi obitelji bili odsutni u svom razmišljanju i nisu međusobno postavljali pitanja. Tako je bilo u mojoj kući, alii u drugim kućama vladao je neki tajac, tišina i mir. Uistinu je svatko bio u svojim mislima. Nekako mi se to najviše usjeklo u pamćenje, a naravno i sada se sjetim trenutka kao da sada prekoracujem preko onoga zidića na igralištgdje smo igrali nogomet i srećemo Ivanku, Mirjanu i Milku, a malo poslije toga Vicku. Dakle, one odlaze onim putem prema Cenacolu, a mi smo tamo gdje se danas parkiraju autobusi preko puta Dragičevića. Ondje je bila kuća, a iza kuće ledina koju je baštinila Jakovljeva mama Jaka, koja nam je dopuštala da tu igramo lopte. Na tom smo mjestu napravili igralište koje smozvalijakinovac. Dakle, sjećam se kao sad da prekoračujem zidić i srećem njih i idemo kući. Moj brat, rođak iz Zagreba, Vickin brat Ante i još jedan rođak Jokan i ja namjeravali smo ići u Čitluk. Tada smo pješice išli u Čitluk preko Vionicei pješice se vraćali. Došli smo otprilike do mjesta gdje se skreće prema našem groblju

ONO ŠTO MENE MOŽDA NAJČEŠĆE VRATI U TO DOBA SJEĆANJE JE NA TU PRVU VEČER, PRVU NOĆ. OSJEĆAO SAM STRAH OD NEČEGA NEPOZNATOGA, ŠTO NISMO MOGLI DOKUČITI ODAKLE DOLAZI I ŠTO SMJERA. TO NAM JE IZAZIVALO VELIKU TJESKOBU I SJEĆAM SE ONOGA ŠTO JE BILU NEPRIMODNO I NESVAKIDAŠNJE TE VEČERI, A TO JE DA SMO DOLAZILI KUĆI I DA NITKO NI S KIM NIJE RAZGOVARAO. SVATKO JE ČUO ŠTO SE ZBILO, ALI SVI SU ČLANOVI OBITELJI BILI ODSUTNI U SVOM RAZMIŠLJANJU I NISU MEĐUSOBNO POSTAVLJALI PITANJA. TAKO JE BILU U MOJOJ KUĆI, ALI I U DRUGIM KUĆAMA VLADA O JE NEKI TAJAC, TIŠINA I MIR.

i naišli su autom neki momci iz jednog zaseoka s kojima su otišli Ivo i Jokan, a za Antu, rođaka iz Zagreba i mene nije bilo mjesta. Vraćali smo se tužni i razočarani. Vraćamo se natrag i tek onda susrećemo tu istinu. Na tom sam mjestu neki dan zaustavio jednu skupinu, jer je to mjesto koje me podsjetilo na taj prvi dan. Odatle sam vidio da su se kod kuće okupili ljudi i da se nešto dogodilo. Požurili smo i tad sam prvi put saznao što se zbilo. I to mi se često vrati. Vрати mi se ta večer, ta noć.

■ **Je li išta upućivalo na ono što se dogodilo 24. lipnja?**
Ništa! Apsolutno ništa.

■ **Nije bilo nikakvih znakova?**
Ne. Danas se spominje da se u Fatimi par godina prije samog ukazanja ukazao Anđeo Portugal, kako je nazvan. Koliko ja znam, iz onih svih naših druženja, a provodili smo desetak sati dnevno zajedno, nije bilo nikakvih znakova. To je sve bila ista generacija: Ivan, Mirjana, Vicka, Marija, Ivanka je godinu dana mlađa, znači samo je Jakov mlađi od nas pet godina i nije pripadao toj našoj ekipi. Okupljali smo se tamo gdje se sada nalazi parking ili sadašnja sala. Dakle, provodili smo vrijeme zajedno uglavnom uvečer, koliko nam je bilo dopušteno, jer ujutro smo opet morali ustati u 4 sata i raditi oko duhana. S Ivanom sam išao svaki dan osam godina u školu i nikada ni po čemu i ni na koji način ja nisam mogao primijetiti da bi u njemu moglo biti nečega takvog.

■ **Fra Miro, živjeli ste i odrastali s vidiocima i sve ih ponaosob dobro poznajete. Kad bi dobili na zadatak izabrati šestoro vidjelaca, bi li to bili oni ili netko drugi?**

To sam rekao i na propovijedi i znao sam puno puta izreći da kad bih bio, kako ti reče, izbornik i kad bih htio birati, mislim da bi teško izabrao njih šestero. Mislim da je birao bilo tko iz našeg mjesta, nikad ne bi odabrao njih šestero. Zato sam i rekao da hvala Gospi zato što je njih izabrala, upravo njih. Zašto je njih izabrala, to mi ne znamo, ne čemo znati niti možemo znati, ali je izabrala njih šestero i njih je pozvala i poslala, a nas je okrenula u nekom drugom smjeru kao što je mene usmjerila u sjemenište, odnosno u fratre, na što

nikad prije nisam ni pomislio. Dakle, osobno ih ne bih izabrao. Da me je netko pitao koga bih izabrao od naših 50 momaka i cura iz Podbrda, iskreno rečeno, od njih svih možda bih izabrao Mariju. Ivana, iako mi je školski kolega, ne bih nikako, jer je bio jako povučen i zatvoren dečko, iako se ne može reći da je bio nedruštven, ali uvijek poseban i drukčiji od nas.

■ **Spomenuli ste Fatimu. Znali smo ponešto o svjetskim mjestima Gospinih ukazanja, ali ne puno. Da Gospa dođe baš u Bijakoviće, na naše Podbrdo, da izabere baš to malo mjesto, teško je bilo povjerovati. Što bi po Vama bio razlog da je Gospa izabrala upravo ovu župu?**

Gospa je sama rekla da je izabrala ovu župu zbog jednoga razloga, a to je narod koji vjeruje i ja u to vjerujem. To je ono o čemu smo maloprije govorili – mi smo odgovorili na Gospin poziv i dandanas odgovaramo unatoč svojoj nesavršenosti, grješnosti i slabosti. Mi smo kao ljudi takvi i to ne možemo iz sebe istjerati ili izbjeći. Zašto je to tako, ja ne znam. Volio bih usporediti koliki je bio Lourdes u odnosu na broj stanovnika i veličinu Francuske u onom vremenu kad se Gospa ukazala 1858. u postotcima s Bijakovcima, odnosno Podbrdom u odnosu na tadašnju Jugoslaviju bez Bosne i Hercegovine. Mislim da je to tu negdje po veličini, a možda je Lourdes čak bio manji. Zašto je to tako, to je Božja tajna koja započinje rođenjem Isusa u Betlehemu. Što se tiče Lourdesa i Fatime, također se osobno ne sjećam da sam negdje o tome nešto čuo, možda na vjeronauku, ali ne baš previše.

Ja sam to jednostavno saznao preko onih svetih sličica koje smo negdje dobivali. Sjećam se Gospe u pećini, odnosno fotografije Bernardice koja kleči ispred Gospe u špilji. Na francuskom je pisalo: Ja sam Bezgrješno Začće. Nisam se baš nikada previše zanimao ili proučavao što je to točno, ali je netko iz obitelji to darovao mojim roditeljima, pa je ta slika bila u našoj sobi.

■ **Zanimljivo je da su u Gospino ukazanje ljudi povjerovali odmah i bez zadržke, i to ne samo župljani Međugorja, Brotnja nego i šira regija.**

Slazem se s time. Naravno da je bilo teško povjerovati prvi dan i rekao sam da sam i osobno taj prvi dan proživio u strahu, ali drugi dan kad sam bio s njima, doživio sam to i ono što mi je na neki način bilo posebno kao svjedočanstvo vjerodostojnosti, rekao bih, upravo je bio moj kolega Ivan kojem ja nisam mogao povjerovati ni pojmiti da se baš njemu Gospa ukazala, ali kad sam ga za vrijeme ukazanja promatrao, rekao sam da tu stvarno mora nečega biti, jer je bilo nemoguće da on to može glumiti ili bilo što drugo učiniti. Dakle, poznajući sve njih i poznajući sve pojedinosti njihova života još od najranijeg djetinjstva, to je meni bilo jedan od znakova da se tu doista nešto događa. Upravo su mi sami vidioci bili prvi znak. A što se tiče tog trenutka i vjere, rekao sam i na misi da je naša zemlja natopljena mučeničkom krvlju, čega moramo biti svjesni i moramo znati. Možda je u Hercegovini bilo „dostojnijih“ mjesta od Podbrda ili Bijakovića, ali je Bog izabrao baš ovo ovdje iz nama nevidljivih razloga.

Stenogram: Davorka Jurčević-Čerkez

Osam sestara franjevki Provincije Svete Obitelji u Hercegovini proslavilo je svoje redovničke jubileje

U predvečerje blagdana Gospe od Anđela, u nedjelju 1. kolovoza, u samostanu Školskih sestara franjevki u Mostaru osam je sestara proslavilo obljetnice redovničkoga života, izvjestio je mrežni portal Školskih sestara Franjevki Mostar.

Zlatni jubilej – 50 godina redovničkoga života pod geslom „U tebe se, Gospodine, uzdam!“ (Ps 71, 1) proslavile su s. Zora Jažo, s. Anđelina Rotim, s. Domagoja Pervan, s. Mira Landeka i s. Jozefina Radić, a 25. obljetnicu redovništva proslavile su s. Kata Ostojić, s. Ivanka Talić i s. Ana Marić. Njihova misao vodilja bila je „Gospodin je moja snaga, pjesma!“ (Ps 118, 14).

Euharistijsko slavlje predvodio je mjesni biskup mons. Petar Palić uz suslavlje 15-ak svećenika.

Slavlje je započelo procesijom i svećanim ulaskom sestara jubilarke i svećenika u samostansku kapelu Svete Obitelji. Slavljence su simbolično u rukama nosile zapaljane svijeće i prinijele ih do oltara. Provincijska predstojnica s. Zdenka Kozina prije početka mise uputila je pozdravnu riječ okupljenima, kako je kazala, „na ovom povijesnom i za nas tako važnom mjestu, na posebnom komadiću zemlje humske, u Porcijunkuli i kolijevci naše Provincije, u ulici koja se znakovito zove Franjevačka“.

Nakon službe čitanja o. Biskup uputio je prigodnu homiliju. Potom su zlatne i srebrene jubilarke ponovno izrekle svoje predanje Bogu zajedno čitajući obrazac redovničkog

zavjetovanja.

Prije završnog blagoslova s. Zdenka je izrekla čestitku sestrama slavljenicama i zahvalnost za duge godine vjernoga služenja Bogu, Crkvi, Provinciji i hrvatskom narodu, na ustrajnom i ostvarenom redovništvu, i još uvijek aktivnom apostolatu i zauzimanju za dobrobit Provincije: „na Boga oslonjene primljeni ste dar poziva vjerno živjele po svakodnevnoj molitvi, zdušnom katehetskom radu, u vođenju kuhinja i domaćinstava, predškolskom odgoju djece i njezi bolesnika, u održavanju i mudrom upravljanju vremenitim dobrima Provincije, a nadasve jednostavnom i tihom prisutnošću u kojoj je svatko iskusio što znači biti sestra“.

„Znakovito je“, kazala je s. Zdenka, „da ste ovo slavlje izabrale slaviti uz svetkovinu Gospe anđeoske ili Porcijunkule. I u bogatoj poruci ovog blagdana naziremo da je vaš hod bio protkan sviješću da redovnički poziv nije rezultat naših sposobnosti niti smo pozvani biti „bez grijeha“ nego – kako je u crkvi Gospe od Anđela doživio „asiški Sirotan“ i kako ističe papa Franjo, „biti i postajati sve više grješnici kojima je oprošteno“. Tako ste i vi, po franjevačkoj karizmi, brigu za spas vlastite duše pretvarale u brigu za spasenje bližnjih... Koliko li ste puta, svaka od vas na svoj način, bile 'Porcijunkula' – komadić Božje blazine i anđeo u nevoljama drugih?!“

Nakon euharistijske gozbe zajedništvo je u slavljeničkom duhu nastavljeno i kod stola, uz čestitke i pjesmu sustolnika.

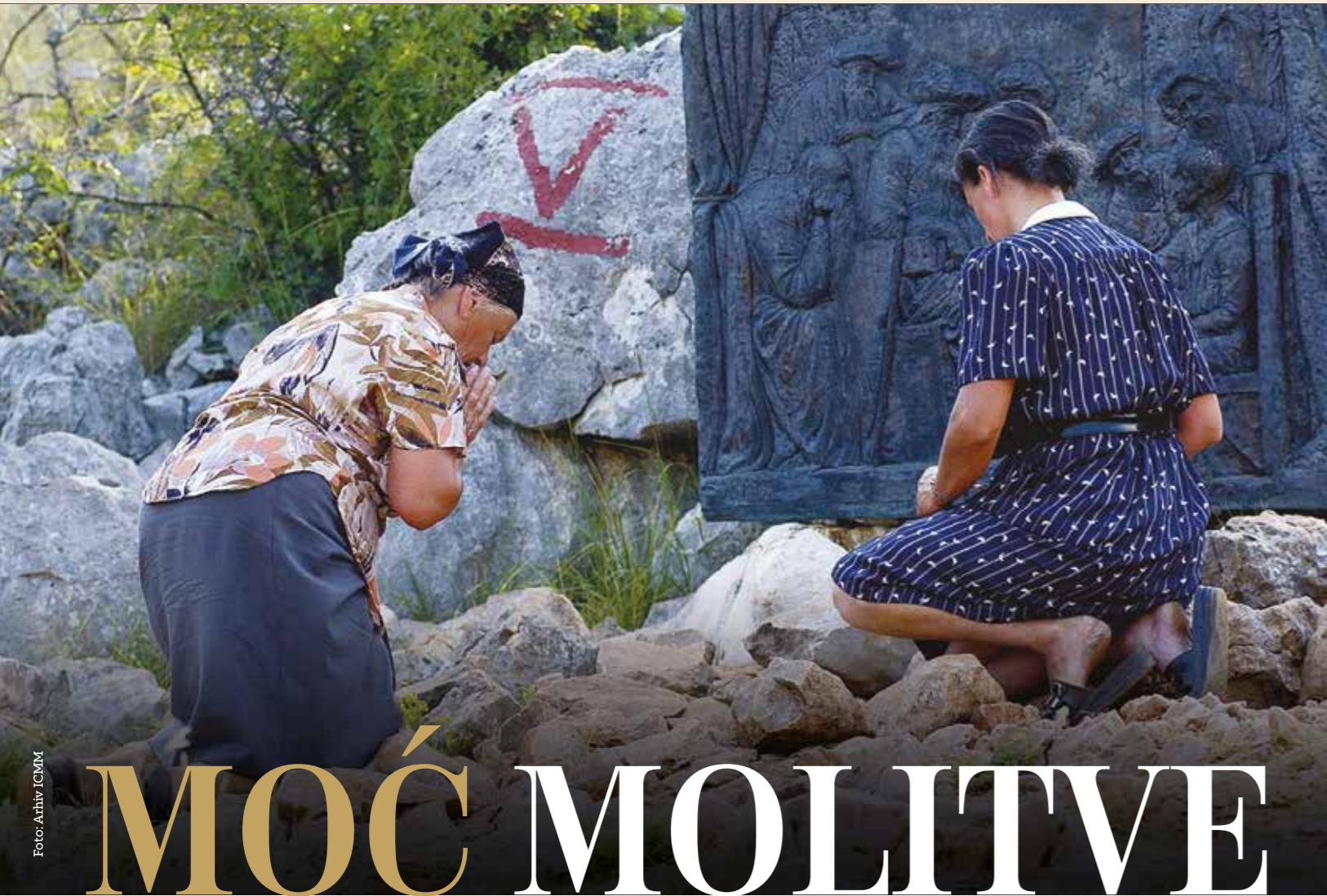

Foto: Arhiv CMM

MOĆ MOLITVE

MIRTA MILETIĆ

Rast u duhovnom životu događa se po molitvi. Kakva nam je molitva takav nam je i život duha. Molitva ima prostora rasti u životu svakog kršćanina. Od one djetinje do duboke i djelotvorne. Mistične. Molitva treba mijenjati čovjeka, a ako ga ne mijenja, čovjek treba mijenjati molitvu. Blažena Djevica Marija je tako majčinski uporna u Međugorju. Četrdeset godina škole molitve je zaista impresivna činjenica.

Molitva je za nas ljude poput disanja. Kao što je ribi potrebna voda, ptici nebo, tako je čovjeku potrebna molitva. Bez nje ne živi, već životari. Mi smo trodimenzionalni i svaka naša dimenzija je važna. Tijelena, psihička i duhovna dimenzija. Ovu treću hrani molitva, odnos sa Stvoriteljem. Duhovna dimenzija je zaštićena, nije podložna bolesti. Tijelo i psiha se mogu razboljeti, a ovaj duhovni dio nas nam je samo dokaz da smo stvoreni za Vječnost.

Različiti autori na području psihijatrije i psihoterapije ukazuju na pozitivan učinak molitve na psihičko zdravlje. Tako npr. Valerio Albisetti, talijanski psihoanalitičar i jedan je od najznačajnijih likova suvremene psihoanalize ističe važnost osvještenja da se unutar nas nalazi „božanska žica“, duhovni dio i važnost ponovnog povezivanja i komuniciranja s tim dijelovima. *'Samo u odnosu s Bogom možemo uspostaviti istinski sklad sa samima sobom i drugima. I s neprijateljskim osobama! I sa smrću. Samo tako možemo ući u dodir s najdubljim dijelom sebe, sa svojim istinskim postojanjem.'*

Profesor psihijatrije, dr. Đulijano Ljubičić naglašava kako je u novije vrijeme u središtu zanimanja mnogih znanstvenika veza između čovjekova zdravlja i duhovnosti, a krajem prošlog i početkom ovog stoljeća duhovna se terapija intenzivno uvodi u medicinu za liječenje tjelesnih i psihičkih poremećaja. Naime, shvativši ponovno da je čovjek

jedinstvena tjelesno-duhovna cjelina, američki su psihijatri te spoznaje počeli primjenjivati u praksi te su uočili izvrsne rezultate, tj. napredak u oporavku kod pacijenata koji su bili vjernici.

Kada pokušamo definirati ili opisati molitvu, možda je lakše krenuti od toga što molitva nije. Molitva nije „žicanje“ zemaljskih utjeha. Molitva nije samo puko sudjelovanje u bogoslužju i napamet naučeni molitveni obrasci. Nije niti sjedenje u tišini i sabranosti ili samo osobni razgovor s Bogom. Možemo reći kako je molitva zapravo životni stav, cjelokupno zajedništvo s Bogom koji dira u moj život i mijenja me. Molitva je raspoloživost za ono što Bog želi od mene. Staviti se Bogu na raspolaganje. Staviti se u odnos prema Biću koje me htjelo, koje me željelo i koje za mene ima jedinstven zadatak. Jedinstvenu zadaću koju niti jedno drugo ljudsko biće ne može odraditi umjesto mene. Otkrivanje te zadaće je molitva.

Molitva se događa duboko u srcu svakog čovjeka, a vidi se u konkretnom životu pojedinca. Za pravu molitvu potreban je stav „slušača“. Potrebno je čuti što mi to Gospodin govori. Gdje želi moju promjenu? Gdje me treba? Kada bismo dnevno i nekoliko sati proveli u tihoj molitvi pred Bogom, ne bi to imalo veliko konkretno značenje kad ne bi imalo direktnu vezu s našom konkretnom egzistencijom.

Zašto nam je molitva često neučinkovita? Za što molimo? Kakve su nam obiteljske molitve? Nije isto želim li molitvom ispuniti samo svoje želje ili se molitvom želim staviti u Božju nazočnost kako bi me Bog nadahnjivao, vodio i liječio. To je velika razlika! Takva molitva ima veliku moć. Mi često niti ne znamo što je dobro za nas. I poneke molitve Bog jednostavno ne uslišava jer nam to nije potrebno. Božja pedagogija je drugačija od naše ljudske.

Kako je lijepo napisao Anselm Grün, *moć molitve utemeljena je u otvorenosti Bogu. Nije isto želim li molitvom ispuniti samo svoje želje, ili se molitvom želim upućivati u duh Božji („mentalitet Božji“) i staviti se u Božju nazočnost i Božju volju, da me Bog prosvijetli, nadahnjuje, vodi i liječi.* Ovo je puno ozbiljnija stvarnost koja me privlači i uvijek iznova oduševljava. Taj zahtjevan, ali toliko blagoslovljen put postepenog otvaranja Gospodinu. Svakodnevna molitva pomaže mi uvijek se iznova podsjetiti na onu najljepšu istinu o meni i o svima nama. Da smo stvoreni iz ljubavi i za vječnost. Molitva mi pomaže vidjeti stvarnost oko mene i u meni na potpuno drugačiji način. Sve ima toliko smisla kad molim. I baš svaki trenutak mog svakodnevnog života može biti toliko obasut smislom i vrijednošću – kad molim, kad ih prikazujem Gospodinu, kad ih proživljavam svjesna da se sve odvija pred Gospodinom.

Često se sjetim rečenice svete majke Terezije iz Kalkute kako obitelj koja moli ostaje zajedno. Ona je to često ponavljala. Posebno mi zvoni ova rečenica kada mi se na kraju dana neda potaknuti obitelj na molitvu ili kada kao obitelj podlegnemo „ekranima“. Kada uspijemo provesti neko vrijeme u molitvi događa se prekrasan efekt zajedništva. Manje smo „pikavi“ jedni prema drugima. Vratimo se na ono bitno, na 'tvorničke postavke'. Čujemo jedni druge, često nakon molitve djeca imaju potrebu podijeliti trunutke toga dana. Obiteljska molitva osigurava točku zajedništva svake obitelji. Bez te sigurne točke svatko živi neki svoj svijet, ne dijeli svoja razmišljanja, pitanja ili izazove.

Koliko god razmišljali o molitvi, najbolji put upoznavanja njezine djelotvornosti i svih blagoslova koje donosi je – moliti. I Gospa nas u svakoj svojoj poruci uvijek iznova i neumorno poziva na molitvu. Baš kao majka koja jako dobro zna što nam je najpotrebnije. Ona ne govori o stvarima o kojima mi često pričamo međusobno. Ne ulazi u te teme niti im pridaje značaj. Ne, Ona nas uporno pokušava potaknuti i motivirati na ono najvažnije. Na molitvu. I zaista, svatko tko moli, svjedoči kako je život s molitvom neusporedivo ljepši. Unatoč protivnostima i različitim križevima koje nosimo. Molitva nam omogućava da dodirujemo Nebo. Već sada i ovdje. Želim nam svima da kolovoz bude mjesec našeg ponovnog povratka molitvi. Neka nas na tom putu prati blagoslov Kraljice Mira!

Concordia i Mir doživjele veliki uspjeh

Muška klapa Concordia prošla je u finale nakon 40 godina od posljednjeg nastupa muške hercegovačke klape u finalu, a ženska klapa Mir nakon devet godina od nastupa zadnje ženske hercegovačke klape u finalu FDK Omiš. Ovo je bio drugi put klapama Mir i Concordia da nastupaju na FDK u Omišu i prvi prolazak u finale, koje će se održati 16. i 17. srpnja 2021. Povijesni je i veliki ovo uspjeh za klapsku glazbu u Hercegovini, ali i poticaj svim ostalim klapama na ustrajan trud i rad. Ove godine obilježavaju 5. obljetnicu svog postojanja. Voditeljica klape je prof. Monija Jarak-Mikulić. „Mi u Hercegovini rastemo uz kamen, krš, gangu i nije nam baš jednostavno pjevati klapsku četveroglasnu harmoniju. Zadovoljstvo nam je i velika čast da smo ipak naslonjeni na Dalmaciju koja je izvor klapske pjesme i da smo baš mi Hercegovci dio tog kruga u Omišu. Cure i momci su posvećeni klapi, sve obveze ravnaju po probama klape. Kazu draze im je učiti i guštati u klapskom pjevanju nego piti tri kave danas. Uloženi trud i rad su prepoznali velikani klapske glazbe i dali nam priliku u finalu“, istaknula je Jarak-Mikulić. Obje klape su nastale iz međugorskih glazbenih

sekcija u okviru Frame Međugorje na incijativu župnika fra Marinka Šakote. Klapa 'Mir', ženska je klapa nastala u Međugorju, 3.9.2016. godine. Klupu čini osam članica zajedno s njihovom voditeljicom mr. solo pjevanja Monijom Jarak koja u klapi pjeva drugi sopran. Osim Monije tu su i prvi sopran Darija Ramljak, drugi sopran Ana Maria Ramljak 1. alt Ines Zovko, Iva Berišić i Josipa Sivrić, te drugi alt Marija Sivrić, i Zdravka Šego. Do današnjeg dana ostvarili su mnogo rezultata između kojih su nastupi u Zurichu, Baselu, Luzernu, Mostarskom sajmu Gospodarstva te Međugorju. Njihov trud urodio je plodom te ih odveo na mnoga mjesta i upoznao s mnogim ljudima. Muška klapa Concordia osnovana je u Međugorju (BiH) u rujnu mjesecu 2016. godine. Glazbeni voditelj klape je prof. Monija Jarak. Klapa je do sada imala mnogo koncerta u državi ali i inozemstvu. Kroz cijelu godinu nastupaju na Božićnim, Uskršnjim, Korizmenim koncertima, kao i raznim promocijama ....Zadnji nastup imali su u Splitu povodom obilježavanja 27. obljetnice 4 gardijske brigade. Na 55. Festivalu dalmatinskih klape Omiš 2021. ostvarili su ulazak i završnicu.

Uz 50. obljetnicu Naših ognjišta

NAŠA OGNJIŠTA I MEĐUGORJE

DR. FRA ROBERT JOLIĆ

IDEJA O POKRETANJU NAŠIH OGNJIŠTA I POLITIČKI OKVIR

Sredinom srpnja 1971. objavljen je prvi broj katoličkog lista *Naša ognjišta*. Pokrenuo ga je fra Ferdo Vlašić, gvardijan i župnik u Duvnu (danas Tomislavgrad), potaknut pozitivnim iskustvom sa župnim listom u austrijskoj župi Frohnleiten ponad Graza, u pokrajini Štajerskoj, gdje je fra Ferdo od 1968. do 1970. bio gvardijan, a privremeno je obavljao i župničku službu. Danas to i ne izgleda kao neka bombastična vijest – jer danas samo u Bosni i Hercego-

vini izlazi šest katoličkih tjednika ili mjesečnika. No prije 50 godina to je, dakle početak izlazenja jednoga katoličkog lista u Bosni i Hercegovini – itekako bila vijest! Naime, komunisti su po osvajanju vlasti 1945., između ostalih bezbrojnih zločina nad Katoličkom crkvom – od kojih su dakako najbrutalniji bili ubijanje svećenika i katoličkih vjernika – dokinuli i zabranili izdavanje katoličkoga tiska. Tako dakle od 1945. do 1971. – punih 26 godina – u Bosni i Hercegovini nije bilo ni jednoga jedinog katoličkog lista! Slično je stanje bilo i u Hrvatskoj, gdje je tek odnedavno započelo izdavanje *Glasa Koncila*, a stidljivo su se počeli pojavljivati i neki drugi listovi, ali su se mogli nabrojiti na prste jedne ruke.

Poznato je da je komunizam u Bosni i Hercegovini bio najrigidniji u čitavoj Jugoslaviji, pa je time pojavljivanje jednoga katoličkog lista upravo

Naša ognjišta, prvi broj, srpanj 1971.

u toj republici bio još veće čudo. Kako je dakle moguće da su komunističke vlasti uopće dopustile pojavu katoličkog lista? Više je razloga za takvu „popustljivost“, a u prvome redu valja navesti pokušaj uspostave kakvih-takvih odnosa između komunističke Jugoslavije i Vatikana, što je konačno rezultiralo uspostavom punih diplomatskih odnosa, prekinutih u potpunosti 1952. godine: u lipnju 1966. potpisan je *Protokol*, a puni diplomatski odnosi uspostavljeni su posjetom predsjednika SFRJ Josipa Broza Tita papi Pavlu VI. u ožujku 1971., pa su i komunističke vlasti postale barem malo tolerantnije, želeći pokazati ljepše lice pred svijetom. Valja se prisjetiti i da je upravo u to vrijeme dašak slobode nagovijestilo i Hrvatsko proljeće, to jest pokret hrvatskih komunista, a pogotovo intelektualaca i studenata, za više slobode i ravnopravnosti hrvatskoga naroda u SFRJ; taj je pokret brutalno skršen na sjednici Centralnog komiteta Saveza komunista Jugoslavije u Karadorđu 29. studenog 1971. K tome, i Crkva se pomalo oporavljala od strašnih udara koje je dobila u vrijeme Drugoga svjetskog rata, a možda još više porača, pa se nekako moglo razmišljati i o svojevrsnim pozitivnim pomacima u pastoralu vjernika, između ostalog i pokretanjem kojega katoličkog lista.

Sveta baština - prvi broj, svibanj 1982.

Naša ognjišta, aktualni broj, srpanj – kolovoz 2021.

POČETAK I RAZVOJ LISTA

Naša ognjišta započela su kao župni list: najprije je bilo zamišljeno da to bude list župe Duvno (Tomislavgrad), ali je već prvi broj tiskan kao lista župnih zajednica (dekanata) duvanjskoga i posušskoga kraja. A drugi broj već se proširio i na dekanate Livno i Rama, pa je u podnaslovu sve do 1974. i stajalo da je on list župnih zajednica ta četiri dekanata: Duvno, Posušje, Livno i Rama. No kako je list u međuvremenu veoma brzo nadrastao te okvire, taj je podnaslov bio brisan 1974.

List je dobio naziv *Naša ognjišta*, čime smo – kako je kasnije zapisao fra Ferdo Vlašić, utemeljitelj i prvi urednik lista – „željeli oživotvoriti ljubav i odanost prema našim iskonskim obiteljskim ognjištima, koja su nekoć izarivala toplinu obiteljskog sklada i zajedništva, poštenja i čudoređa, kršćanske vjere i kršćanske ljubavi“. Upravo to su trebali nositi sa sobom u svijet i čuvati kao najveće svetinje bezbrojni hrvatski iseljenici po čitavome svijetu, osobito oni iz Hercegovine i Bosne, kojima je list primarno i bio namijenjen. List su primale i rado čitale brojne katoličke hrvatske obitelji, osobito u Hercegovini i Bosni, ali i u drugim

krajevima, a možda su ga još rado-snije i nestrpljivije iščekivali brojni odseljenici u svijet s tih prostora.

POTEŠKOĆE I PRITISCI DRŽAVNIH VLASTI

No nije sve išlo bez poteškoća. Ovdje dakako ne želim obrađivati one poteškoće „tehničke“ naravi: udaljenost tiskare (u početku su se *Naša ognjišta* tiskala u udaljenoj Rijeci, jer su tiskare u Mostaru i Splitu ponudile tako visoke cijene da je to u prijevodu značilo da zapravo ne žele tiskati jedan katolički list), nedostatak tehničkih pomagala (tada nije bilo kompjutera niti ičega sličnog), pronalazak suradnika (jer su komunisti pobili veliki broj pismenih svećenika i katoličkih intelektualaca, dok su brojni drugi pobjegli preko granice), financijske poteškoće i tome slično. Želim se osvrnuti na trajnu opasnost zabrane lista, jer su *Naša ognjišta* od samoga početka bila trn u oku komunističkim vlastodršcima. Njihovo prikriveno hrvatstvo i anti-jugoslavenstvo, njihovo trajno odgađanje hrvatskoga katoličkog puka za ljubav prema svojoj Katoličkoj crkvi i hrvatskome narodu, rad na odgoju djece i mladeži u istome duhu, veza s iseljenom Hrvatskom, osobito preko stalnih izvještaja o djelatnosti hrvatskih katoličkih misija i župa po čitavome svijetu – sve to, i mnoštvo drugih sadržaja, užasavalo je one koji su sebi u zadatak stavili uništenje Crkve i utapanje hrvatske nacije u jugoslavenstvo. *Naša ognjišta* nisu sebi dakako mogla dopustiti ni približnu slobodu da otvoreno i trajno ulaze u sukobe s vlastima, ili kritiziranje njihove politike, kako je to sebi mogao priuštiti *Glas Koncila* u Zagrebu, iza kojega je ipak stajala moćna Zagrebačka nadbiskupija i čitava Katolička crkva u Hrvatskoj – ali je svejedno prolazio puno gore nego *Glas Koncila* (i druge katoličke novine).

Danas upravo nestavno izgleda zbog čega su sve reagirali komunistički „aparatači“ i kritizirali *Naša ognjišta*. Tako je već u 1. broju objavljen kratki izvještaj i dvije fotografije s naturalne proslave posuških maturanata – da bi se odmah oglasio Kolektiv Gimnazije protestirajući što se takve vijesti objavljuju u katoličkom listu! Taj je protest objavljen, dakako uz negativni komentar jednoga režimskog novinara, i u sarajevskom *Oslobođenju*. No nisu se dali ni u *Našim ognjištima*: odgovorili su da žive

u slobodnoj zemlji (!) i da su vijest objavili po želji maturanata – koji su i sada potpisima spremni potvrditi svoje slaganje s time. K tome se zahvalili *Oslobođenju* na besplatnoj reklami novoga lista. U tome se detalju dakako savršeno odražava borba za „duše“, osobito mladih ljudi: komunisti su bili ogorčeni tako velikim utjecajem Katoličke crkve na mlade u Hercegovini i vlastitom nemoći, unatoč svim nastojanjima, da ih otrgnu od Crkve i pridobiju za sebe.

Samo nekoliko mjeseci kasnije, u veljači 1972., izvršen je pretres samostanskih prostorija i oduzeto mnoštvo materijala – a povod pretresu bila je jedna objavljena pjesma prof. Brune Zorića u *Našim ognjištima*! Još je veću prašinu podigao tekst dr. fra Ive Bagarića „Želi li naš narod sebi smrt“ (božićni broj 1971.), o tragičnom stanju hrvatskog naroda, koji prednjači u malom broju rođenih, u velikom broju iseljenih i u tragičnom broju pobačaja. Digla se „kuka i motika“: objavljeni su tekstovi obojeni mržnjom u sarajevskom *Oslobođenju* i zagrebačkom *Vjesniku*, s oprobanim i promašenim optužbama za „kleronacionalizam“ i „klerofašizam“. Novinar *Vjesnika* Miljenko Predragović mudrovao je da će i „teisti i ateisti“ u Bagarićevim riječima prepoznati „tužan odbлесак srednjovjekovnog pljesnivog zadaha i crkvene politike“. No od toga nije bilo ništa: svatko je prepoznao što je htio, ali se ispravnost fra Ivinih zaključaka u potpunosti vidi danas, kad je svakome jasno da se hrvatski narod nalazi u teškome demografskom stanju.

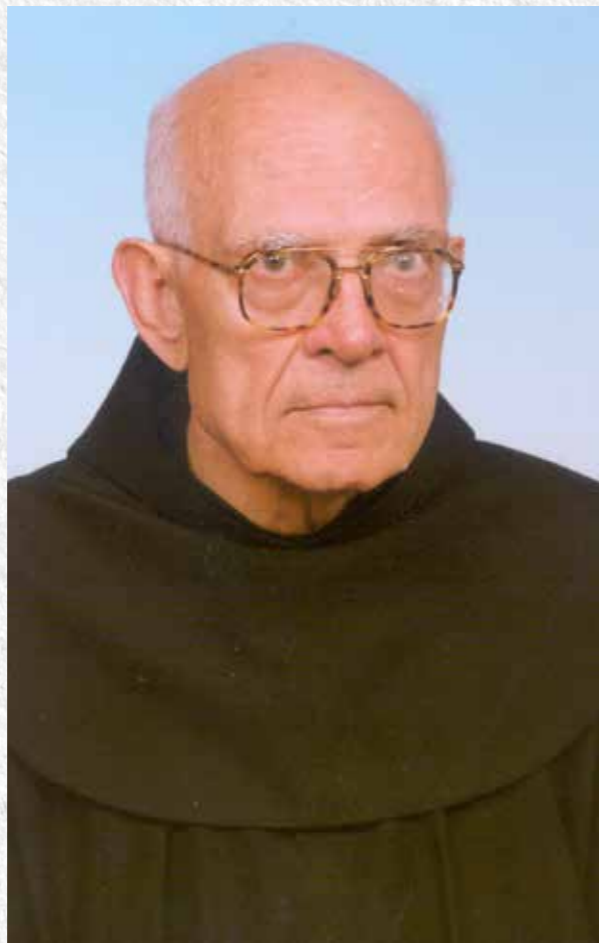
ZATVARANJE UREDNIKA I TAJNIKA NAŠIH OGNJIŠTA I POVEZANOST S MEĐUGORJEM

No vrhunac je uslijedio desetak godina kasnije i najuže je povezan s početkom Gospinih ukazanja u Bijakovićima, selu župe Međugorje, krajem lipnja 1981. godine. Upravo je s tim nadnaravnim događanjima najuže povezano zatvaranje glavnog urednika fra Ferde Vlašića, a uskoro potom i zabrana samih *Naših ognjišta*. Komunističke su vlasti – u konačnici se ispostavilo, s pravom! – u međugorskim događanjima prepoznale početak svoga kraja. Stoga su na sve načine, pa i brutalnom silom, pokušavale zabraniti okupljanje vjernika u toj župi, a sve je pratila nečuvena medijska hajka prepuna

mržnje i otrova. Događanja su proglašena „kontrarevolucijom“, Gospu se nazivalo pogrđnim imenima (čak i „ustaška“ ili „koljačka“ Gospa!), a uskoro su uslijedila i hapšenja. Stradao je međugorski župnik fra Jozo Zovko, koji je u namještenom i potpuno promašenom sudskom procesu osuđen na višegodišnju zatvorsku kaznu.

Slično je prošao i fra Ferdo Vlašić, glavni urednik *Naših ognjišta*, koji se također oko Velike Gospe 1981. nalazio u Međugorju, gdje je došao pomoći međugorskim franjevcima. Uskoro je i on uhićen te osuđen, skupa s tajnikom lista fra Jozom Križićem. Po komunističkom običaju, optužbi je prethodio pretres i oduzimanje proskribirajućih materijala. O tome je zabilježio samostanski ljetopisac (fra Ivo Bagarić): „17. kolovoza organi SUP-a iz Sarajeva, Mostara i Livna izvršili pretres svih samostanskih i crkvenih prostorija i svega osoblja u samostansku i sestarsku kuću. U premetačini je sudjelovalo oko 35 osoba, a trajala je od 15,30 h na 17. kolovoza do 5,30 h na 18. kolovoza. Pokupljeno je mnoštvo beznačajnih stvari. (...) 17. kolovoza premetačina u Međugorju: uhićeni fr. Jozo Zovko i fr. Ferdo Vlašić.“ Uskoro je počelo suđenje navedenome dvojcu (Vlašiću i Križiću). Na temelju besmislenih dokaza i lažnih svjedočenja osuđeni su na iznimno visoke zatvorske kazne: fra Ferdo na osam, a fra Jozo Križić na pet i pol godina zatvora (kasnije im je Vrhovni sud SR BiH kazne smanjio, pa je fra Ferdo izišao iz zatvora u Foči nakon četiri i pol, a fra Jozo nakon dvije i pol godina zatvora).

OVAKO JE PRESUDE KOMENTIRAO samostanski ljetopisac (fra Ivo Bagarić): „10. i 11. studenog u Mostaru je održano suđenje braći – članovima ovoga samostana fr. Ferdi Vlašiću, dugogodišnjem uredniku *Naših Ognjišta* i fr. Jozi Križiću, tajniku istoga lista. Neistinite i nedokazane optužbe sud je u cijelosti prihvatio kao što je u cijelosti odbio obranu. Nevjerojatno je kako se izmišljaju politički zločini da se tako lako na duge godine osuđuju ljudi, a da im se nije omogućilo stvarno da se efikasno brane. Čak su odbijene i izjave i svjedoci koji bi eventualno pobili optužbe. Rezultat: fr. Ferdo je osuđen na osam godina zatvora, a fr. Jozo na 5 i pol godina. Kako se vidi, svašta

Fra Ferdo Vlašić

Moglo bi se reći da je i *Naša ognjišta* pratila sudbina naroda u kojem su nastala, dakle duvanjskih i hercegovačkih Hrvata katolika: nerijetko omalovažavani, pa i progonjeni, brojni u zatvorima, dok su bezbrojni bili prisiljeni poći trbuhom za kruhom po čitavome svijetu. Tako su i *Naša ognjišta* bila napadana, zbog njih su pretresani samostan i župne kuće, urednici bili maltretirani, ispitivani, a urednik fra Ferdo Vlašić i tajnik fra Jozo Križić osuđeni na višegodišnje zatvorske kazne; i *Naša su ognjišta* za svojim vjernicima pošla u daleki svijet: u zapadnu Europu, Ameriku i Australiju.

je moguće...“ Bijedan je sustav koji je zbog ničega osuđivao nevine ljude na tako drastične kazne: on je svoju propast zapisao u svojim zločinačkim genima.

FRA FERDO VLAŠIĆ: U MEĐUGORJU JE NEBO PROGOVORILO ZEMLJI!

U svojoj briljantno napisanoj Žalbi na Vrhovni sud SR BiH krajem 1981. (pisanoj iz zatvorske ćelije) fra Ferdo Vlašić se osvrnuo i na međugorska zbivanja. To je jedno snažno svjedočenje o Božjoj prisutnosti na tome mjestu. Fra Ferdo je morao znati da mu takvo svjedočanstvo za međugorski fenomen neće donijeti pozitivne bodove kod Vrhovnog suda – jer je Međugorje proglašeno „kontrarevolucijom“ – ali svejedno nije mogao odoljeti ne posvjedočiti za ono čemu je sam bio svjedok. Najprije navodi kako je sam došao u Međugorje 2. kolovoza 1981. da bi zamijenio međugorskog kapelana fra Zrinka Čuvala, koji je otišao na godišnji odmor, te nastavlja: „Promatrao sam što se događa, proživljavao, doživljavao i bilježio. Došao sam do čvrstog uvjerenja da je tu samo **nebo zemlji progovorilo**, te sam osjetio sreću što sam vjernik. Znakovi koje sam vidio, događaji koje sam doživio, vjernačka vjera koju sam očima gledao duboko su mi se usjekli u dušu. Morao sam tamo danonoćno raditi, ali mi je sve to bilo jako lako, jer sam bio nošen vjerom. Dolazili su tamo sakati, bolesni, uznemireni, razočarani i molili. Međugorje je postalo mjesto tihe molitve. Znakove su gledali i u njima uživali upravo vjernici. Vjera je po definiciji sv. Pavla jamstvo za ono čemu se nadamo, dokaz za one stvarnosti kojih ne vidimo. Tu su dokaze za nove stvarnosti doživjeli oni vjernici koji su molili i dobivali. A ostali su to gledali s velikim sumnjičenjem i tumačili sve prirodni putem: kao da je to netko nekim ljudskim umijećem izrežirao. Općinske i lokalne vlasti nisu mogle to razumjeti, pa su optužili fratre da su oni 'izmislili Gospu'. Tako su informirali i više političare, pa je otvorena jedna neviđena kampanja na Crkvu i svećenike. (...) Gledao sam one molitelje u Međugorju: nemoćne, sakate, bolesne. Kome može smetati njihova molitva? (...) Možda je bila puka slučajnost da su onoga istoga dana, kada smo ja i fra

Jozo Zovko zatvoreni, došla u župni ured u Međugorju dvojica mladića i javili se u fratre. Međutim, sigurno nije slučajnost da se broj posjetilaca-vjernika podvostručio. Bio sam prisutan u Međugorju na Veliku Gospu i po mom računu moglo je biti oko 25 tisuća vjernika. Kasnije sam u zatvoru pročitao u jednom rujanskom broju 'Politike' da se broj vjernika na veliko blagdane peo i do 50 tisuća vjernika. Nije to bio prkos, nego su se stvari razvijale svojim tijekom. Tamo dolaze vjernici iz svih krajeva, iz svih naroda i narodnosti. Tamo se učvršćuje i produbljuje ljudsko bratstvo. I Gospa je izbacila svoju parolu, a to je: MIR. Zar nismo svi željni i potrebni mira? U Međugorju ga vjernici nalaze i ljubavljaju ga nadahnjuju. Međugorje je naš Lurd i naš ponos.“ Doista, treba i danas, 40 godina nakon suđenja, čestitati fra Ferdi na divnim riječima i osobnom svjedočenju za međugorska zbivanja. Rekao bih da se njegovim riječima ni danas ne može ništa dodati niti oduzeti.

PRIVREMENI NASTAVAK IZLAŽENJA I ZABRANA LISTA

Komunistički su vlastodršci bili zacijelo potpuno uvjereni da će zatvaranjem glavnog urednika i tajnika *Naših ognjišta* uništiti i sami list. No tomu nije bilo tako. Našla se nova „ekipa“ fratarar koji su odlučili ne dopustiti takvu mogućnost. Naime, fra Gabrijel Mioč, župnik u Bukovici, fra Ante Perković, gvardijan i župnik u Duvnu (Tomislavgradu), i dr. fra Marinko Leko, svećenik u istome samostanu, odlučili su produžiti život listu. Tako je fra Gabrijel preuzeo službu odgovornog, a fra Marinko glavnog urednika; no još su četiri broja *Naših ognjišta* uređena, a da su u impresumu stajala imena fra Ferde Vlašića i fra Joze Križića (do kraja 1981.), a onda su vlasti insistirale da se njihova imena izbrišu. Fra Gabrijel je pak tvrdio da se to ne smije činiti do pravomoćnosti presude, na što su mu u Službi državne bezbjednosti (nekoć poznatijoj kao UDBA) rekli: „Ne će ih sud osloboditi.“ Tako u prva dva broja u 1982. stoji: „Uređuje Urednički odbor“. Tek je u broju 3/1982 doneseno stvarno stanje: odgovorni urednik je fra Gabrijel Mioč, a glavni urednik fra Marinko Leko. Njih dvojica su u stvarnosti te službe obavljali od

onoga trobroja 7-8-9/1981., otkada su dotadašnji glavni urednik i tajnik završili u istražnom zatvoru.

No takvo stanje nije dugo potrajalo: izišao je naime još samo jedan broj *Naših ognjišta*, 4/1982, a potom je list zabranjen! Nakon manje od 11 godina izlaženja nestalo je *Naših ognjišta*! Svakako je zanimljivo navesti i razlog zabrane lista: list je, između ostaloga, financiran i prilozima iz inozemstva! Fra Gabrijel Mioč je zapisao da je list bio „zabranjen s obrazloženjem: 'Jer se financira iz inostranih izvora, što se vidi iz popisa darovatelja *Naših ognjišta*.' Da, pisalo je da je netko od pretplatnika iz inozemstva darovao za naš List. I to je bio 'krimen' i razlog zabrane *Naših ognjišta*. Koliko laži i licemjerja!“ Danas sve to izgleda potpuno nestvarno. Kao da i mi zaboravljamo u kakvom smo društvenom uređenju živjeli samo prije 30-40 godina.

POKRETANJE NOVOGA LISTA SVETA BAŠTINA

No uredništvo se brzo snašlo: po savjetu poznatoga splitskog odvjetnika Ivana Mužića nisu išli na sudski postupak da bi se podigla zabrana izlaženja *Naših ognjišta*, jer država nikada nije sudila protiv same sebe, nego su zaskočili komunističke vlasti prijedlogom o pokretanju novoga lista. Tako je u svibnju 1982. pokrenut novi list – *Sveta baština*, u svemu istovjetan s dokinutim *Našim ognjištima*, osim u imenu. Urednička politika ostala je pak potpuno ista, a nastavilo se i s temama o Međugorju. To je izazvalo novi užas kod komunističkih vlastodržaca. Uslijedila je stoga izričita zabrana pisanja o Međugorju, kao i neki drugi prigovori, pod prijetnjom zabrane i novoga lista. Franjevci u Duvnu više nisu imali podršku ni u biskupu Pavlu Žaniću, koji je u međuvremenu svoj početni pozitivan stav prema međugorskim zbivanjima okrenuo u posve suprotan, kao ni u franjevačkoj upravi u Mostaru na čelu s provincijalom fra Jozom Pejićem, koja je bila „manjinska vlada“, dakle izabrana ne voljom velike većine hercegovačkih franjevacar, a o nekakvoj zaštiti *Svete baštine* s njihove strane nije moglo biti ni govora.

Tako od broja 3/1982. (srpanj 1982.) pa sve do broja 6/1986. (lipanj 1986.) nema priloga o temi Međugorje. Pa ipak ta je „praznina“, na koju je uredništvo bilo prisiljeno vanjskom silom, na neki način popunjavana, tako da su čitatelji ipak mogli prepoznati interes uredništva za navedenu temu. Prije svega riječ je o razgovorima s poznatim i manje poznatim osobama, u najvećoj mjeri hodočasnicima u Međugorje, koje je vodio dr. fra Slavko Barbarić (potpisivao se pseudonimom „abc“). Objavljen je i tekst o velikom mnoštvu na brdu Križevac iznad Međugorja, ali se u njemu ne spominju ukazanja (br. 8/1983.).

MEĐUGORSKE TEME

Tek od početka 1986., kada se i društvena paradigma o Međugorju počinje mijenjati te kada i društvene novine počinju pisati o Međugorju kao o mogućnosti zarade, a ne više kao o mjestu kontrarevolucije, i u *Svetoj baštini* opet se počinju pojavljivati tekstovi na temu Međugorja. Otada pa do danas u svakom se broju *Svete baštine* (koja je od početka 1991. ponovno vratila staro ime *Naša ognjišta*) donose izvještaji o međugorskim zbivanjima, redovito u rubrici „Međugorje iz dana u dan“, ali i u brojnim drugim prilozima. Tako su upravo *Naša ognjišta*

bila jedine katoličke novine na hrvatskom jeziku koje su redovito pratile međugorski fenomen i to od samoga početka u ljeto 1981. pa sve do danas – samo od sredine 1982. do sredine 1986. prikriveno, ne otvoreno, zbog izričite zabrane komunističkih vlasti. Takvo je stanje bilo sve do 1993., kad je počeo izlaziti međugorski *Glas mira* (u siječnju 2006. pokrenuto je novo glasilo, *Glasnik mira*, koji u Međugorju izlazi do danas).

Ne treba zaboraviti da je nakladnička kuća Sveta baština / Naša ognjišta, u Knjižnici Svete baštine / Naših ognjišta, objavila i više zasebnih knjiga na temu Međugorje. Prva je objavljena već 1986., odmah po popuštanju pritiska i neformalnom dopuštenju obrade teme Međugorje, a riječ je o prijevodu s njemačkog jezika knjige *Međugorje. Izvješća – Slike – Dokumenti* autora Franza Hummera, u prijevodu fra Šimuna Oreča. Iste je godine objavljena knjiga *Gospina ukazanja i poruke* skupine autora. Sljedeće godine *Liječničke i znanstvene studije o ukazanjima u Međugorju*, a 1988. *Rupčićevo Međugorje u povijesti spasenja*, nakon čega su slijedile brojne druge knjige.

ZAKLJUČAK

Moglo bi se reći da je i *Naša ognjišta* pratila sudbina naroda u kojem su nastala, dakle duvanjskih i hercegovačkih Hrvata katolika: nerijetko omalovažavani, pa i progonjeni, brojni u zatvorima, dok su bezbrojni bili prisiljeni poći trbuhom za kruhom po čitavome svijetu. Tako su i *Naša ognjišta* bila napadana, zbog njih su pretresani samostan i župne kuće, urednici bili maltretirani, ispitivani, a urednik fra Ferdo Vlašić i tajnik fra Jozo Križić osuđeni na višegodišnje zatvorske kazne; i *Naša su ognjišta* za svojim vjernicima pošla u daleki svijet: u zapadnu Europu, Ameriku i Australiju. Bezbrojnim su desetljećima bila duhovna hrana, kako u domovini, tako u svijetu. Nikada nisu bila namijenjena primarno učenicima, ali su i učeni imali što u njima, kao i u brojnim knjigama iz Knjižnice Naših ognjišta, pročitati i naučiti.

Bez zadržke se također može ustvrditi da su *Naša ognjišta* / Sveta baština mnogovrsno i sudbonosno vezana za međugorski fenomen – od samoga početka do danas.

Crkve u Europi traže jamčenje vjerske slobode

Vijeće biskupskih konferencija zemalja Europske unije (COMECE) i Konferencija europskih Crkvi (KEK) na virtualnom susretu sa stalnim predstavnikom Slovenije pri EU Iztokom Jarcom u četvrtak 15. srpnja istaknuli su nužnost bolje koordinirane zdravstvene politike Europske unije.

Crkve u Europi zatražile su od slovenskoga predsjednika Vijećem Europske unije da posebnu pozornost posveti temeljnom pravu na religijsku slobodu i pravednom pristupu cjepivu. Samo će tako biti moguće omogućiti oporavak od pandemije koronavirusa u čijem je središtu čovjek i steći otpornost na moguće buduće krize, istaknuli su u zajedničkom priopćenju predstavnici COMECE-a i KEK-a.

Osvrnuvši se na ponovno otvaranje zemalja nakon epidemioloških mjera, europske Crkve upozoravaju predsjedništvo EU-a na važnost promicanja i zaštite prava slobode vjeroispovijesti, s obzirom da je zbog mjera borbe protiv pandemije u nekim zemljama bilo kršeno. Također u pitanju proizvodnje cjepiva i njegove distribucije traže izradu novoga cjelovitoga i globalnoga angažmana koji bi uključivao trgovinsku politiku i pravedni pristup cjepivu za sve.

Uz posljedice pandemije na gospodarstvo i društvo, europske Crkve upozorile su i na važnost digitalne i zelene obnove usmjerene na socijalnu dimenziju za cjelovit ljudski razvoj. Da bi se promicalo socijalno zajedništvo, solidarnost i bratstvo treba pružati podršku ljudima u potrebi i unaprijediti politiku obrazovanja i kulture, ističu europske Crkve.

S obzirom na razvoj strateške autonomije Europe, istaknule su potrebu intenzivnijega rada EU-na istinski humano migracijskoj politici, a zatražile su i veće uključivanje mladih u inicijativu Konferencija o budućnosti Europe, pokrenute u svibnju

U jednoj vijetnamskoj biskupiji 34 nova svećenika

U vijetnamskoj Biskupiji Vinh u nedjelju 25. srpnja zaređeno je 34 novih svećenika. Mjesni biskup Alphonso Nguyen Huu Long najavio je da će neke od novozaređenih svećenika kao misionare "fidei donum" poslati na područja u kojima ih nedostaje, jer biskupija „želi podijeliti svoj dar brojnih zvanja” s drugima. Novi su svećenici pozvani biti milosrdni Samarijanci koji će na teško pristupačnima ili prirodno katastrofama i sukobima pogođenim područjima pomoći ljudima materijalnom i duhovnom utjehom kako bi uspjeli nadvladati boli i pronaći nadu, pojasnio je biskup Long. Riječ je o trenutku velike sreće u vremenu velike patnje, istaknuo je biskup, osvrtnuvši se na trenutačno stanje pandemije koronavirusa koja je

teško pogodila tu zemlju na jugoistoku Azije. Slavlje svećeničkoga ređenja namjeravalo je okupiti sve svećenike te biskupije, kao i redovnike, sjemeništarce i bogoslove, no zbog epidemioloških mjera svedeno je na vrlo mali broj sudionika.

Biskupija Vinh nalazi se u blizini glavnoga grada Hanoija i prema vatikanskim podacima proteže se na 16.500 četvornih kilometara. Ima 93 župe koje okupljaju 282.000 katolika, odnosno 9 posto od ukupno 3 milijuna stanovnika te biskupije. Prema podacima iz 2018. bilo je 126 dijecezanskih svećenika, dakle jedan je svećenik pastoralno skrbio za 2238 vjernika. Usto u zemlji djeluje 25 redovnika i 721 redovnica.

Preminuo najstariji kardinal

U Rimu je 29. srpnja u dobi od 98 godina preminuo najstariji član Kardinalskog zbora francuski kardinal Albert Vanhoye.

Nekadašnji rektor Papinskog biblijskog instituta i bivši tajnik Papinske biblijske komisije kardinal Vahoye rođen je 24. srpnja 1923. u Hazebroucku, u biskupiji Lille, u blizini francuske granice s Belgijom.

U Družbu Isusovu ušao je u rujnu 1941., a prve zavjete položio je 1944. Svećenik je postao 1954. Književnost je završio na prestižnoj Sorboni, a teologiju na sveučilištu u Enghienju, u Belgiji. Doktorat iz biblijskih znanosti postigao je na Papinskom biblijskom institutu u Rimu 1961. Kao stručnjak i egzeget za Poslanicu Hebrejima pozvan je 1963. u Vječni grad da radi kao profesor te je na toj službi ostao do 1998., javlja Vatican News.

Bio je, među ostalim, član Papinske biblijske komisije od 1984. do 2001. i njezin tajnik od 1990. do 2001. te savjetnik Papinskog vijeća za promicanje jedinstva

kršćana od 1980. do 1996.

Na kardinalsku čast uzdigao ga je Benedikt XVI. u veljači 2006. kada je Vanhoye već imao više od 80 godina. Isti Papa ga je nazvao „velikom egzegetom“.

Sprovodni obredi bit će 31. srpnja. Smrću kardinala Alberta Vanhoyea Kardinalski zbor broji 220 kardinala, od kojih 123 imaju manje od 80 godina to jest mogu sudjelovati na eventualnim konklavama, dok ih je 97 ušlo u deveto desetljeće života

Patrijarh Rai: Tražimo istinu i pravdu

Točno godinu dana nakon razorne eksplozije u bejrutskoj luci maronitski patrijarh kardinal Béchara Rai predvodio je 4. kolovoza misu na mjestu nesreće.

Kako je kazao, riječi pape Franje upućene Libanoncima na općoj audijenciji 4. kolovoza na poseban način zacjeljuju rane onih koji su pretrpjeli tu tragediju.

U nesrećama i katastrofama samo je Bog utjeha i nada, poručio je kardinal Rai. U propovijedi je naglasio kako traže istinu i pravdu. Zemlja će na ovome mjestu ostati uzdrmana dok ne saznamo istinu o onome što se dogodilo u luci u Beirutu, kazao je, ističući kako država duguje istinu svim Libanoncima. Patrijarh je pozvao nadležna tijela neka razjasne okolnosti koje su dovele do eksplozije nitrata 2020. godine, u kojoj je poginulo više od 200 osoba.

Svjedočimo jedinstvu kršćana i muslimana u vjernosti Libanonu, dodao je i kardinal. Zemljama svijeta je pak rekao – Libanon vapi za vama, spasite ga! Isto tako, zahvalio je sudionicima međunarodne konferencije u Parizu u organizaciji Francuske i Ujedinjenih naroda koja je prikupljala novčana sredstva za pomoć Libanonu.

Kako je rekao patrijarh Rai, ne žele se više boriti, već radije žele obnoviti Beirut – njegovu ljepotu, nasljeđe, umjetnost i zgrade, crkve i džamije. U velikim tragedijama i katastrofama vrijeme prestaje teći kronološki. Dani postaju godine, a godine vječnost. Ali, za Boga je vrijeme beskonačno. Bog nas milosrdno gleda, grli naše žrtve i privodi ih nježnošću svoga srca i svjetlu svoje slave, zaključio je kardinal Rai.

U Kini zaređen novi katolički biskup

Antonio Li Hui (49) zaređen je u katedrali u Pingliangu u kineskoj provinciji Gansu, potvrdila je 28. srpnja Sveta Stolica. Novi biskup koadjutor Biskupije Pingliang peti je koji je zaređen na temelju Privremenoga sporazuma Svete Stolice i NR Kine, koji je sklopljen 2018., i produljen 2020. godine.

Potvrđen od Svete Stolice i Kine, biskup Li Hui kao koadjutor u službi će naslijediti ordinarija Nicholasa Hana Jidea (81). Antonio Li Hui rođen je godine 1972. u provinciji Shaanxi. U sjemenište Biskupije Pingliang stupio je 1990., za svećenika je zaređen 1996.

Sveta Stolica u pripravi globalnoga pakta za obitelj

Dikasterij za laike, obitelj i život najavio je u petak 6. kolovoza u Vatikanu svjetsku inicijativu za promicanje obitelji – „Globalni katolički pakt za obitelj”. Cilj projekta je „promicanje obitelji u svijetu u svjetlu socijalnoga nauka Crkve” a povod Godina obitelji „Amoris Laetitia” koja je u tijeku na poticaj pape Franje. Pakt za obitelj trebao bi biti sklopljen na završnom događanju uoči Svjetskoga susreta obitelji u lipnju 2022. U pripravi pakta u Vatikanu se prikupljaju iskustva i rezultati istraživanja iz cijeloga svijeta. Između ostaloga provodi se

anketa o obitelji na sveučilištima, obrazovnim ustanovama i istraživačkim centrima na svim kontinentima. U središtu su kulturalna i antropološka važnost obitelji, obiteljskih odnosa, društvena vrijednost obitelji i najbolja iskustva obiteljske politike na međunarodnoj razini. U kampanji surađuju Dikasterij za laike, obitelj i život i Papinska akademija za društvene znanosti, kao i talijanski istraživački institut Međunarodni centar za obiteljske studije (CISF – Centro Internazionale Studi Famiglia) sa sjedištem u Milanu.

SMISAO I VRSTE POZDRAVA

Vrlo je zanimljiva riječ *pozdrav*. Vama je sigurno muškoga roda. Čuo sam da neki kažu: „Pozdravi ga praznom pozdravi!“ Kao da je ženskoga roda. Što se tiče roda, i *smisao* je zanimljiva riječ. Riječ *misao* je ženskoga roda, a njezina tvorenica *smisao* – muškoga. Prema *pozdrav* imamo glagol *pozdraviti (se)*, *pozdravljati (se)*, glag. imenicu *pozdravljenje, pozdravljanje*, pridjev *pozdravni (pozdravni govor)*. Na pozdrav možemo *odzdraviti* (uzvratiti pozdrav) ili okrenuti glavu. Pozdrav može biti *lijep, srdačan, prijateljski*, bratski, *iskren, neiskren* itd. Što znači pozdrav? Evo što kaže jedan naš rječnik: „1. Riječi i pokreti (glavom, rukom, tijelom) uobičajeni pri susretu ili rastanku kao znak prijateljstva, poštovanje ili formalne uljudnosti... 2. Takve riječi koje se kome upućuju u pismu ili preko druge osobe.“ (Vladimir Anić: Veliki rječnik hrvatskoga jezika, Zagreb, 2003.)

Jeste li kad primijetili, poštovani čitatelji, kad se susretu dvije nepoznate mačke, dva nepoznata psa, kako se veselo pogledaju, malo ponjuše i kao da se malo nasmiju jedno drugom kao da hoće reći: „Baš mi je drago da i ti postojiš! Da nisam sam, da nisam sama!“

Slično je i s ljudima. Kao seosko dijete naučio sam da sve ljude treba pozdraviti kad prolazim pokraj njih, i to mlađi starije, jer se pretpostavlja da bismo se trebali poznavati ili barem pomalo, pozdravom upoznati. Ponekad se onda i zapodjene razgovor. Obično stariji upita: „A čiji si ti, mali, mala?“ A mi ponosno kažemo tko smo, čiji smo. Ljepotom svojega pozdrava, svojom pristojnošću mi širimo glas, slavu o svojoj obitelji, najčešće o najstarijoj, uglavnom muškoj osobi u obitelji.

Meni se to sviđelo pa sam mislio da tako treba i kad dođemo u grad. I prvi čovjek pokraj kojeg sam prolazio bio je neki pomorski časnik. Pristojno ga pozdravim, a on me čudno pogleda i ne odzdravi. On je očito išao u neku drugu školu pristojnosti.

U crkvi i u kući su nas učili da pozdravljamo sa „Hvaljen Isus!“ ili „Hvaljen Isus i Marija!“ U mojem materinskom govoru nije bilo glasa *h*, kao ni u mnogim štokavskim govorima, pa je to bilo: „Valjen Isus!“ i „Valjen Isus i Marija!“

U školi su nas učili da treba pozdraviti sa „Zdravo!“

Kako je to bilo vrijeme komunističkoga totalitarizma, ideološke podijeljenosti, trebalo je imati urođene mudrosti prosuditi kako koga pozdraviti. Znalo se je doživjeti neugodnosti ako je pozdravljeni bio ideološki nabrušen. Imao sam sreću da takvih nije bilo puno. Mogli smo ih nabrojiti na prste jedne ruke.

MILE MAMIĆ

KAKO JE TO BILO VRIJEME KOMUNISTIČKOGA TOTALITARIZMA, IDEOLOŠKE PODIJELJENOSTI, TREBALO JE IMATI UROĐENE MUDROSTI PROSUDITI KAKO KOGA POZDRAVITI. ZNALO SE JE DOŽIVJETI NEUGODNOSTI AKO JE POZDRAVLJENI BIO IDEOLOŠKI NABRUŠEN. IMAO SAM SREĆU DA TAKVIH NIJE BILO PUNO. MOGLI SMO IH NABROJITI NA PRSTE JEDNE RUKU.

Tako mi se je u djetinjstvu duboko usadilo da je „Zdravo!“ partizanski, komunistički pozdrav, a „Hvaljen Isus!“ i „Hvaljen Isus i Marija!“ – jedini, pravi, kršćanski pozdrav.

Pa je li to tako?

U prosudbi o tim dvama uobičajenim pozdravima zbudjivale su me dvije česte molitve, koje smo među prvima naučili: Zdravo Marijo i Zdravo Kraljice.

Doista mi je to bilo malo čudno. Pitao sam se: Pa zar se i Gospa priklonila onoj šačici partizanskih jadnika u selu?!

Brzo sam shvatio da je taj pozdrav „Zdravo!“ stariji od Isusova začeca i rođenja. Komunisti su i svojevrsno zajedništvo prvih kršćana preuzeli kao cilj i nazvali to komunizmom. „Svatko prema mogućnostima i svakomu po potrebama!“ Dobro zamišljeno, ali bez Boga i Gospe – ne ide!

Tako se je i stari kršćanski pozdrav „Zdravo!“ (latinski Ave! Salve!) prošvercao u komunizam. Ne samo prošvercao nego postao jedini komunistički pozdrav. Taj je pozdrav obično bio „drugarski“. Pozdravljane osobe su bile „drugarice“ i „drugovi“.

Nakon sloma (?) komunizma taj je pozdrav ispaao iz mode, a promijenilo se i oslovljavanje osoba (umjesto „družel“, „drugarice!“ uvedeno je „gospodine!“, „gospodo!“, „gospodice!“). Ipak, u znak komunističke ortodoksnosti i sad neki mladci na skupovima tako pozdravljaju svoje privrženike, članove svoje stranke. Riječ *drugarica* gotovo je nestala, a *drug, drugarstvo* u širem značenju još se dobro čuva.

U Božjoj zapovijedi je bilo: „Ne poželi žene bližnjega svoga!“ To je s pravom popravljeno u: „Ne poželi tuđeg ženidbenog druga!“. Tu je *drug* za mušku i žensku osobu. Ni tu *drugarica* nije potrebna.

Pozdrav „Zdravo!“ uglavnom je izgubio onu svoju ideološku oštricu i postao jedan od mnogih.

Valja napomenuti da je i prije osim pozdrava „Zdravo!“ i „Hvaljen Isus!“ ili „Hvaljen Isus i Marija!“ postojao i ideološki neutralan pozdrav, za jutro, za sredinu dana i za večer. Tri različita pozdrava: „Dobro jutro!“, „Dobar dan!“ i „Dobra večer!“

To svjedoči i pjesma koja se često može čuti: „Ovako se u mom selu reče: „Hvaljen Isus ili Dobra večer!“ (To je tako da bi se slagalo sa *reče*. Inače je u hrvatskome jeziku *večer* imenica ženskoga roda.)

Isus i Marija su uvijek Isus i Marija, a jutro, dan i večer se smjenjuju.

I zato je praktičnije, jednostavnije: Hvaljen Isus! ili Hvaljen Isus i Marija!

Tjedni molitveni program

ljetni raspored: (od 1. lipnja do 31. kolovoza)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 h Slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20-21 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i otajstva svjetla
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20-21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Križni put uz Križevac
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20-21 h Čašćenje Kriza

SUBOTA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20-21 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11 i 19 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
20 h Slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Nedjelja, 15. 8. 2021.

UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
M. ČIT.: vl.: Otk 11,19a; 12,1-6a.10ab; Ps 45,10-12.16; 1Kor 15,20-27a; Lk 1,39-56

Ponedjeljak, 16. 8. 2021.

M. ČIT.: Suci 2,11-19; Ps 106,34-37.39-40.43ab-44; Mt 19,16-22

Utorak, 17. 8. 2021.

M. ČIT.: Suci 6,11-24a; Ps 85,9.11-14; Mt 19,23-30

Srijeda, 18. 8. 2021.

M. ČIT.: Suci 9,6-15; Ps 21,2-7; Mt 20,1-16a

Četvrtak, 19. 8. 2021.

M. ČIT.: Suci 11,29-39a; Ps 40,5-10; Mt 22,1-14

Petak, 20. 8. 2021.

M. ČIT.: od dana: Rut 1,1.3-6.14b-16.22; Ps 146,5-10; Mt 22,34-40

Subota, 21. 8. 2021.

M. ČIT.: od dana: Rut 2,1-3.8-11; 4,13-17; Ps 128,1-5; Mt 23,1-12

Nedjelja, 22. 8. 2021.

M. ČIT.: Jš 24,1-2a.15-18b; Ps 34,2-3.16-23; Ef 5,21-32; Iv 6,60-69

Ponedjeljak, 23. 8. 2021.

M. ČIT.: 1Sol 1,1-5.8b-10; Ps 149,1-6a.9b; Mt 23,13-22

Utorak, 24. 8. 2021.

M. ČIT.: vl.: Otk 21,9b-14; Ps 145,10-13b.17-18; Iv 1,45-51

Srijeda, 25. 8. 2021.

M. ČIT.: 1Sol 2,9-12; Ps 139,7-12ab; Mt 23,27-32

Četvrtak, 26. 8. 2021.

M. ČIT.: 1Sol 3,7-13; Ps 90,3-4.12-14.17; Mt 24,42-51

Petak, 27. 8. 2021.

M. ČIT.: od dana: 1Sol 4,1-8; Ps 97,1-2b.5-6.10-12; Mt 25,1-13

Subota, 28. 8. 2021.

M. ČIT.: od dana: 1Sol 4,9-11; Ps 98,1.7-9; Mt 25,14-30

Nedjelja, 29. 8. 2021.

M. ČIT.: Pnz 4,1-2.6-8; Ps 15,2-4ab.5ab; Jak 1,17-18.21b-22.27; Mk 7,1-8.14-15.21-23

Ponedjeljak, 30. 8. 2021.

M. ČIT.: 1Sol 4,13-18; Ps 96,1.3-5.11-13; Lk 4,16-30

Utorak, 31. 8. 2021.

M. ČIT.: 1Sol 5,1-6.9-11; Ps 27,1.4.13-14; Lk 4,31-37

Srijeda, 1. 9. 2021.

M. ČIT.: Kol 1,1-8; Ps 52,10-11; Lk 4,38-44

Četvrtak, 2. 9. 2021.

M. ČIT.: Kol 1,9-14; Ps 98,2-6; Lk 5,1-11

Petak, 3. 9. 2021.

M. ČIT.: od dana: Kol 1,15-20; Ps 100,1b-5; Lk 5,33-39

Subota, 4. 9. 2021.

M. ČIT.: Kol 1,21-23; Ps 54,3-4.6.8; Lk 6,1-5

Nedjelja, 5. 9. 2021.

M. ČIT.: Iz 35,4-7a; Ps 146,6c-10; Jak 2,1-5; Mk 7,31-37

Ponedjeljak, 6. 9. 2021.

M. ČIT.: Kol 1,24-2,3; Ps 62,6-7.9; Lk 6,6-11

Utorak, 7. 9. 2021.

M. ČIT.: od dana: Kol 2,6-15; Ps 145,1-2.8-11; Lk 6,12-19

Srijeda, 8. 9. 2021.

ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

M. ČIT.: vl.: Mih 5,1-4a (ili: Rim 8,28-30); Ps 13,6; Mt 1,1-16.18-23

Četvrtak, 9. 9. 2021.

M. ČIT.: Kol 3,12-17; Ps 150,1-6; Lk 6,27-38

Petak, 10. 9. 2021.

M. ČIT.: 1Tim 1,1-2.12-14; Ps 16,1-2a.5.7-8.11; Lk 6,39-42

Subota, 11. 9. 2021.

M. ČIT.: 1Tim 1,15-17; Ps 113,1-7; Lk 6,43-49

Nedjelja, 12. 9. 2021.

M. ČIT.: Iz 50,5-9a; Ps 116,1-9; Jak 2,14-18; Mk 8,27-35

Ponedjeljak, 13. 9. 2021.

M. ČIT.: od dana: 1Tim 2,1-8; Ps 28,2.6b-9; Lk 7,1-10

Utorak, 14. 9. 2021.

UZVIŠENJE SVETOGA KRIŽA

M. ČIT.: vl.: Br 21,4b-9 (ili: Fil 2,6-11); Ps 78,1-2.34-38; Iv 3,13-17

Srijeda, 15. 9. 2021.

Bl. Djevica Marija žalosna

M. ČIT.: vl.: Heb 5,7-9; Ps 31,2-6.15-16.20; Iv 19,25-27 (ili: Lk 2,33-35)

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Banja Luka
87,8 / 106,7

Žepče 100,1

Jajce 87,8

Nova Biča
100,00

Zenica 100,1

Bugojno 101,8

Olovo 96,1

Rama 104,7

Sarajevo 96,1

Međugarje 98,3
Mostar 100,00

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugarje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugarja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

